

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ
အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ

စီမံအုပ်ချုပ်မှု

မူဝါဒစာတမ်းအနှစ်ချုပ်

နိုဝင်ဘာ ၂၀၂၀

James Owen

နီလာမြိုင်
နေယဉ်း

The Asia Foundation

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ယခုစာတမ်းအတွက် မေးမြန်းမှုများကို ဖြေဆို၍ အတွေ့အကြုံများကို ရှင်းလင်းပြောပြပေးကြသောအစိုးရ ဌာနများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ အပါအဝင် ဤစာတမ်းဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီကို စာရေးသူများမှ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ယခုစာတမ်း ပြီးမြောက်ရေးအတွက် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပံ့ပိုးပေးခဲ့သော ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့မှ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ယခုစာတမ်းကိုဖတ်ရှုပြီး သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များပေးခဲ့ကြသူများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဦးဌေးဝင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး တည်ဆောက်ရေးကော်မတီဝင်များကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် သုတေသနနှင့် စာတမ်းရေးသားရာတွင် အကြံဉာဏ်ပေးလမ်းညွှန်ခဲ့ကြသည့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ Richard Batcheler နှင့် Peter Yates ကိုလည်းကောင်း၊ ဦးနောင်ဝင်းနှင့် ဦးခိုင်ဝင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ အချက်အလက်နှင့်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများတွင် အမှားအယွင်းတစ်စုံတစ်ရာရှိခဲ့ပါက စာရေးသူများ၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူများ
James Owen
နီလာမြိုင်
နေယံဦး

ပြန်လည်သုံးသပ်သူများ
ဦးဌေးဝင်း
ဦးနောင်ဝင်း
Dan Jollans
ရဲခေါင်ဦး
Adu-Gyamfi Abunyewa

ဘာသာပြန်သူ
စောဆာဂေးဒို

ဂရပ်ဖစ်ဒီဇိုင်း
ရဲထွတ်ဦး

အယ်ဒီတာ
Sandy Barron

ဥပယျာဇဉ်

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းသည် လိုအပ်ချက်များကို ထိရောက်စွာဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့်အစိုးရဖြစ်ရေး အတွက် အရေးကြီးသည့် မဏ္ဍိုင်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ အစိုးရများသည် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက် ရန်၊ ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူရန်အတွက် ငွေမြောက်မြားစွာကို အသုံးပြုရသည်။ ထိုငွေများကို မည် ကဲ့သို့သုံးစွဲသည်ဆိုသည်မှာ အရေးပါပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးစနစ် ကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အစိုးရ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အစိုးရအပေါ် လူထု၏ယုံကြည်မှုတို့ကိုပါ တိုးတက်ကောင်းမွန် စေမည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးစနစ်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုသည် မြန်မာပြည်သူ့လူထုအား ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ အာဏာရှင်စနစ်နှင့် ခရိုနီစနစ်တို့၏ အမွေဆိုး များမှ လွတ်မြောက်နိုင်ရန် အစိုးရအနေဖြင့် ကြိုးပမ်းမှုကို သက်သေထူသည့်နည်းလမ်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်လာသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ၏ဝယ်ယူရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်မှာ ကနဦးအဆင့်တွင်ပင် ရှိနေသေး သည်။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ် ပိုမိုပိုပြင်မှု ရှိစေရေး ကြိုးပမ်းမှု၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ပထမဆုံးဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူ ဘောင်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုများ ရှိလာကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးသော ‘အစိုးရ ၏ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း’ ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် အပြီးသတ် ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ယင်းဥပဒေကြမ်းနှင့် ယင်းကို အခြေခံပြီး ထွက်ပေါ်လာမည့် မူဝါဒ နှင့်လမ်းညွှန်ချက်တို့က မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကို ပြောင်းလဲစေမည် ဖြစ်ပြီး အစိုးရ၏ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ရေးဆွဲရသည့် တာဝန် ကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန (MoPFI) ထံသို့ အပ်နှင်းမည် ဖြစ်သည်။

ဥပဒေသစ်ကို မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်မည်ဆိုသည် မူဝါဒဆိုင်ရာဆွေးနွေးမှုများအား အထောက်အကူဖြစ်စေ ရန်အလို့ငှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် သန္နိအုပ်ချုပ် စီမံမှုအဖွဲ့ (Sandhi Governance Institute) နှင့်အတူ ဆန်းစစ်လေ့လာ မှုမရှိသေးသည့် တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဤမူဝါဒ အကျဉ်းချုပ်စာတမ်းတွင် ရှာဖွေထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် ဆန်းစစ်လေ့လာချက်များအရ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု ရှေ့တန်းမျက်နှာစာ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများ၊ ဒေသအခြေအနေနှင့်အညီ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်နေသူများထံမှ လေ့လာစရာများစွာ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ MoPFI အနေဖြင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြသော ဒေသအဆင့်တာဝန်ရှိသူများ၏ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို ၎င်း၏ မူဝါဒချမှတ်ရေးကဏ္ဍသစ်တွင် ဥပဒေကို အကောင်အထည် ဖော်ရာ၌ ဝယ်ယူရေး စနစ် အားကောင်းစေရေးအတွက် မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုမည်ဆိုသည်မှာ အရေးကြီးသည့်မေးခွန်းတစ်ခုပင် ဖြစ် ပါသည်။ ယင်း(တာဝန်ရှိသူ)တို့တွင် ယခင်အစိုးရသက်တမ်းကတည်းက ရှိခဲ့သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်အတူ အသစ်ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံရသည့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များနှင့် ဝန်ကြီးများလည်းပါဝင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ မျှော်လင့်ချက်မှာ လက်ရှိစနစ်နှင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အပြောင်းအလဲတို့အား တူညီသည့်နားလည်သဘောပေါက်မှုများ ပိုမိုရှိစေရေး အတွက်ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် ဤပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် ဖြစ်သည်။

Mark McDowell
ဌာနကိုယ်စားလှယ်
အာရှဖောင်ဒေးရှင်း

ဗဟိုဏ္ဍာ

ဝေါဟာရများ	၅
အခန်း ၁ - မိတ်ဆက်	၆
၁.၁ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း (public procurement) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။	၆
၁.၂ သုတေသန နယ်ပယ် နှင့် နည်းနာ	၈
၁.၃ စာတမ်း ဖွဲ့စည်းပုံ	၁၀
အခန်း ၂ - အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်ချက်များ၊ အခြေခံမူများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကနဦး အတွေ့အကြုံများ	၁၁
၂.၁ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ ကြုံတွေ့ရတတ်သည့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ	၁၁
၂.၂ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် ဥပဒေများ - ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်ခြင်း	၁၃
၂.၃ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် ဥပဒေများ - သမာသမတ်ကျခြင်း	၁၄
၂.၄ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု သမိုင်းအကျဉ်း	၁၅
အခန်း ၃ - ဥပဒေနှင့် စည်းကြပ်မှုဆိုင်ရာမူဘောင် - အိတ်ဖွင့် တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းမှသည် ပဟိုထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း	၁၇
၃.၁ ကန်ထရိုက် စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (၂၀၁၆)	၁၉
၃.၂ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း (၂၀၁၇)	၂၀
၃.၃ တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဆိုင်ရာ သမ္မတရုံး၏ ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၇	၂၁
အခန်း ၄ - အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများ - ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ရော့ဂတီတိုင်းဒေသကြီးတို့အား ဆန်းစစ်လေ့လာချက်	၂၆
၄.၁ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း အပေါ် မည်သူက စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းမှု တာဝန်ယူထားသနည်း။	၂၇
၄.၂ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းမှု နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ဆောင်နေသနည်း။	၃၀
၄.၃ စီမံအုပ်ချုပ်မှု လက်တွေ့အခြေအနေ	၃၁
၄.၄ လက်တွေ့ ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းမှုများ	၃၉
အခန်း ၅ - နိဂုံး	၄၁
၅.၁ တွေ့ရှိချက်များ	၄၁
၅.၂ အကြံပြုချက်များ	၄၃
အကျိုးအကား	၄၅
အခန်းဆုံးမှတ်စုများ	၄၇

ဝေါဟာရများ

- ယှဉ်ပြိုင်သူ** - တင်ဒါခေါ်ယူမှုတွင် ပါဝင်သူ/တင်ဒါတင်သွင်းသူ
- ကန်ထရိုက်တာ** - ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ပံ့ပိုးပေးသူ၊ ကန်ထရိုက်စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း
- ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်** - မော်တော်ယာဉ်၊ မြေ၊ စက်ယန္တရားများ၊ အဆောက်အအုံနှင့် လမ်း၊ တံတားကဲ့သို့ တစ်နှစ်ထက် သက်တမ်းပိုသည့် မတည်ပစ္စည်းများအတွက် အစိုးရ၏ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ကုန်ကျစရိတ်များ
- တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်း** - လုပ်ငန်းတစ်ခုတည်းထံမှ ဝယ်ယူခြင်း၊ တင်ဒါ မဖိတ်ခေါ်ဘဲ တိုက်ရိုက်စာချုပ်ချုပ်ဆို ဝယ်ယူ သည့် နည်းလမ်း
- စီးပွားရေးအရ တွက်ချက်မှုခြင်း** - လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်လျှော့ချခြင်း (သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု)
- ထိရောက်မှု** - ရည်မှန်းချက် ပြီးမြောက်မှု အတိုင်းအတာ (နည်းမှန်လမ်းမှန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု)
- အကျိုးရှိမှု** - လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆီလျော်သော အားထုတ်မှု (မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု)
- အီလက်ထရောနစ် နည်းဖြင့် ဝယ်ယူခြင်း** - ဝက်ဘ်ဆိုဒ် မှ တဆင့် သို့မဟုတ် အင်တာနက် ကွန်ရက်စနစ်မှတဆင့် ထောက်ပံ့ပစ္စည်း၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်း
- အခြေခံ အဆောက်အအုံ** - လူမှုအသိုင်းအဝန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု လည်ပတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သော ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ (ဥပမာ- အဆောက်အအုံများ၊ လမ်းများ၊ စွမ်းအင်ထောက်ပံ့မှု)
- အိတ်ဖွင့်တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း** - ကန့်သတ်ထားမှု မရှိသော တင်ဒါစနစ်ဖြစ်သည်။ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်းပါ သတ်မှတ်ချက်များ နှင့် ကိုက်ညီပါက မည်သည့်တင်ဒါ တင်သွင်းသူမဆို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင် နိုင်ပါသည်။ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ပံ့ပိုးသူများအကြား ပြိုင်ဆိုင်မှုရှိရန် လုပ်ဆောင်ထားသော နည်းလမ်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။
- ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု** - ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှု ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရန် ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ် များကို စီမံမှု၊ ညွှန် ကြားမှု နှင့် ထိန်းချုပ်မှု ပြုလုပ်ရသည့် စနစ်
- အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု** - အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းတို့ အကြား ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု အတွက် သော်လည်းကောင်း နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်းများ အတွက် သော်လည်းကောင်း သဘောတူညီ ချက် စာချုပ်ချုပ်ဆို၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအချက်မှာ သမားရိုးကျ အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အနေဖြင့် ပါဝင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။
- အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း** - အစိုးရများ နှင့် နိုင်ငံပိုင် လုပ်ငန်းများက ဝန်ဆောင်မှု နှင့် ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူသည့် ဖြစ်စဉ် ဖြစ်သည်။ ယင်းတွင် လိုအပ်ချက် ဆန်းစစ်ခြင်း မှစ၍ ကန်ထရိုက်အပ်နှံခြင်း နှင့် နောက်ဆုံး ငွေပေးချေမှု အထိ ဆက်စပ် လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် ပါဝင်ပါသည်။
- အဆိုပြုလွှာတောင်းခံခြင်း** - စီမံကိန်း အကြောင်းအရာ ကို ဖော်ပြ၍ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် ကန်ထရိုက်တာ များ ထံမှ အဆိုပြုလွှာတောင်းခံခြင်း ဖြစ်သည်။
- ဈေးနှုန်းအဆိုပြုလွှာ တောင်းခံခြင်း** - ဝယ်ယူသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းက ပစ္စည်းထောက်ပံ့သူ နှင့် ကန်ထရိုက်တာများကို ရွေးချယ်၍ စီမံကိန်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတစ်ခုခုအတွက် ဈေးနှုန်းအဆိုပြုလွှာ တောင်းခံခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ယင်းနည်းလမ်းကို တန်ဖိုးနည်းပါးသော ပစ္စည်းများ၊ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်း များ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူရာတွင် အသုံးပြုပါသည်။
- ကန့်သတ်တင်ဒါ ခေါ်ယူခြင်း** - ပစ္စည်းထောက်ပံ့သူ၊ ကန်ထရိုက်တာ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ အရေအတွက်ကို ကန့်သတ်ပြီး တင်ဒါဖိတ်ခေါ်ခြင်း နည်းလမ်း။ ယင်းနည်းလမ်းကို ကန့်သတ်တင်ဒါ နှင့် ရွေးချယ်တင်ဒါ ဟု လည်း သုံးနှုန်းသည်။
- ဆင့်ပွား ဥပဒေများ** - အဓိက ပင်မ ဥပဒေမှ ထပ်မံ၍ ဆင့်ပွားထွက်ရှိလာမည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များ နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်းတို့မှာ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များ နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖြစ်သည်။
- တင်ဒါ** - အာဏာပိုင်များက ကန်ထရိုက်စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းအပ်နှံရန် ဖိတ်ခေါ်သည့် ဖြစ်စဉ်
- တင်ဒါတင်သွင်းသူ** - တင်ဒါခေါ်ယူမှုတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်သူ/ ပါဝင်သူ
- နှစ်ဆင့်တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း** - အကန့်အသတ်ဖြင့် သဘောတူညီပြီး ကနဦး ကန်ထရိုက်တစ်ခု ပေးအပ်၍ လုပ်ငန်းအပ်နှံသည့် နည်းလမ်း။ ယင်းနည်းဖြင့်အထူးပြုထားသည့် စံသတ်မှတ်ချက်များပါဝင်သည့် ဒုတိယ တင်ဒါ ခေါ်ယူမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် အချက်အလက် စုဆောင်းပါသည်။
- ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်ခြင်း** - အသင့်တော်ဆုံး ဈေးနှုန်းဖြင့် လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီခြင်း။ ယင်းတွင် စီးပွားရေး တွက်ချေ ကိုက်မှု (economy)၊ ထိရောက်မှု (efficiency)၊ အကျိုးရှိမှု (effectiveness) နှင့် ညီမျှမှု (equity) ဟူသော အချက်များ ပါဝင်သည်။

အခန်း ၁

မိတ်ဆက်

၁.၁ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း (public procurement) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း (public procurement) ဆိုသည်မှာ အစိုးရ တစ်ရပ်၏ ပုံမှန်အားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကထံမှ ကုန်ပစ္စည်း၊ ဝန်ဆောင်မှု နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံတို့ကို ဝယ်ယူသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ပင် ဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုပါက ယင်းတွင် စာအုပ်များ ဝယ်ယူခြင်းမှစ၍ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း မွမ်းမံရန် ပညာရှင် ငှားရမ်းခြင်း၊ ကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုး ပါဝင် နိုင်ပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်း စဉ်တွင် အစိုးရသည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ လုပ်ငန်းရှင်များကို ရှာဖွေမှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဝယ်ယူပေးချေမှုများ လုပ်ဆောင်ရသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း သည် နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို တိုက်ရိုက်လုပ်ဆောင်ပေးမည့်အစား ပုဂ္ဂလိလုပ်ငန်းရှင်တို့(၏ လုပ်ဆောင်မှုများ)အား စီမံခန့်ခွဲရန် အာရုံစိုက်မည်ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဖော်ညွှန်းသည်။ ဆိုလို သည်မှာ နည်းပညာပိုင်း ကျွမ်းကျင်မှု၊ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လုပ်ငန်းပိုင်း ကျွမ်းကျင်မှုတို့ရှိ သည့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများထံမှ ယင်းငွေကြေးဖြင့်ပင် ပို၍ကောင်း သည့် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ပေးရသည့်ငွေကြေးနှင့် ထိုက်တန်သော ကုန်ပစ္စည်းများကို ရနိုင်သည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေများကို ထိရောက်အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ပါက ပြည်သူများအတွက် ပိုမို အကျိုးရှိနိုင်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ် ပိုမို ကောင်းမွန်ပါက ကျောင်း နှင့် ဆေးရုံများ ပိုမို ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေး နှင့် ပညာရေး ပိုမိုတိုးတက်ခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ဆောင်ကြဉ်းပေး နိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် ပြီးခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး စက်ယန္တရားနှင့် လမ်းများ ဝယ်ယူ ဆောက်လုပ်ခြင်းကဲ့သို့ (တစ်နှစ်သက်တမ်းထက် ပိုသုံးနိုင်သည့်) အဆောက်အအုံပစ္စည်းများအတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသည့် ငွေ လုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်များ ပိုမိုများပြားလာသည်ကို တွေ့မြင်နေ ရသည်။^၁ ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်သည် ၂၀၁၁/၁၂ ခု ဘဏ္ဍာနှစ် မှ စ၍ နှစ်ဆန်းပါး တိုးမြှင့်လာလျက်ရှိပြီး စုစုပေါင်း ကျပ် ၅၀၆၁ ဘီလီယံ (ခန့်မှန်းခြေ ကန်ဒေါ်လာ ၃.၈ ဘီလီယံ)နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP) ၏ ၆ ရာခိုင်နှုန်း

အထိ ရောက်ရှိခဲ့ကာ ခန့်မှန်း တွက်ချက်မှုအရ ၂၀၂၁/၂၂ ခု ဘဏ္ဍာ နှစ်တွင် ကျပ် ၁၁၀၀၀ ဘီလီယံအထိ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။^၂ ယင်းသို့ငွေကြေးအမြောက်အမြား အသုံးပြုနေရသည့်အတွက် ဤ အခြေခံအဆောက်အအုံများအား အစိုးရ၏ စနစ်တကျဝယ်ယူမှု နှင့် ဖြစ်သလိုဝယ်ယူမှုတို့ အကြား ဖြစ်လာမည့်အကျိုးဆက်ရလဒ် များမှာ အလွန်အမင်းကွာခြားနိုင်သည်။

ပုံမှန်အားဖြင့် အစိုးရများသည် အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက်သာမက ကျယ်ပြန့်သော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး နှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များအတွက်လည်း ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် ကို အသုံးပြုသည်။ ယင်းတို့တွင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေး နှင့် ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး အတွက် ပံ့ပိုးမှုများလည်း ပါဝင်သည်။^၃ ထို့ကြောင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် အခွန်ထမ်းပြည်သူများ၏ မျှော်မှန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင် ရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၏ မဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်များအကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေရမည်။^၄

မြန်မာနိုင်ငံအတွက်မူ မကြာသေးသော အတိတ်သမိုင်းများအရ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှု တို့သည် ချိတ်ဆက်နေလျက်ရှိသောကြောင့် အထူးအရေးကြီး သော ကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာကို မည်သို့ အသုံးပြုသည်ဆိုသည့်အချက်က နိုင်ငံတော်အပေါ် နှင့် ၎င်းတို့ ရွေးကောက်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအမြင်တို့အပေါ်သက်ရောက်မှုရှိသည်။^၅ အဂတိ သို့မဟုတ် မမျှတသော အလေ့အထများဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်၏ တည်မတ်မှန်ကန်မှုကို ဖောက်ဖျက်မည်ဆိုလျှင် ပြည် သူများအနေဖြင့် အစိုးရ၏ အာဏာနှင့်တရားမျှတမှုအပေါ် မေးခွန်းထုတ်လာနိုင်သည်။^၆ အပြန်အလှန်အားဖြင့် တည်ငြိမ် သည့်ဒီမိုကရေစီစနစ်များ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုဖြစ်သော ပြည်သူလူထု၏အခွန်ပေးလိုစိတ်များကိုလည်း အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိစေနိုင်သည်။^၇ ရှုပ်ထွေးသည့်ဝယ်ယူခြင်း

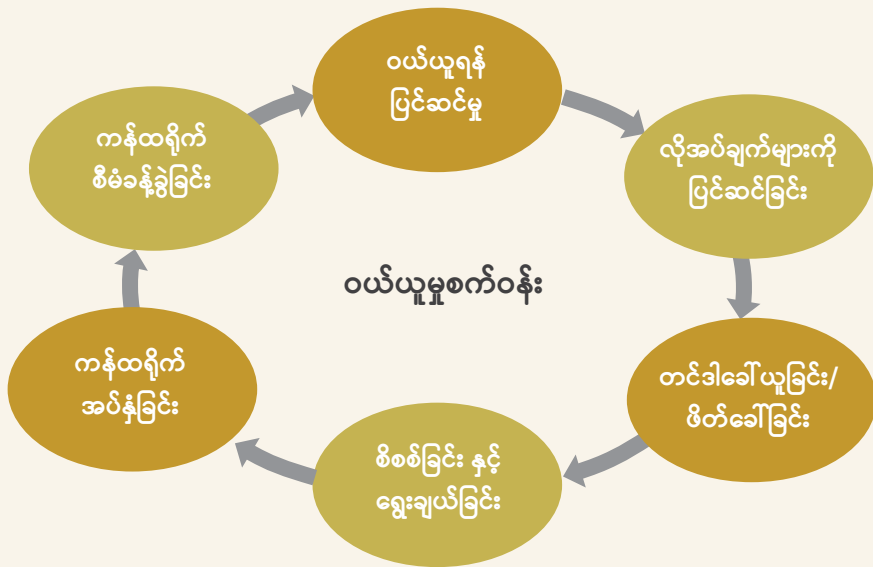
လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သည့်ငွေကြေးပမာဏတို့ကြောင့် အဂတိလိုက်စားမှု ဖြစ်စေရန် အခွင့်အလမ်းများနှင့်မက်လုံးများကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ဈေးနှုန်းနှင့် အရည်သွေးအရ သင့်တော်သည့် လုပ်ငန်းရှင်များက တင်ဒါအောင်မြင်ဘဲ “အကောင်းဆုံး လာဘ်ထိုးနိုင်သူ” များသာ တင်ဒါရခြင်းမျိုးမဖြစ်စေရန်အတွက် အစိုးရ၏အဖွဲ့အစည်း များမှသာမက ပြင်ပ(အဖွဲ့အစည်းများ)မှပါ ထိန်းကျောင်းမှု နှင့် ဝယ်ယူရေးကို ကြပ်မတ်ကြည့်ရှုမှုတို့ပြုလုပ်ရန် အရေးကြီးလှသည်။^{၁၀}

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းတွင် အဂတိလိုက်စားမှုကြီးမားလွန်းပါက အစိုးရများပြုတ်ကျသည်အထိပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ အဖြစ် ဖော်ပြရလျှင် ဘရာဇီး ဆောက်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီ Odebrecht သည် အစိုးရ လုပ်ငန်းကန်ထရိုက်များ လုပ်ခွင့်ရရှိရေး အတွက်

လာဘ်ငွေများ ပေးခဲ့သည်။ အစိုးရက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပေါင်း ၃၀ ကျော် လုပ်ခဲ့ပြီးနောက် ယင်းကုမ္ပဏီ သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၅ ဘီလီယံအထိ လာဘ်ငွေများ ပေးခဲ့ကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်း အဂတိလိုက်စားမှု အရှုပ်တော်ပုံ၏ အကျိုးဆက် အဖြစ် ဘရာဇီး သမ္မတဟောင်း Lula da Silva ရာထူးမှနှုတ်ထွက် ခဲ့ခြင်းနှင့် တရားစွဲခံရခြင်း၊ ဘရာဇီး သမ္မတဟောင်း နှစ်ဦး၊ ပီရူး နှင့် ပနားမား သမ္မတဟောင်းတို့ တရားစွဲခံရခြင်းတို့အပါအဝင် ပြစ်ဒဏ်ကျခံရမှု ၂၀၀ ကျော် ရှိခဲ့သည်။^{၁၁} ယင်းသို့သော ကြီးမားသည့် နိုင်ငံရေးထိခိုက်မှုများဖြစ်ခဲ့သော်လည်း အဂတိလိုက်စားမှုကို ဆက်၍ မကိုင်တွယ်လိုခဲ့ သောကြောင့် ပြည်သူလူထုအတွက် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများဖြစ်စေနိုင်မည့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင်လည်း မှားယွင်းစွာချခဲ့၍ အခွင့်အလမ်းများဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။

ကောက်နုတ်ချက် (၁)

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ် ပုံစံ ^{၁၀}

တင်ဒါအကြို

- (၁) နှစ်စဉ်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် အစိုးရ ဌာနအဖွဲ့အစည်းများအား ရန်ပုံငွေခွဲဝေခြင်း
- (၂) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးလိုအပ်ချက်များနှင့် နည်းလမ်းများ ထုတ်ဖော်သတ်မှတ်ရန် ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း
- (၃) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး လိုအပ်ချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း နှင့် တင်ဒါစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း

တင်ဒါ

- (၄) တင်ဒါအဆိုပြုချက် တင်သွင်းရန် လုပ်ငန်းများကို ဖိတ်ခေါ်ခြင်း သို့မဟုတ် တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း
- (၅) တင်ဒါ အဆိုပြုချက်များကို အကဲဖြတ်စိစစ်ခြင်း နှင့် တင်ဒါအောင်မြင်သူအား ရွေးချယ်ခြင်း
- (၆) ကန်ထရိုက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ခြင်း

တင်ဒါ အလွန်

- (၇) ကန်ထရိုက်စာချုပ် စည်းကမ်းချက်အတိုင်း ပေးချေရန်နှင့် တင်ဒါအောင်မြင်သည့် လုပ်ငန်းထံမှ အရည်အသွေးမီ ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်း ရရှိရန် ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၁.၂ သုတေသန နယ်ပယ်နှင့် နည်းနာ

ယခု မူဝါဒစာတမ်းအနှစ်ချုပ်သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် စီမံအုပ်ချုပ်မှုအပေါ် အဓိကထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအပေါ် လွှမ်းမိုးလျက်ရှိသော ပါဝင်သူများ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ၊ စွမ်းဆောင် ရည်မှန်းချက်များ၊ အသိပညာ နှင့် မက်လုံးများ (incentives) တို့ကို နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ရန် အားထုတ် ကြိုးပမ်းထားသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ်အပေါ် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အပိုင်းတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက မည့်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်ကို ဤစာတမ်း၌ အဓိကထား လေ့လာပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး (၁၄) ခု၏ အစိုးရများကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး မူဝါဒ၊ အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ထိန်းကျောင်းစိစစ်မှု အပိုင်းတို့တွင် ၎င်းတို့သည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက် ရှိသည်။ ယခုစာတမ်းတွင် လက်ရှိအစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ မူဝါဒမူဘောင်နှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် စိစစ်ထိန်းကျောင်းမှုအပေါ် ယင်းတို့၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ပိုမိုရှုရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောပေါက် နားလည်နိုင်ရန် အားထုတ်ထားသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စ၍ မည်ကဲ့သို့ မူဝါဒများကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးလာသည်ကို စူးစမ်းလေ့လာပြီး လုပ်ကိုင်လေ့ရှိသည့် အလေ့အထများနှင့် ရှုထောင့်အမြင်များကို လည်း ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ထားသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရနှစ်ရပ်လုံး၏ သက်တမ်း နှစ်ဆက်လုံးတွင် အခြေခံ အဆောက်အအုံအတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်းသည် မူဝါဒဦးစားပေးများ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ယခုစာတမ်းတွင် အစိုးရ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဝယ်ယူခြင်းများကို အဓိကထား လေ့လာထားသည်။

အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ (PPPs) ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဝယ်ယူခြင်းများအား ယခုစာတမ်း၏ သုတေသန နယ်ပယ်တွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိပါ။ ပြည်နယ်များ နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ တင်ဒါခေါ်ယူမှု ဥပဒေမူဘောင်တွင် PPPs များကို ထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယင်း စီမံကိန်းများမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့က တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်ရန် အတွက် အရွယ်အစား ကြီးမားလွန်းခြင်း (ခန့်မှန်းခြေ ကန်ဒေါ်လာ ၅ သန်း အထက်) နှင့် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲလွန်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။^{၁၁} PPPs များကို ယခုစာတမ်း၏ သုတေသန နယ်ပယ်တွင် ထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိသော်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များ၌ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည့် အဓိက အခြေခံအဆောက်အအုံ အများစုမှာ PPPs စီမံကိန်းများ ပါဝင်နေပြီး လက်တွေ့တွင်လည်း အချို့ ပြည်နယ်/တိုင်း

အစိုးရတို့သည် ယင်းလုပ်ငန်းများကို စိစစ်ထိန်းကျောင်း နေရပါသည်။

ယခုစာတမ်း၏ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့်ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ မြေပြင်အခြေအနေတွင် အမှန်တကယ် ကျင့်သုံးနေသည့် အလေ့အထများအကြောင်း ပိုမို သိရှိနိုင်ရန်ဖြစ်ပြီး ရရှိလာသော အချက်အလက်များဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း နှင့် နောက်ထပ်ပြဋ္ဌာန်းမည့် မူဝါဒဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အနာ

ကောက်နုတ်ချက် (၂)
မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ

ဗဟိုမှခန့်အပ်သည့် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ ဦးဆောင်ရသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက ဖန်တီးပေးခဲ့ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဇယား (၂) တွင် သတ်မှတ်ပေးထားသည့် ကဏ္ဍများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဌာနများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများက “စီမံခန့်ခွဲရန်၊ လမ်းညွှန်ရန်၊ ကြီးကြပ်ရန် နှင့် စစ်ဆေးရန်” တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရပါသည်။^{၁၂} ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရှိ ဌာနအများစုတွင် ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်နှင့် ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်ဟူ၍ ဘတ်ဂျက် အမျိုးအစား နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်များသည် စုစုပေါင်း အစိုးရ အသုံးစရိတ်^{၁၃} ၏ ၁၁.၈ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် စုစုပေါင်း ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်မှု ရှိနေပါသည် (၂၀၁၈/၁၉ မူလ ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်)။^{၁၄}

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များနှင့် ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီကဲ့သို့ လွှတ်တော်ကော်မတီ များက ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ပါဝင်မှုရှိများသကဲ့သို့၊ အစိုးရလုပ်ငန်းများအား အကဲဖြတ် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ မဲဆန္ဒနယ်မှပြည်သူများအား အစိုးရ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း စသည့် တာဝန်များကိုလည်း ထမ်းဆောင်ပါသည်။^{၁၅} ပြည်ထောင်စု အစိုးရက မူဝါဒချမှတ်ခြင်း ဖြစ်စဉ်ကို အဓိကတာဝန်ယူပြီး၊ အကောင် အထည်ဖော်သည့် အပိုင်းတွင်မူ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။^{၁၆}

ဂါတ်မူဝါဒချမှတ်ခြင်းများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ယခုစာတမ်းသည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့အထများကို စစ်ဆေးခြင်း မဟုတ်ပါ။ ယခုစာတမ်းတွင် နိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြုအစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာမှု နည်းလမ်း ဖြစ်သော Methodology for Assessing Procurement Systems (MAPS) ဖြင့် စနစ်တကျ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းမျိုး လုပ်ဆောင်ထားခြင်း မရှိသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင် အောက်ရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ဆောင်ရသော ဌာနအဖွဲ့အစည်းများကို စနစ်တကျ စာရင်းစစ်ခြင်းကို ယခုစာတမ်းတွင် ဆောင်ရွက်ထားခြင်းမျိုးမရှိပါ။ ပြည်နယ်တစ်ခုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုတို့ကို လေ့လာချက်များ

အရ တွေ့ရှိချက်များကို ဆန်းစစ်တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပြီး လုပ်ဆောင်ပုံများမှာ ဌာနအလိုက်နှင့် တည်နေရာဒေသအလိုက် ကွဲပြားခြားနားမှုများ ရှိနိုင်ကာ ပို၍ သေချာစွာလေ့လာသုံးသပ်မှု ထပ်မံပြုလုပ်ရန် လည်း လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

ယခုစာတမ်းသည် ရှိပြီးသား သုတေသန၊ စာအုပ်စာတမ်းနှင့် အချက်အလက်များကို လေ့လာခြင်း၊ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်တွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်ကုန်ခါနီးနှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အစောပိုင်း ကာလတို့အကြား လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုလေ့လာမှုနှစ်ကြိမ်တို့အပေါ်တွင် အခြေခံရေးသား

ကောက်နုတ်ချက် (၃)
အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတည်ဆောက်မှုအတွက် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သနည်း။

အဆောက်အအုံ စီမံကိန်း၏ တည်နေရာ၊ အရွယ်အစား၊ ရှုပ်ထွေးခက်ခဲမှု နှင့် ဘတ်ဂျက်ရရှိသည့် နေရာ အပေါ်မူတည်၍ အစိုးရ၏ အဆောက်အအုံ လုပ်ငန်းများတည်ဆောက်မှုအတွက် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ တာဝန်ခွဲဝေမှု အမျိုးမျိုးကွဲပြားပါသည်။ အဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများ အတွက် တင်ဒါခေါ်ယူရာတွင် စီမံကိန်းတည်ရှိသည့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အတွင်းတွင်သာ တင်ဒါခေါ်ယူပါသည်။ သို့သော်လည်း အဝေးပြေးလမ်းမကြီး စီမံကိန်းကဲ့သို့ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုထက် ပို၍ လွှမ်းမိုးမှု ရှိသော စီမံကိန်းများ အတွက်မူ ယင်းကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ။ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် ပြည်ထောင်စု ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက် အသုံးပြုထားသည့် ဝယ်ယူမှု နှစ်မျိုးလုံးကို စီမံခန့်ခွဲရသော်လည်း တာဝန်ယူမှု အတိုင်းအတာမှာမူ ကွာခြားပါသည်။

- **ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ** မှ ကျခံသုံးစွဲသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ တင်ဒါ ယှဉ်ပြိုင်မှု အားလုံးအား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများက တင်ဒါကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ၍ စီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းတွင် ပံ့ပိုးရပါသည်။ ဝယ်ယူမှု ပြုလုပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများက ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် တစ်ခုလုံးကို စီမံခန့်ခွဲရပါသည်။
- **တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ** မှ ကျခံသုံးစွဲသည့် ဆိုပါက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ တင်ဒါယှဉ်ပြိုင်မှု အားလုံးကို စီမံခန့်ခွဲရေးမှာမူ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏တာဝန်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက် အသုံးပြုထားသည့် ဝယ်ယူခြင်း များကဲ့သို့ပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးများက တင်ဒါကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ဆောင်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲမှုကို တာဝန်ယူပါသည်။ ထို့ပြင် အခြား “ဆက်စပ်သည့်” ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနအရာရှိများ (ပုံမှန်အားဖြင့် အင်ဂျင်နီယာများ) က စီမံခန့်ခွဲမှု အပိုင်းတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးပါသည်။

စီမံကိန်း လိုအပ်ချက်များ နှင့် အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံကိန်း ပြီးမြောက်မှု စစ်ဆေးခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ဆောင်သည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကော်မတီများကို ထိန်းကျောင်းခြင်း စသည်တို့တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ဒေသပြည်သူများသည် အချက်အလက် မေးမြန်းမှု နှင့် တိုင်ကြားမှုများ အတွက် ၎င်းတို့ နယ်မြေရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသို့သာ ပိုမို ယုံကြည်မှုရှိစွာ ဆက်သွယ်ကြပြီး ၎င်းတို့နှင့် ဌာနဆိုင်ရာ/တင်ဒါကော်မတီများအကြားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ချိတ်ဆက်ပေး ရပါသည်။ ပြည်သူ့ ငွေစာရင်းကော်မတီသည်လည်း ကန်ထရိုက်လုပ်ငန်းရှင်များ၏ အရည်အသွေးပြည့်မီမှုမရှိသည့်လုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေးရပါသည်။ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဝယ်ယူခြင်းတွင် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်မှ ဆက်စပ်ပါဝင်သူ အသီးသီး၏ ပါဝင်နေရသည့် အခန်းကဏ္ဍများကို အခန်း (၅) တွင် ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။

ထားပါသည်။ ရှိပြီးသား စာအုပ်စာတမ်းနှင့် အချက်အလက်များကို လေ့လာမှုတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ မူဘောင်လည်း ပါဝင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာဖြင့် ပြန်လည် ချိတ်ဆက်ခြင်းမှာ မကြာလှသေးခြင်း၊ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်မှာလည်း မကြာသေးခင်ကမှ ချမှတ်ခဲ့ခြင်း စသည့် အချက်နှစ်ချက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူ ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သုတေသနမှာ အနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။

သန္နိအုပ်ချုပ်စီမံမှုအဖွဲ့ (Sandhi Governance Institute) နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း တို့သည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့သို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး အစိုးရဌာနတာဝန်ရှိသူများ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တို့နှင့် တစ်ဦးချင်း သီးသန့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းနှင့် အဖွဲ့လိုက် အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့တွင် စီမံကိန်း၊ ရသုံးမှန်းခြေ၊ ကျေးလက်လမ်း၊ လျှပ်စစ်၊ လူမှုရေး (ကျန်းမာရေး နှင့် ပညာရေး) နှင့် စည်ပင်သာယာရေး ဝန်ကြီးများ နှင့် ဌာန ဆိုင်ရာအရာရှိများဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းတို့ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မြို့နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း စစ်ဆေးရေး ကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ ဝင်များ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ တို့လည်း ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ တစ်ဦးချင်း သီးသန့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာတွင် အရည်အသွေး စိစစ်သည့်

ကုမ္ပဏီများ နှင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်သည့် ကုမ္ပဏီများ စသည့် ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးတို့၏အတွေ့အကြုံများကို နှိုင်းယှဉ်နိုင် ရန် အတွက် ပြည်နယ် တစ်ခု (ကရင်ပြည်နယ်) နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခု (ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး)ကို ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးကို ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းမှာ ယခင်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် သုတေသနတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို အထောက်အကူဖြစ်စေရေးအတွက် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရက လမ်းညွှန်ချက်များ ထပ်မံပြင်ဆင်နေသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည့် အချက်ပေါ်မူတည်၍ ဖြစ်သည်။

ဤမူဝါဒစာတမ်းအနှစ်ချုပ်သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်း နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် မွန်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးနှင့် ဧရာဝတီ တိုင်း ဒေသကြီး တို့ရှိ မြို့နယ်ခြောက်ခု၌ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ပံ့ပိုးမှု ဖြင့် သန္နိအုပ်ချုပ်စီမံမှုအဖွဲ့မှ ပြုလုပ်ခဲ့သော ဒေသန္တရ အစိုးရများ ၏ ဝယ်ယူခြင်းအလေ့အထများနှင့်ပတ်သက်သည့် သုတေသန အပေါ်တွင် အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဦးတည် အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း နှင့် တဦးချင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး နောက် ကနဦး တွေ့ရှိချက်များကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇူလိုင်လ နှင့် ဩဂုတ်လတို့တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ကာ အစိုးရ အရာရှိများ၊ ဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များ နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များအား ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ရာတွင် ပြန်လည် ဆွေးနွေးသုံးသပ်ပေးခဲ့သူများအားလုံးအား ကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။

၁.၃ စာတမ်း ဖွဲ့စည်းပုံ

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်များ၏ ထိရောက်မှုနှင့် သမာသမတ်ကျ မှုမှာ အရေးကြီးသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြု လက်ခံကြသည့်တိုင် ယင်းသို့ ထိရောက်မှုရှိရေး လုပ်ဆောင်ရန်မှာ ခက်ခဲသော ကိစ္စရပ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ အခန်း (၂) တွင် ဖွံ့ဖြိုး ဆဲနိုင်ငံများ ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသည့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ မှု လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ နှင့် လက်ရှိ အချိန်ထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများကို ဖော်ပြထားသည်။ အခန်း (၃) တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူ ခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် အလေ့အထ တို့ကို ပုံဖော်နေသည့် ဥပဒေမူ ဘောင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြထားသည်။ နိုင်ငံတော် သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက်အမှတ် (၁/၂၀၁၇) အပေါ် ဆန်းစစ် လေ့လာ ထားပြီး တင်ဒါ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရိုးရိုးရှင်းရှင်း ပုံဖော်ထားပါသည်။ အခန်း (၄) တွင် ကွင်းဆင်း သုတေသနမှ ရရှိလာသည့် သုံးသပ်ချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့၏

ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိ သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ အဓိကဌာနအဖွဲ့အစည်းများ အကြောင်း တင်ပြ ထားပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူ ဝါဒများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနအဖွဲ့အစည်းများက ၎င်း တို့၏ အခြေအနေနှင့်အညီ အဆင်ပြေသလို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် လုပ်ဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့မှ လေ့လာစရာအချို့တို့ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၅) တွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် အကဲဖြတ်ချက် နှင့် ဥပဒေမူဘောင် အပေါ် စိစစ်လေ့လာချက် တို့မှ ရရှိလာသည့် တွေ့ရှိချက် ၁၁ ချက်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အခန်း (၆) တွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူ ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းအား အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ပြည်ထောင်စုစီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေး နှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOPFI) နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအတွက် အကြံပြုတင်ပြချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း ၂

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်ချက်များ၊ အခြေခံမူများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစောပိုင်း အတွေ့အကြုံများ

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း အကောင်အထည် ဖော်ရေးမှာ အခက်အခဲများစွာ ရှိပါသည်။ ယခုအခန်းတွင် ဒေသတွင်းရှိ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၌ ကြုံတွေ့ရတတ်သည့် စိန်ခေါ်မှုများ ကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြ သွားမည်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် ဆီလျော်မှု ရှိမည့် အချက်အလက်များ ကို ကောက်နုတ်တင်ပြသွားပါ မည်။ ထို့နောက် ပြည်ထောင်စု နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆောင်ရွက်နေ သူများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်မည့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံမူ/ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်လည်း မိတ်ဆက်ပေး သွားမည် ဖြစ်သည်။ ဒေသတွင်း အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်ပါက များစွာ နုနယ်သေးသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ခရီးစဉ် အကြောင်းကိုမူ ယခုအခန်း၏ နိဂုံးပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ လုပ်ဆောင်ရမည့်ကိစ္စများစွာရှိနေသေးသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒ ချမှတ်သူများ အနေဖြင့် ဒေသတွင်း အတွေ့အကြုံများ အပေါ် အခြေခံကာ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စနစ်ကောင်းတစ်ခုကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထူးခြားသည့် အခွင့်အလမ်းကောင်းများလည်း ရှိနေပါသည်။ ကနဦး အခြေအနေများမှာ ကောင်းမွန် နေသည်ဟု သုံးသပ်ရပြီး ယင်းအခြေ အနေ ကောင်းများအား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပြီး ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခန်း (၆) တွင် အကြံပြုချက်များ တင်ပြထား ပါသည်။

၂.၁ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ ကြုံတွေ့ရတတ်သည့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများစွာသည် အောင်မြင်သည့် စီးပွားရေး အသွင်ကူးပြောင်းမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ သည့်တိုင် ၎င်းတို့နိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်များမှာ အမှီလိုက်နိုင် ရန် ကြိုးစားရန်ကန်ကြရတတ်သည်။ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ဆောင်ရာ၌ မျှော်မှန်းထားသည့်အကျိုးရလဒ်များကို မရောက် ရှိခြင်းမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ရတတ်ပြီး အထူးသဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ထားသည့် ဥပဒေမူဘောင်များအား လက်တွေ့အမှန်တကယ် ကျင့်သုံးရာတွင် အခက်အခဲ ကြုံတွေ့ရပါသည်။^{၁၇} ရည်ရွယ်ချက် များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည်မျိုးလည်း ဖြစ် တတ်ကြသည်။ ယင်းအခက်အခဲများက ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချ ရေး ကြိုးပမ်းချက်များကို အားနည်းစေပြီး၊ အစိုးရ၏ဝယ်ယူခြင်း စနစ်များ၏ သမာသမတ်ဖြစ်မှုကိုလည်း ထိခိုက်စေကာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုအရှိန်ကိုလည်း အားပျော့စေပါသည်။^{၁၈၊ ၁၉}

ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်။ အစိုးရ ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များသည် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေပြီး တာဝန်ပေးခြင်း ရှိမနေပါ။ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများမှာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိသကဲ့သို့ အစိုးရ ဝယ်ယူ ရေး စနစ်အတွင်း ပါဝင်သူများ၏ တာဝန်နှင့် အခန်းကဏ္ဍများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိတိကျကျ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိမှု သို့မဟုတ် တာဝန်နှင့်အခန်းကဏ္ဍများရောထွေးနေမှုများ ရှိတတ်သည်။ ယင်း တို့ကရှုပ်ထွေးမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုအားနည်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အထင်ရှားဆုံး ဥပမာတစ်ခုမှာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ် မ တိုင်ခင်အထိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို စီမံအုပ်ချုပ် သော ဥပဒေ ၆၀ ကျော်၊ သမ္မတ အမိန့်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များစွာ ရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အရှေ့တောင်အာရှတွင် “အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးမှုနှင့် မူဝါဒများကို

ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရန်၊ နည်းဥပဒေများကို သုံးသပ်ရန်၊ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်းများ မှုကြမ်း ရေးဆွဲရန်၊ ဝယ်ယူလိုမှုများကို ကြော်ငြာရန်နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း လိုက်နာမှု ရှိမရှိ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန် ဗဟိုအဆင့် အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ မရှိချေ။”^{၂၀}

အဖွဲ့အစည်း နှင့် လူ့အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ စွမ်းရည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အကဲဖြတ် စောင့်ကြည့်ရသူများ၏ စွမ်းရည်နှင့် စိတ်အားထက်သန်မှုရှိရေး ဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် အလေးပေးလုပ်ဆောင်ရန် အားနည်းသည့် အချက်က ထိရောက်သည့် အစိုးရ ဝယ်ယူမှု စနစ်တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် အတွက် အဓိက အဟန့်အတား ဖြစ်နေပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စနစ်အတွက် ဝန်ထမ်းများကို စနစ်တကျ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အချင်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ရန် ကနဦးအနေဖြင့် လက်ရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အပေါ် သဘောထား ခံယူချက်များ ပြောင်းလဲရမည် ဖြစ်သည်။

ယှဉ်ပြိုင်မှု နှင့် လက်လှမ်းမီမှု။ ဒေသန္တရ လုပ်ငန်းများ အတွက် တန်းတူညီမျှမှု ရှိသော အခင်းအကျင်းတစ်ခု ဖန်တီးပေးနိုင်ရာ၌ အဓိက အတားအဆီးများစွာ ရှိနေပါသည်။ တင်ဒါခေါ်ယူမှု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ တင်းကြပ်လွန်းပါက လုပ်ငန်းကြီးများ အတွက် ပိုမို အားသာမှု ရှိနိုင်ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်းများ (SMEs) နှင့် လုပ်ငန်းသစ်များ အတွက် အခွင့်အလမ်း နည်းစေကာ ယှဉ်ပြိုင်မှု အခြေအနေကို အားနည်းစေမည် ဖြစ်သည်။ eGovernment ကဲ့သို့သော နယ်ပယ်မျိုးတွင်မူ ယင်းကြောင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု နည်းပါးသွားနိုင်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်များတွင် ပြည်ပ လုပ်ငန်းများ အား ပြည်တွင်းလုပ်ငန်း နည်းတူ စည်းကမ်းချက်များဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မည့် အတိုင်းအတာအပေါ် သဘောထား အမြင် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားပါသည်။ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်း များထံမှ ဦးစားပေး ဝယ်ယူခြင်းဖြင့် ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားမှု နှင့် အရည်အသွေး နည်းပါးမှု တို့ကို ရင်ဆိုင်ရနိုင် ပါသည်။ သို့သော်လည်း လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု မှ တဆင့် တဖြည်းဖြည်း သင်ယူခြင်းဖြင့် ရေရှည်တွင် ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် နှင့် ထိရောက်မှု တိုးတက်စေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာတစ်ခု အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော် နိုင်ပါသည်။

အဂတိလိုက်စားမှု။ တရားမဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အကျိုးအမြတ် ရရှိရေး အတွက် အာဏာ အလွှဲသုံးစားမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းမှာ ဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ အာဏာနှင့် လွှမ်းမိုးမှု ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ သဘောတူချက် များစွာတို့သည် အများမသိနိုင်သောအနေအထား များရှိနေခြင်းနှင့် ဥပဒေစနစ်များ အားနည်းခြင်းစသည့် အချက်များကြောင့် တာဝန်ရှိသည့် သူများကို အရေးယူနိုင်ရန် ခက်ခဲ

ပါသည်။ အစိုးရ နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ အဂတိလိုက်စားမှု အပေါ် သေချာစွာမကိုင်တွယ်သည့် နိုင်ငံများတွင် အဂတိလိုက်စားမှု ပို၍ တွေ့ရှိရသည်။ အဂတိလိုက်စားရာတွင် အောက်ပါ ပုံစံများ ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ၏ အစိတ်အပိုင်းများမှ ခိုးယူသည့် နည်းလမ်းဖြင့် မဆီလျော်စွာ ရန်ပုံငွေရယူခြင်း၊ ကန်ထရိုက်ရရှိနိုင်ရန် လာဘ်ထိုးခြင်း (ငွေ၊ လက်ဆောင် သို့မဟုတ် အထူးအခွင့်အရေးပေးခြင်း)၊ ဆွေမျိုးတော်စပ်သူကို အထူးအခွင့်အရေးပေးခြင်း(nepotism) နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးသူများကို မျက်နှာသာပေးခြင်း (cronyism) တို့ဖြင့် တင်ဒါခေါ်ယူရာတွင် အထူးအခွင့်အရေးပေးခြင်း၊ ပစ္စည်းပေးသွင်းသူနှင့် ကန်ထရိုက် တာ လိမ်လည်ခြင်း (အချက်အလက်မှားများ ပေးမှု) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်နှင့် တိုက်ဖျက်ရန် အခက်ခဲဆုံး အဂတိလိုက်စားမှု ပုံစံတစ်မျိုးမှာ ပြိုင်ဆိုင်မှုနည်းစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး တင်ဒါပြိုင်သူ အချင်းချင်း ညှိထား၍ ပူးပေါင်းလိမ်လည်ခြင်း ဖြစ်သည် (ဥပမာ- လေလံဆွဲသူ/ တင်ဒါပြိုင်သူများအချင်းချင်း ညှိ၍ ကန်ထရိုက်တစ်ခုအတွက် တစ်ဦးတည်း ယှဉ်ပြိုင်သူဖြစ်စေရန် အလှည့်ဖြင့် တစ်ဦးတည်းကသာ တင်ဒါဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမျိုး)

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများ နှင့် နည်းဥပဒေများ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ခြင်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေရန် အစီအမံများ ချမှတ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မည်သည့် အတိုင်းအတာထိ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရန် သတ်မှတ်ကျင့်သုံး မည်နည်းနှင့် အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခများကို မည်မျှအသေးစိတ် ဖွင့်ချပြ မည်နည်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးမျိုးကွဲလွဲချက်များရှိနေ သည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်း။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်း ကြောင့် “သိသိသာသာ ခရီးရောက်နိုင် ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဒေသန္တရ ပြည်သူများ အကြောင်း ပိုမို နားလည်ပြီး တာဝန်ခံမှု ပိုမို ရှိသည့် အစိုးရအဆင့်က ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။”^{၂၁} အကယ်၍ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချရေး လုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် တပါတည်း မလုပ်ဆောင်နိုင်ပါက ဒေသန္တရအဆင့်တွင် အဂတိလိုက်စားမှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအလွဲများ ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်လည်း ရှိနေပါသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရအဆင့်များ သည်လည်း ၎င်းတို့ ဝန်ထမ်းများ၏ အစိုးရ ပစ္စည်း ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် လိုအပ်ပြီး ဒေသအဆင့် အစိုးရ အရာရှိများ နှင့် လုပ်ငန်းများ အဂတိလိုက်စားခြင်း မှ တားဆီးနိုင်ရန် အစီအမံများလည်း ချမှတ်သင့် ပါသည်။

စည်းကမ်းလိုက်နာမှုအပေါ် အလွန်အမင်းအာရုံစိုက်ခြင်း။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များစွာကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် ဥပဒေမူဘောင် အပေါ် အဓိက အာရုံစိုက်ကြပြီး ပေးရသည့်အဖိုးအခနှင့် ရရှိမှုမှာ ထိုက်တန်မှုရှိ/မရှိဆိုသည့် သဘောတရားအပေါ်တွင် များစွာအလေးမထားကြချေ။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း လိုက်နာမှု အားကောင်းရန်နှင့် ဟာကွက်မရှိ

စေရန်အတွက် စနစ်များကို တည်ဆောက်ထားကြပြီး ယင်းကဲ့သို့ တင်းကြပ်မှုကြောင့် တဖက်တွင် ဆုံးရှုံးမှုများလည်း ရှိပါသည်။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ဖြစ်လာနိုင်သည့်အခြေအနေများ အားလုံးကို ထိန်းချုပ်၍ မရနိုင်သကဲ့သို့ ယင်းတို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကျစေ၍ လုပ်ရသည့်အလုပ်အပေါ် စိတ်ပျက် နိုင်သည်။^{၂၂, ၂၃} အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးတွင် တာဝန်ရှိသည့် ဌာန

ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ခြင်း မရှိပဲ စည်းကမ်းလိုက်နာမှု အပေါ် အဓိကအာရုံစိုက်လွန်းပါက အပေါ်ယံ ထိရောက်မှုရှိသော စနစ်မျိုးသာဖြစ်လာမည်။ နိုင်ငံများစွာ၌ စည်းကမ်းလိုက်နာမှု နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးနှင့်အတူ ထိ ရောက်စွာ စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်ရေးကိုလည်း ဟန်ချက်ညီညီလုပ်ဆောင် ရန် အခက်ကြုံကြ ရသည်။^{၂၄}

၂.၂ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အခြေခံမူများ - ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်ခြင်း

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာမူဝါဒတွင် ရည်ရွယ်ချက်များစွာ ရှိနိုင် သော်လည်း အခြေခံအကျဆုံး ရည်မှန်းချက်တစ်ခုမှာ ပြည်သူများ ၏ ငွေကြေးကို သုံးစွဲခြင်းရာတွင် ပေးရသည့်အဖိုးအခနှင့် ရရှိမှု ထိုက်တန်ရေးပင်ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးအရ ထိုက်တန် ခြင်းဆိုသည် မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုက်သော(ပေးလိုက်ရသော) ကျပ်ငွေတိုင်း အတွက် ထိုက်ထိုက်တန်တန်ရရှိမှုပင်ဖြစ်သည်။^{၂၅} ယင်းကို ပစ္စည်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးနှုန်းထားဖြင့် သို့မဟုတ် စည်းကမ်းချက်နှင့်အညီ ဝယ်ယူခြင်းဟု လွှဲမှားစွာ နားလည်လေ့ ရှိတတ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ယင်းထက် ပိုမိုလေးနက်သည့် သဘောတရားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။(ကောက်နုတ်ချက် ၄ တွင်ရှု)

လုပ်ဆောင်ကြသည်။ အဓိကကျသည့်အချက်မှာ ထွက်ကုန်၊ ဝန်ဆောင်မှု(သို့မဟုတ်)အဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုရမည့် သူများ (end-user)၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များကို နားလည် ခြင်းနှင့် သင့်တော်သည့်အဖိုးအခကိုယူ၍ ထိုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့်သူများကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအားလုံးအတိုင်း လုပ်ဆောင်ကြသည့်တိုင် ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် အဆင့်တစ်ခုခု၌ အားနည်းမှုရှိခဲ့ပါက ဝယ်ယူခြင်းအတွက် ဆိုးရွားသော ရလဒ်များ ထွက်ပေါ်နိုင်ပြီး ဝယ်ယူခြင်း၏ ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်မှုကို ပျက်စီးစေနိုင်သည်။ ဥပမာ- ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်း တစ်ခု အတွက် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်သည့် ဘတ်ဂျက်တစ်ခုဖြင့် သတ်မှတ် ချထားပေးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်း အနည်းငယ်ကသာ တင်ဒါဝင်ရောက်

အစိုးရများသည် ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် ပေး ရသည့်အဖိုးအခနှင့် ထိုက်တန်စွာရရှိရေး အတွက် ကြိုးပမ်း

ကောက်နုတ်ချက် (၄) ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်မှုရှိခြင်း

ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်မှုရှိခြင်း ဆိုသည်မှာ သင့်တော်မှုအရှိဆုံး ဈေးနှုန်းဖြင့် လိုအပ်နေသော အရာများကို ဝယ်ယူနိုင်မှု ဖြစ်သည်။ ယင်းတွင် အောက်ပါအချက် သုံးချက် ပါဝင်ပါသည်။^{၂၆}

- **ဈေးနှုန်းသက်သာမှု (Economy)**။ စီးပွားရေးအရ တွက်ချက်ကိုက်ခြင်း (သက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု)
- **ထိရောက်မှု (Efficiency)**။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆီလျော်သော အားထုတ်ခြင်း (နည်းမှန်လမ်းမှန်ဖြင့် ဆောင်ရွက် နိုင်မှု)
- **အကျိုးရှိမှု (Effectiveness)**။ ရည်ရွယ်ချက် ပြီးမြောက်ခြင်း (မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု)

ပြိုင်ဆိုင်မှုသည် ရောင်းချသူ(ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိသူများ)အား ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ကျသင့်ငွေ တို့ကို ပို၍ကောင်းစေရန် အပြိုင်အဆိုင်ကြိုးပမ်းစေခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တိုးတက် ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင် နည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ ပါဝင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များ (အချိန်နှင့် အရင်းအမြစ်)နှင့် ပတ်သက်ပါသည်။ ထိရောက်အကျိုးရှိမှုသည် မည်သည်ကို ဝယ်ယူသည် ဆိုသည်မှာလည်း အရေးပါသည် ဆိုသည့်အချက်ကို ထပ်မံအားဖြည့်ပေးသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အချက်သုံးချက်အနက် နှစ်ချက်ပြည့်စုံလျှင်ပင် ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်မှုရှိမရှိမှာ မသေချာသေးပါ။ ဥပမာ- တံတားတစ်ခုကို ဈေးသက်သာစွာ နှင့် လျင်မြန်စွာ ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး ယင်း တံတား တည်ဆောက်မှုမှာ လူဦးရေ အနည်းငယ်အတွက်သာ အကျိုးရှိမည်ဆိုလျှင် ရှားပါးလှသော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာကို ထိ ရောက်စွာအသုံးချခြင်းဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ။

ယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်ပြီး တင်ဒါအောင်သည့် လုပ်ငန်းသည်လည်း ငွေကြေးအရ တွက်ချက်ကိရိယာစရိတ် စရိတ်လျော့ချ၍ အရည်အသွေးနိမ့်စွာ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။

ဝယ်ယူသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်း၌ လုပ်ငန်းစာချုပ်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင် သည့်စွမ်းရည် သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆလျှင် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းစာချုပ်ဖောက်ဖျက်ခြင်းအတွက် တရားစွဲ ဆို ခြင်းမျိုး ပြုလုပ်လေ့မရှိသည့် အခြေအနေမျိုးတွင် စီမံခန့်ခွဲရပါက ယှဉ်ပြိုင်သည့် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်မှာ အကျိုးမထိရောက်လှချေ။ အချို့ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့များသည် အမှိုက်/ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများအတွက် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများကို ကန်ထရိုက် ပေးလုပ်ဆောင်စေရာတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါး ပြီး သွားရောက်ရန် ခက်ခဲသည့်အိမ်ထောင်စုများထံသို့ ဝန်ဆောင်မှု မရောက်ရှိခြင်း အတွက် ယင်းကုမ္ပဏီများကို စီမံခန့်ခွဲရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု များပြုလုပ်နေကြရသည့်စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုပင်။^{၂၆}

သုံးစွဲမည့်သူများ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် စီမံခန့်ခွဲမှုနှစ်ခု စလုံးအတွက် ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အချိန်နှင့် တပြေးညီ လုပ်ဆောင်နိုင်မှုမှာလည်း အရေးပါလှသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ ၏ နှစ်စဉ်ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်သည် မူလခန့်မှန်းရေးဆွဲ

ထားသည်ထက် လျော့နည်းခြင်းများ အမြဲလိုလို ဖြစ်ပေါ်နေပြီး ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးပြုမှု ထက်ဝက်နီးပါးသည် ဘဏ္ဍာရေးနှစ် နောက်ဆုံးသုံးလပတ်ကာလတွင် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ၂၀၁၉/၂၀ ခု ပထမနှစ်ဝက်တွင် မူလ ရေးဆွဲထားအတိုင်း ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးပြုမှု ၄၆% သာ ရှိခဲ့ပြီး “ဌာနများ၏ ဝယ်ယူရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုများတွင် လက်တွေ့ မကျသည့် ရည်မှန်းချက်များ” ကို ဖော်ပြနေပါသည်။^{၂၇}

အခြေခံအားဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ် ရာတွင် ပေးရသည့်ငွေကြေးနှင့် ထိုက်တန်သောရရှိမှု သဘော တရားက လတ်တလော ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် နှစ်စဉ် ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းတို့ကို ကျော်လွန်၍ စဉ်းစားနိုင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ ဝယ်ယူသည့် ပထမနှစ်အတွင်း ကုန်ကျမှုထက် ကုန်ပစ္စည်း၊ ဝန်ဆောင်မှု နှင့် အဆောက်အအုံ ၏ သက်တမ်းတစ်ခုလုံး အပေါ် အခြေခံ၍ ကုန်ကျစရိတ်ကို တွက်ချက်သင့်သည်။ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဆောက်လုပ်ထား သည့် လမ်းတစ်လမ်းသည် မိုးရာသီရောက်တိုင်း ပျက်စီးပြီး အကုန်အကျများသော ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုမျိုး ပုံမှန်လိုအပ်နေ ပါက ယင်းမှာ မှန်ကန်သည့် ဝယ်ယူခြင်း မဟုတ်သည်မှာ သေချာ ပါသည်။

၂.၃ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် ဥပဒေများ - သမာသမတ်ကျခြင်း

အစိုးရဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ၏ သမာသမတ်ရှိမှုမှာ အရေးကြီး ကြောင်း နိုင်ငံများစွာတို့က သဘောပေါက်လက်ခံထားကြပါသည်။ အကျင့်ပျက်ခြစားမှု၊ ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်း၊ မျက်နှာလိုက်ခြင်းတို့ က အစိုးရနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းယုံကြည်မှု ကို ပျက်ပြား စေသည်။ ကမ္ဘာ့အတွေးအခေါ်ပညာရှင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ် သည့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့ (အိုအီးစီဒီ) က အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် မူဝါဒများ နှင့် အလေ့အထကောင်းများ ရေးဆွဲရာတွင် အကူအညီ ဖြစ်စေ မည့် အခြေခံမူများ ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ ယင်းတို့မှာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းနှင့် ဥပဒေ မဟုတ်ပဲ အခြေခံမူများသာဖြစ်သောကြောင့် မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ

အနေဖြင့် နိုင်ငံ၏ အခြေအနေများနှင့်အညီ လိုအပ်သလို အသုံးချ နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အခြေခံမူများကို မဏ္ဍိုင်လေးခုဖြင့် တည်ဆောက်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အကျင့် ပျက်မှုမှ ကာကွယ်ခြင်း၊ တာဝန်ခံမှုနှင့် ထိန်းကျောင်းမှု တို့ဖြစ်ကြ ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အများပြည်သူပိုင် အရင်း အမြစ်များကို ထိရောက်စွာ နှင့် အကျိုးရှိစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး သမာသမတ်ရှိသည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ပေါ်ထွက်လာစေရေး ဖြစ် ပါသည်။

ကောက်နုတ်ချက် (၅)
အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းအတွက် OECD အဖွဲ့က အကြံပြုထားသည့် အခြေခံမူများ

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိခြင်း

အခြေခံမူ (၁) ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများအပေါ် မျှတစွာ၊ တန်းတူညီမျှစွာ ဆက်ဆံဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် တစ်လျှောက် လုံလောက်သော ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရပါမည်။

အခြေခံမူ (၂) တင်ဒါခေါ်ယူ ယှဉ်ပြိုင်မှု ဖြစ်စဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့် သမာသမတ်ရှိစေရန် အစီအမံများ ချမှတ်ရပါမည်။

ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှု

အခြေခံမူ (၃) ချမှတ်ထားသောရည်ရွယ်ချက်များနှင့်အညီ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းအတွက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ သုံးစွဲရမည်။

အခြေခံမူ (၄) ဝယ်ယူသည့် ဌာန၊အဖွဲ့အစည်း၊ ဝန်ထမ်းများတွင် အသိပညာ ဗဟုသုတ၊ ကျွမ်းကျင်မှု နှင့် သမာသမတ်ကျမှု ရှိ စေရန် လုပ်ဆောင်ရမည်။

မမှန်မကန် ပြုလုပ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ခြင်း၊ စည်းကမ်းလိုက်နာမှု နှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း

အခြေခံမူ (၅) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများ သမာသမတ်ရှိစေရေး အတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး အစီအမံများ ချမှတ်ရပါမည်။

အခြေခံမူ (၆) စာချုပ်စီမံခန့်ခွဲရာတွင် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရန် အတွက် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ရပါမည်။

အခြေခံမူ (၇) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူမှုများတွင် မမှန်မကန် ပြုလုပ်ခြင်းကို စစ်ဆေးသိရှိနိုင်ရန် နှင့် အရေးယူနိုင်မည့် အစီအမံများ ထားရှိရပါမည်။

တာဝန်ခံခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း

အခြေခံမူ (၈) ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်ရေး အစီအမံများ နှင့်အတူ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် တစ်လျှောက်တွင် တာဝန်ခံမှု ရှိ စေရန် စီစဉ်ထားရ ပါမည်။

အခြေခံမူ (၉) ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများ၏ တိုင်ကြားချက်များကို ဆောလျင်စွာ နှင့် တရားမျှတစွာ ဖြေရှင်းပေးရမည်။

အခြေခံမူ (၁၀) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို စိစစ်နိုင်ရေး အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ မီဒီယာများ နှင့် ရပ်ရွာလူထု တို့ကို ပါဝင်ခွင့်ပေး ရမည်။

၂.၄ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု သမိုင်းအကျဉ်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ငွေကြေးထိုက်တန်မှု နှင့် သမာသမတ်ကျမှုတို့တွင် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ခေတ်မီ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာ၌ အစောပိုင်း ကာလတွင်သာရှိနေသေးသည်။ အမိန့်ပေး ထိန်းချုပ်သည့် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်မှ အသွင်ကူးပြောင်းခြင်းမှာ ဆယ်စုနှစ် များစွာ ရှည်လျားသည့်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၂၀၁၁ ခု နှစ်မှ စတင်၍သာ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ်တွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အနေဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ပါဝင်ခွင့် ရရှိခဲ့ သည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသည့်နှစ်များစွာက အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် အဆက်အသွယ်ကောင်း ရှိသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်သည့် ဖြစ်စဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစာချုပ်များမှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိသကဲ့သို့ ပြင်ပမှ စိစစ်လေ့လာနိုင်ခြင်းလည်းမရှိပါ။ သူကောင်းပြု လူမွေးသည့် စနစ်ကြောင့် အိလစ်လုပ်ငန်းရှင်များ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သကဲ့သို့ အစိုးရအတွင်းတွင် ပြည်သူလူထုအကျိုးစီးပွား နှင့် ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွား အကြား နယ်နမိတ်ခြားနားမှု ပျောက်ကွယ်သွား သည့် အခြေအနေမျိုး ဖြစ်လာခဲ့သည်။^{၂၆} အစိုးရအနေဖြင့် ပစ္စည်း ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲရေး ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ အလေ့အထများကို ထိတွေ့ကျင့်သုံးမှုလည်း နည်းပါးသည်။ ပြည် သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေ၊ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ

နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကဲ့သို့ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ မူဘောင်များကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခြင်း မရှိခဲ့ပါ။^{၂၇}

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်က အလေ့အထဟောင်းများကို ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီး အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး ဖြစ်စဉ်အတွက် ပထဆုံး စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း မူဘောင်ကို မိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး ဖြစ်စဉ်တွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုစနစ်များကျင့်သုံးနိုင်ရေး စတင်လုပ်ဆောင် ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် သမ္မတသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာပင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဆင့်များအား ပြောင်းလဲစေမည့် ညွှန်ကြားချက် နှစ်ခုကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက် များက အစိုးရ ဌာနများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဝယ်ယူခြင်းများ တွင် အိတ်ဖွင့် တင်ဒါ ခေါ်ယူဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တိုးမြှင့်ရန် နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသို့ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းများကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးခြင်းဖြင့်ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချရန် လမ်းညွှန်ခဲ့ ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်နှစ်ခုအရ ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု မြှင့်တင်ရန်နှင့် အဂတိလိုက်စားမှု လျှော့ချရန် အိတ် ဖွင့်တင်ဒါစနစ်ကို အသစ်ချမှတ်လိုက်သောစံအဖြစ် စတင်အသုံးပြု လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။^{၂၈} ညွှန်ကြားချက်နှစ်ခု နောက်တွင် ထပ်မံ၍

လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ ပေါ်ထွက်လာပြီး အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး ဖြစ်စဉ်အတွက် ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်းလာ ပါသည်။ လိုအပ်ချက်များစွာ ရှိနေသေးသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးတို့ အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များတွင် တူညီမှု အချို့ ရှိနေပါသည်။

စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၏ အကျိုးဆက်တစ်ခု အဖြစ် “ အင်စတီကျူးရှင်း အလေ့အထများ နှင့် ပြည်သူ့ရေးရာအုပ်ချုပ်စီမံရေး ဥပဒေများ ထက် အမိန့်များ နှင့် ညွှန်ကြားချက်များဖြင့်သာ အုပ်ချုပ်ခြင်း”^{၃၂} အလေ့အထက ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအကျိုးဆက် များ၏ ရလဒ်မှာ လမ်းညွှန်ချက်များ အလုံအလောက် မရှိခြင်း၊ တာဝန်ခွဲဝေမှု မရှင်းလင်းခြင်း နှင့် မူဝါဒချမှတ်မှု အရည်အချင်းအပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းပါးခြင်းတို့ ဖြစ်ပြီး အစိုးရ အရာရှိများစွာ တို့သည် ဟာကွက်များကို ဖြည့်တင်းရန်အတွက် တို့ဆိုင်နေ တတ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒ များ ရေးဆွဲရန် နှင့် ခြုံငုံ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရန် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတည်းသို့ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် အထက်ပါ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ပိုမို၍ ဆိုးရွား စေပါသည်။

သို့သော်လည်း အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (NLD) အစိုးရ လက်ထက်တွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးကို စီမံ အုပ်ချုပ်နိုင်မည့် တခုတည်းသော ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်း မူဘောင်ကို ရေးဆွဲနိုင်ရန်၊ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်အား စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်း နှင့် မူဝါဒချမှတ်ခြင်း တို့ကို အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု တည်း၏ လက်အောက်တွင် ထားရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယခုစာတမ်းကို ပြုစုနေသည့် အချိန်တွင် ‘အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း (ယခု စာတမ်းတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း အဖြစ် ရည်ညွှန်းထားသည်)’ မှာ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ ဌာနအဖွဲ့အစည်း များ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ DFAT နှင့် USAID အပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများတို့အကြား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးနောက် အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းထားပြီး ဖြစ်သည်။

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း မှာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများသည့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်ကို ပြင်ဆင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသည့် ဒုတိယမြောက် ပြောင်းလဲမှု ခြေလှမ်း ပင် ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်း ကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေး နှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MoPFI) မှ ဦးဆောင်ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ယင်း ဝန်ကြီးဌာန ကပင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအား အကဲဖြတ်မှုနှင့် မူဝါဒရေးဆွဲသည့် တာဝန်များကို ရယူမည် ဖြစ်သည်။ ဥပဒေမူဘောင်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အတွက် လိုအပ်သည့် နည်းဥပဒေ နှင့် မူဝါဒများကိုလည်း MoPFI ကပင် ရေးဆွဲနေ ပါသည်။ ယင်းကြိုးပမ်းမှုများအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကဲ့သို့

ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များက ကူညီပံ့ပိုးနေခြင်းဖြစ်ပြီး ဥပဒေကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မည့် စွမ်းရည်နှင့် စနစ်များ တည်ဆောက်နိုင်ရေး အတွက် ရည်ရွယ်၍ ပံ့ပိုးနေခြင်းလည်း ဖြစ် ပါသည်။

လက်ရှိ လုပ်ဆောင်နေသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များကို ကြည့်ပါ က မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာတွင် ရင်ဆိုင်နေရသည့် စိန်ခေါ်မှု များ အပေါ် အလေးအနက်ထား သတိပြုဆောင်ရွက်နေကြောင်း တွေ့ရပြီး အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း များ၏ သမာသမတ်ကျမှု နှင့် ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေး ရည်ရွယ် လုပ်ဆောင်နေသည် ကိုတွေ့ရပါသည်။ သို့သော်လည်း စိန်ခေါ်မှု များ ရှိနေသေးပြီး အထက်ပါ ဥပဒေများကို ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ဥပဒေ များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ နိုင်ငံတဝှမ်းလုံးရှိ အစိုးရဌာန များကို ပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်နေသည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ MoPFI သည် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များတွင် လက်ရှိကျင့်သုံးနေသော အလေ့အထများနှင့်လည်း ထဲထဲဝင်ဝင် သိရှိနားလည်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ၎င်းအနေဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်အတွင်း ပါဝင်သူအားလုံးအတွက် သင့်လျော် သော လမ်းညွှန်ချက်နှင့် မူဝါဒများ ရေးဆွဲနိုင်ရန် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိ နေပါသည်။ ကံကောင်းသည့်အချက်မှာ ယခုသုတေသနက အစိုးရ ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်သည်ကို မြင်လိုပြီး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို ရှာဖွေနေကြသည့် အစိုးရအတွင်း နှင့် အစိုးရပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ သည်။ MoPFI အတွက် အရေးကြီးသည့်မေးခွန်းတစ်ခုမှာ “ အစိုးရ ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်း တိုးတက်ကောင်းမွန်စေလိုသည့် တူညီ သော ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဆီသို့ အခြားလုပ်ဆောင်နေကြသူများ ၏ အားများနှင့် ထူးခြားသည့်စွမ်းဆောင်ရည်များကို အတူခေါ် ယူသွားမည်လား၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်၊ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်ရိုက် အရေးယူလုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် သူတို့ကို ဖယ်ရှားရန် လုပ်ဆောင်မည်လား” ဆိုသည်ပင်။

“ MoPFI အတွက် အရေးကြီးသည့်မေးခွန်းတစ်ခုမှာ “ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်း တိုးတက် ကောင်းမွန်စေလိုသည့် တူညီသော ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ဆီသို့ အခြားလုပ်ဆောင်နေကြသူများ၏ အားများနှင့် ထူးခြားသည့်စွမ်းဆောင်ရည်များကို အတူခေါ်ယူသွားမည်လား၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်၊ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်ရိုက်အရေးယူလုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြင့် သူတို့ကို ဖယ်ရှားရန် လုပ်ဆောင်မည်လား။” ဆိုသည်ပင်။ ”

အခန်း ၃

ဥပဒေနှင့် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင် - အိတ်ဖွင့် တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း မှုသည် ပဟိုထိန်းချုပ်ခြင်း နှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမှာ ယှဉ်ပြိုင်မှု နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မြှင့်တင်ရန်နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကို သမာသမတ်ကျစွာ အသုံးချနိုင်ရန် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရက ရည်မှန်းချက်ကြီးစွာ လုပ်ဆောင်နေသည့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စီမံချက်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ပထမဆုံးဖြစ်ပြီး အခြေခံ အုတ်မြစ်လည်း ဖြစ်သည့် ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်တစ်ခုကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စတင် ချမှတ်ခဲ့ချိန် မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် စီမံခန့်ခွဲရေးသည် လျင်မြန်စွာ တိုးတက် ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ ယခုအခန်းတွင် ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း ဆိုင်ရာ မူဘောင်၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းများကို မိတ်ဆက်ပေး ထားပြီး ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး တို့ရှိ အစိုးရ၏ တည်ဆောက် ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဝယ်ယူခြင်းတွင် အရေးပါသည့် အဓိက အစိတ်အပိုင်း သုံးခုကို အဓိကထား တင်ပြသွားမည် ဖြစ်သည်။

ဦးသိန်းစိန် အစိုးရသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ညွှန်ကြားချက် နှစ်ခုကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးနောက် အစိုးရ၏ တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်းများ နှင့် ပစ္စည်း ဝယ်ယူခြင်း တို့အတွက် လမ်းညွှန်ချက် အနေဖြင့် “သမ္မတ ရုံး ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၃ - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရာတွင် တင်ဒါစည်းကမ်း ချက်များ”ကို ထပ်မံ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ညွှန်ကြားချက်မှာ အဓိက ခြေလှမ်း တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း ၊ တင်ဒါသတ်မှတ်ချက်များ၊ အကြံပေးများငှားရမ်းခြင်းအတွက် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် တိုင်ကြားမှုဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်း စသည်တို့အတွက်မူ ညွှန်ကြားထားခြင်း မရှိချေ။ ၂၀၁၃ ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန က ၂၀၁၄ နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့တွင် ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းများ အတွက် ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ သည်။ ထို့နောက် ၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ၊ သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၇ နှင့်

အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပုံစံ (PPP) အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်သည့် ၂၀၁၈ စီမံကိန်းဘဏ်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်တို့ ထွက်ရှိလာခဲ့သည်။ ယခုစာတမ်းကို ပြုစုနေ သည့် အချိန်တွင် ‘အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း (အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း)’ ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းထားပြီး ဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို အုပ်ချုပ်ကြီးကြပ်သည့် အဓိက ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်း မူဘောင်မှာ သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၇ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု သုတေသနအတွက် မေးမြန်းခဲ့သည့် အစိုးရ အရာရှိအားလုံးက “အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပစ္စည်း ဝယ်ယူခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုရယူခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်း များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ (ယခုစာတမ်းတွင် ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ဟု ရည်ညွှန်း ထားသည်)” ကိုသာ အဓိက လမ်းညွှန်ချက် အဖြစ် ရည်ညွှန်းကြ သည်။ ၎င်းလမ်းညွှန်ချက်တွင် အစိုးရ၏ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ် နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အပြည့်အစုံ ဖော်ပြ ထားသည်။ အစိုးရ၏ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရယူခြင်း အားလုံးတို့ကို ယင်းညွှန်ကြားချက်နှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းများ အတွက် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ် ပြန်ထားသည့် “ကန်ထရိုက် စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် ရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်” မှာလည်း အရေးကြီးသော လမ်းညွှန်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ အစိုးရဌာနနှင့် အဖွဲ့ အစည်း အားလုံးတို့၏ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရယူခြင်း များတွင် ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ကို အသုံးပြုရမည် ဟု ၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များ၌ ပြဌာန်းထားသည်။ ခြွင်းချက် အနေဖြင့် အစိုးရ

-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်း (PPP) ပုံစံဖြစ်ပါက မြန်မာစီမံကိန်းဘဏ် (Project Bank) ၏ ဆောင်ရွက်မှုအောက် သို့ ရောက်ရှိမည် ဖြစ်သည်။^{၃၃}

သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် ၂၀၁၃ နှင့် ၂၀၁၇ တို့သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို လမ်းညွှန်ထိန်းကျောင်းမည့် အခြေခံ ဥပဒေမူ ဘောင် တစ်ခုကို ပေးသော်လည်း ထိန်းကျောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်ခြင်း အခန်းကဏ္ဍအတွက် အစိုးရ ဌာနအဖွဲ့အစည်း တခုခုအား တိတိကျကျ သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားခြင်း မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် စည်းကမ်းလိုက်နာမှု ရှိမရှိ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်းကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ နှင့် တာဝန်ကျ အရာရှိများကသာ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရ သည့် ဌာနများနှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပိုင်း မြှင့်တင် ပေးရန် ဗဟို အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုက တာဝန် ယူထားခြင်းမျိုး မရှိ ပါ။^{၃၄}

“**အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်း များ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၏ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် စည်းကြပ်မှု မူဘောင် အတွက် နောက်တစ်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုပင် ဖြစ်သည်။**”

**ပုံ (၁)
နှစ်အလိုက် မှတ်တမ်း**

နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ စာအမှတ် ၆၉(၁)/ ၆/ သမ္မတရုံး

နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၈၇/၂၀၁၁)

ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် ထုတ်ပြန်သည့် “ကန်ထရိုက်စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက် ရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံး ရမည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်”

သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၇ တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း ၂၀၁၇

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲ ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း

သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၃ - ရင်းနှီး မြုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရာတွင် တင်ဒါစည်းကမ်းချက်များ

ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် တွင် ထုတ်ပြန်သည့် ကန်ထရိုက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် လမ်းညွှန်

စီမံကိန်းဘဏ် (Project Bank) ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်

အဂတိလိုက်စားမှု တိုက် ဖျက်ရေး ဥပဒေကို စတုတ္ထအကြိမ် ပြင်ဆင် သည့် ဥပဒေ

အထက်ပါ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေး အတွက် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ တစ်ခုတည်းသော ဥပဒေမူဘောင် ရေးဆွဲနိုင်ရန် ဌာနစုံပါဝင်သည့် ‘အစိုးရပစ္စည်းဝယ်ယူမှုစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပြုစုရေး ကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ (Public Procurement Rules and Regulations Supervision Committee- PPRSC)’ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ PPRSC ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်း နှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဒုတိယဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တာဝန်ယူကာ၊ ဝန်ကြီးဌာနသုံးခုရှိ ဌာနအသီးသီးမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် များက အဖွဲ့ဝင်များ အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေမူကြမ်းကို ယင်းကော်မတီက ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ယခုစာတမ်း ရေးသားနေသည့် အချိန်တွင် ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းထားပြီး ဖြစ်ကာ နည်းဥပဒေမှာမူ မူကြမ်းရေးဆွဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုတ်ဝေခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၏ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်အတွက် နောက်ထပ်တဆင့် ပြောင်းလဲမှုပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းဥပဒေကြမ်းအရ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်၊ ကြီးကြပ်ရန်နှင့် မူဝါဒရေးဆွဲရန် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနအား တာဝန်ပေးအပ်ထားပါသည်။ ယင်းတာဝန်များတွင် နည်းဥပဒေ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စံသတ်မှတ်ထားသော တင်ဒါစာရွက်စာတမ်းများကဲ့သို့ ပုံစံများကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန်လည်း ပါဝင်ပါသည်။ ဝယ်ယူခြင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် အစိုးရဌာနများ၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန် သင်တန်းပေးခြင်း၊ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များဖြင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း စသည့်တာဝန်များကိုလည်း စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီး ဌာနကပင် တာဝန်ယူရမည် ဖြစ်သည်။

၃.၁ ကန်ထရိုက် စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (၂၀၁၆)

၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံဖြည့်စွက် ခဲ့သော ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ လမ်းညွှန်ချက်သည် ပြည်ထောင်စု နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ ဌာနအားလုံး၏ ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းများဖြင့် အကျုံးဝင်သက်ဆိုင် သည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက် ကို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးဖြင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး ခဲ့ပြီးမှသာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အခြားသော ဆက်နွယ်သူများ၏ အကြံပြုချက်များဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ဖြည့်စွက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ညွှန်ကြားချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ မှန်ကန်သော ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်စေရန်၊ အရည်အသွေးပြည့်ဝစေရန်၊ မလိုလားအပ်သော မသမာမှုများမှ ကာကွယ်ရန်၊ တိကျသေချာသော တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအား တိုးတက်စေရန်၊ ကြီးကြပ်မှုစစ်ဆေးမှုများကို သေချာစွာ ဆောင်ရွက်စေရန်၊ မသမာသော အရည်အသွေးမပြည့်မီသော ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများ၊ ကုမ္ပဏီများအား လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့်မပြုရန် ဟုဖော်ပြထားသည်။

လမ်းညွှန်ချက်အရ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် ဆောက်လုပ်ရေး နှင့် ထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းများကို ကြီးကြပ်ရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ယင်း ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက် အရ အထူးကျွမ်းကျင်မှု လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများကို ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန မှလည်းကောင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းအများစုကိုမူ ကန်ထရိုက် စနစ်ဖြင့် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန နှင့် ကန်ထရိုက်စနစ် ပူးတွဲ

ဆောင်ရွက်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန နှင့် ကန်ထရိုက်တာ များသည် ရှိပြီးသား ကျင့်ထုံးကျင့်စဉ် (၃) ခုနှင့် အညီ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုလွှာများ ပြင်ဆင်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ ပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်းခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားသည်ကို အသုံးပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ကျပ် ၁၀ သန်း အောက် တန်ဖိုးရှိသော လုပ်ငန်းများအတွက် တင်ဒါခေါ်ဆိုရန် မလိုအပ်ပါ။ ယင်းကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများအတွက် ဌာနအတွင်း ဘုတ်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး “ယုံကြည်စိတ်ချရသောအဖွဲ့” အား ခေါ်ယူ တာဝန်ပေးအပ် နိုင်သည်။ လမ်းညွှန်ချက်တွင် ညွှန်ကြားချက် (၁/၂၀၁၇) နည်းတူ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှု မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်သည်။ အိတ်ဖွင့်တင်ဒါ ခေါ်ဆိုပါက အများပြည်သူသိရှိစေရန် ကြေညာရန် လိုအပ်သည်။ ကျပ် (၁၀) သန်းမှ (၁၀၀) သန်း အထိ လုပ်ငန်းများကို အိတ်ဖွင့်တင်ဒါ ခေါ်ယူရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရုံးများ၏ ကြေညာသင်ပုန်း များတွင် (၂) ပတ် ကြိုတင်၍ ကြေညာရမည် ဖြစ်သည်။ ကျပ် (၁၀၀) သန်း ကျော်လွန်သော လုပ်ငန်းများ အတွက် ဆိုပါက သတင်းစာများတွင် (၁)လ ကြိုတင် ကြေညာရမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းအပြင် ဌာန၏ ကြေညာသင်ပုန်းတွင် လည်းကောင်း၊ ဖြစ်နိုင်ပါက ဝန်ကြီးဌာန၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ် တို့တွင် လည်းကောင်း ကြေညာရမည် ဖြစ်သည်။

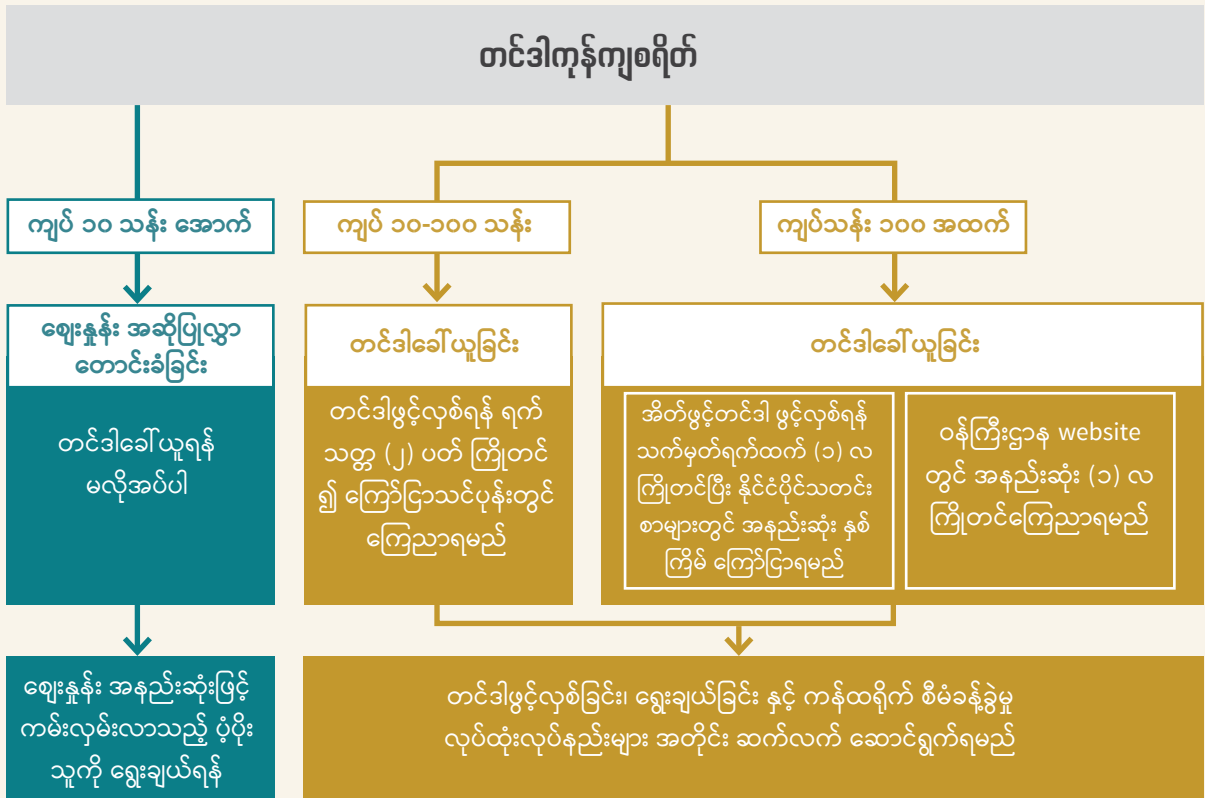
တင်ဒါများကို အကဲဖြတ်ရွေးချယ်ရန် အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနတာဝန်ရှိသူများ နှင့်အတူ ခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး နှင့် အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှ

အနည်းဆုံး (၃) ဦး ပါဝင်သော ဘုတ်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ ရွေးချယ် အကဲဖြတ် ရမည် ဖြစ်သည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ လမ်းညွှန်ချက်တွင် တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ငွေပေးချေမှု နည်းလမ်းများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များ၊ ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခန့်ခွဲ

မှု၊ နောက်ကျမှုအတွက် ပေးဆောင်ရမည့် ဒဏ်ကြေး နှင့် လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ခြင်း စသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက် အပြည့်အစုံကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ (၂)

ကုန်ကျစရိတ်အလိုက် တင်ဒါခေါ်ယူမှု

၃.၂ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း (၂၀၁၇)

ပြည်ထောင်စု အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဝန်ကြီးဌာန နှင့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ နေပြည်တော် ကောင်စီ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများ နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ အတွက် ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန^{၃၅} က ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ ပါသည်။ ၎င်းစည်းမျဉ်း များသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံမိစေမည့် ဥပဒေမူဘောင် တစ်ခုဖြစ် ပြီး အစိုးရ၏ ပစ္စည်း ဝယ်ယူခြင်း ကိစ္စရပ်လည်း ပါဝင်သည်။ ယင်း စည်းမျဉ်းများသည် အသုံးစရိတ် စီမံခန့်ခွဲမှု ပိုမိုကောင်းမွန်ရန်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုမြှင့်တင်နိုင်ရန်၊ နှင့်အရ အသုံးခန့် မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ခြင်း၊ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း ဆိုင်ရာ တိကျသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပေးရန် နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ

လမ်းညွှန်ချက်များကို အခန်း (၁၁) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းအရ အစိုးရ ဌာန နှင့် အဖွဲ့ အစည်း အားလုံးသည် သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ဝယ်ယူ ရေး အစီအစဉ်ကို ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်ပြီး ကြီးကြပ်သူ အရာရှိမှ ၎င်း တို့ကို အတည်ပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ဝယ်ယူရေး အစီအစဉ်တွင် ဝယ်ယူမည့် ကုန်ပစ္စည်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၏ သတင်း အချက်အလက် အပြည့်အစုံ နှင့် ဝယ်ယူမည့် အချိန်ကာလ တို့ကို ထည့်သွင်းရမည် ဖြစ်သည်။ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း ရောင်းချသူများအကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုကို အားနည်းစေခြင်း၊ ယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ဖယ်ရှားခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းရောင်းချ သူ တစ်ဦး (သို့) တစ်ဦးထက်ပိုပြီး မျက်နှာသာပေး၍ ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်ရ ဟု လမ်းညွှန်ချက်တွင် ဖော်ပြ ထားသည်။ ထို့ပြင် ဝယ်ယူမှု လုပ်ဆောင်မည့် အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့

အစည်းများ အနေဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေ ရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊ သတင်းစာ နှင့် သတင်းဌာန များတွင် တင်ဒါ ခေါ်ယူမှုကို ကြေညာရန် လမ်းညွှန်ထားသည်။ အစိုးရဌာန နှင့်

အရာရှိများ အနေဖြင့် ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၇ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီး ဌာန၏ ၂၀၁၆ လမ်းညွှန်ချက် တို့နှင့် အညီဆောင်ရွက်ရန်လည်း လမ်းညွှန်ထားသည်။

၃.၃ တင်ဒါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ သမ္မတရုံး၏ ညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၇

“အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပစ္စည်း ဝယ်ယူခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှု ရယူခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်း များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း” ဟု လူသိများသည့် NLD အစိုးရ၏ သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် ၁/ ၂၀၁၇ သည် ယခင် သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၃၊ “ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ခွင့်ပြုရာတွင် တင်ဒါ စည်းကမ်းချက်များ” ကို အစားထိုးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ် အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တည်ဆောက်ရေး၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရယူသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အချက်များကို ညွှန်ကြားချက်က လမ်းညွှန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ လမ်းညွှန်ချက် ကို ကိုးကားထား သလို၊ ၎င်း သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းများကို စီမံ ကြီးကြပ်နိုင်မည့် အဓိက ဥပဒေမူဘောင် အဖြစ် ရည်ရွယ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ညွှန်ကြားချက်တွင် အကျုံးမဝင်သော လုပ်ငန်းများတွင် အစိုးရ -ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းလုပ်ငန်းများ (PPPs)၊ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး နှင့် အီလက်ထရောနစ် လုံခြုံရေးရာ ကိစ္စရပ်များ ပါဝင် ပြီး၊ ၎င်းတို့ကို သက်ဆိုင်ရာ မိခင်ဝန်ကြီးဌာနများ၏ မူဝါဒများနှင့် အညီ သီးခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှ ထုတ်လုပ်သော ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များသည် လုပ်ငန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပါက ဝန်ကြီးဌာနအချင်းချင်း တိုက်ရိုက် ညှိနှိုင်းစာချုပ် ချုပ်ဆို၍ ဝယ်ယူနိုင်သည်။ ချေးငွေ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ငွေ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူခြင်း (အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ငှားရမ်းခြင်းများ အပါအဝင်) လုပ်ငန်းများတွင် ယင်း ချေးငွေ၊ ထောက်ပံ့ငွေ ပေးအပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ သတ်မှတ်ထား သော ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ငွေ လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုကို ကာကွယ်ရန်၊ အဂတိလိုက်စားမှု လျှော့ချ ရန်၊ မှန်ကန်မှုတည် ယှဉ်ပြိုင်မှု မြှင့်တင်ရန်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် နှင့် တာဝန်ခံမှု ပိုမိုရှိရန် ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြ ထားသလို အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများတွင် ငွေကြေးအရ ထိုက်တန် မှ ပိုမိုရှိစေရန်လည်း ပါဝင်သည်။ ၎င်းတွင် တင်ဒါ လုပ်ထုံး

လုပ်နည်း အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ သက်ဆိုင်သူ အသီးသီး၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်များကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ထို့ပြင် ညွှန်ကြားချက်တွင် နိုင်ငံပိုင် ပစ္စည်းများ (အစိုးရပိုင် အဆောက်အအုံ ကဲ့သို့) ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်း တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီအမံများကိုလည်း ဖော်ပြ ထားပြီး ယင်းမှာ ယခုစာတမ်း၏ အဓိက အကြောင်းအရာ မဟုတ် သောကြောင့် ဆက်လက်ဆွေးနွေး သွားမည် မဟုတ်ပါ။

ညွှန်ကြားချက်တွင် အိတ်ဖွင့်တင်ဒါခေါ်ယူမှု လုပ်ငန်းစဉ် အတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် အဓိက အဆင့်ကိုးဆင့် ကို သတ်မှတ် ပေး ထားသည်။ ယင်းတို့တွင် အဓိက ကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍများ၊ ဝယ်ယူမည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ တင်ဒါတင်သွင်းသူများနှင့် တင်ဒါအောင်မြင်သူတို့၏ တာဝန်များ ပါဝင်သည်။

ညွှန်ကြားချက်တွင် ဖော်ပြချက် အရ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးဖြစ်စဉ် အား (က) တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရယူခြင်း နှင့် (ခ) နိုင်ငံပိုင် ပစ္စည်းများ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ရောင်းချ ခြင်း တို့အဖြစ် နှစ်ပိုင်းခွဲနိုင်သည်။ ယခုစာတမ်းတွင် ဝယ်ယူရေး ဖြစ်စဉ် (တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဝယ်ယူ ခြင်း) ကိုသာ သီးခြားခွဲထုတ်လေ့လာ သွားမည်ဖြစ်ပြီး ပစ္စည်း ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းတို့မှာ အမှန်အားဖြင့် ဝယ်ယူခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထည့်သွင်းလေ့လာသွားမည် မဟုတ်ပါ။ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ လမ်းညွှန်ချက်နည်းတူ ကျပ် ၁၀ သန်း အထက် ဝယ်ယူခြင်းများ အတွက် တင်ဒါခေါ်ယူ ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယခုညွှန်ကြားချက်က သတ်မှတ်ထားသည် (ပုံ -၂ တွင်ရှု)။

ဝယ်ယူမည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသည် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ် ကို စီမံ ခန့်ခွဲနိုင်ရန် ဆက်စပ်ဌာနများ ပါဝင်သည့် တင်ဒါကော်မတီ နှင့် ကော်မတီခွဲ များကို ဖွဲ့စည်းရန် တာဝန်ရှိသည်။ ပြည်ထောင်စု အဆင့် ဌာန/အဖွဲ့အစည်းများမှ ခေါ်ယူသည့် တင်ဒါ၊ ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ကျခံအသုံးပြု၍ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးများတွင် ခေါ်ယူသည့် တင်ဒါများ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ကျခံအသုံးပြုသည့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများတွင် ခေါ်ယူသည့် တင်ဒါ အားလုံးလိုက်နာရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်ပင် ဖြစ်သည်။ တင်ဒါကော်မတီသည် ဝယ်ယူမှု တစ်ခု ချင်းစီ အတွက် တင်ဒါခေါ်ယူရမည်လော (ဥပမာ- ကျေးလက်

လမ်း တည်ဆောက်မှု စီမံကိန်းတစ်ခု) သို့မဟုတ် ဝယ်ယူမှု အမျိုးအစား တစ်ခုနှင့် ဆက်စပ်သည့် ဝယ်ယူခြင်း အားလုံးအတွက် တင်ဒါခေါ်ယူ ရမည်လော (ဥပမာ- မြို့နယ်၊ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး တစ်ခုခုရှိ ကျေးလက်လမ်း တည် ဆောက်မှု စီမံကိန်းအားလုံး) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ညွှန်ကြားချက်တွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တို့ပါဝင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍများကိုလည်း ညွှန်ကြားချက်တွင် ထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိပါ။

ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်မှာ အဆင့်သုံးဆင့်ပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကိုးခု ဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကို ပုံ-၄ တွင် တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းတွင် လုပ်ထုံး လုပ်နည်း အလိုက် ဝယ်ယူမည့် ဌာန၊ တင်ဒါကော်မတီ နှင့် တင်ဒါ

လျှောက်ထားသူ တို့ လုပ်ဆောင်ရမည့် အဆင့်များကို ဖော်ပြ ထားသည်။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် သတ်မှတ်ချက် များစွာကို တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များတွင် ထည့်သွင်းထားပြီး လာဘ်ပေး လာဘ်ယူပြုလုပ်မှုနှင့် အကတ်လိုက်စား နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းနှင့် ပဋိပက္ခ အကျိုးစီးပွားဖြစ်မှု လျှော့ချနိုင်ရန် နှင့် တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အစီအမံများ ထည့်သွင်း ထားသည်။ အစီအမံများကို အောက်တွင် အကျဉ်းချုပ် တင်ပြထားပါသည်။

- **ပွင့်လင်းမြင်သာမှု။** အိတ်ဖွင့် တင်ဒါခေါ်ယူပါက အစိုးရဌာန ကြော်ငြာ သင်ပုန်းများ နှင့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များတွင် ကြိုတင် ကြေညာရမည် ဖြစ်ပြီး တင်ဒါ အရွယ်အစား အပေါ် မူတည်၍ ကြေငြာနည်းလမ်း နှင့် အချိန် သတ်မှတ်ချက် ကွာခြား

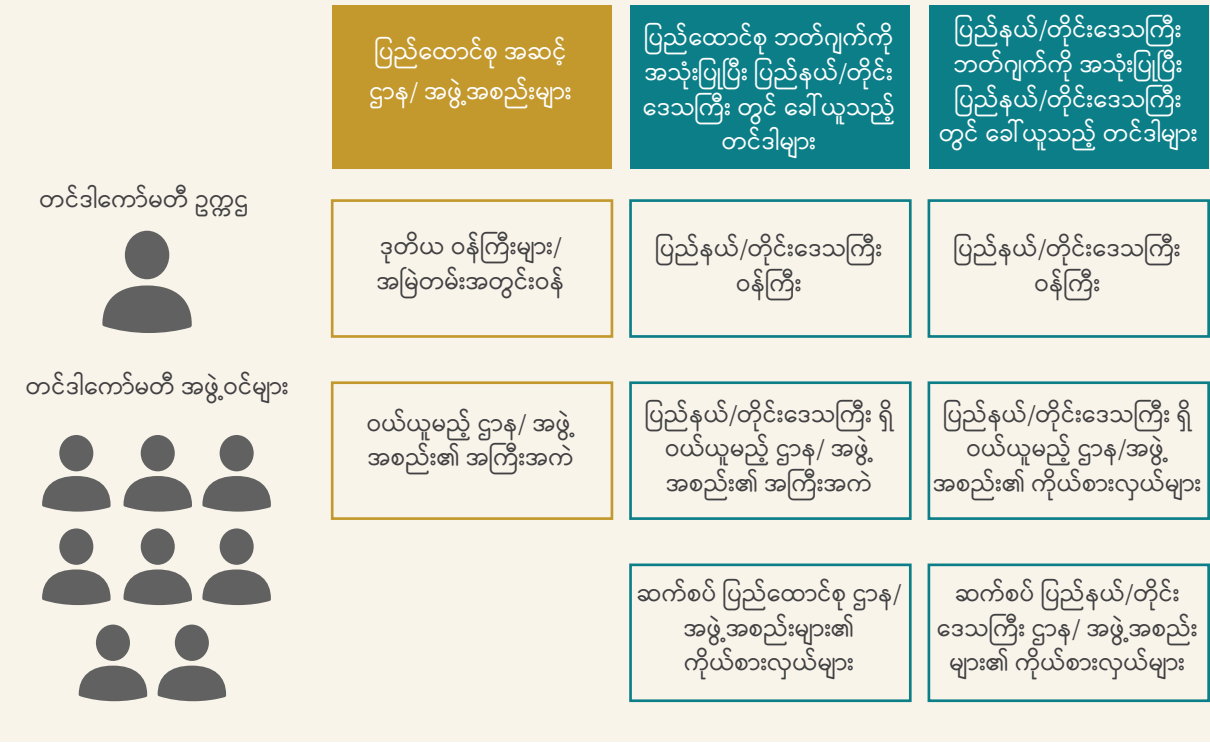
ဇယား (၁)

ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ပါ တင်ဒါကော်မတီများ နှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ	ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ
<p>တင်ဒါကော်မတီ</p> <p>ညွှန်ကြားချက်အရ တင်ဒါ လုပ်ငန်းစဉ်ကို စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ် ထားသည်။ ယင်းတို့တွင် ကော်မတီခွဲများ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း နှင့် တင်ဒါ အနိုင်ရရှိသူအား ကြေညာခြင်း စသည့် တာဝန်များ ပါဝင်သည်။</p>	<p>ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု အဆင့် ဌာနအဖွဲ့အစည်း အတွက် တင်ဒါခေါ်ယူမှု အပေါ် မူတည်၍ အဖွဲ့ဝင် ပါဝင်မှု ကွဲပြားသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီး အတွက် တင်ဒါခေါ်ယူမှု ဖြစ်ပါကလည်း ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ အသုံးပြု မှု အပေါ် မူတည်၍ အဖွဲ့ဝင် ပါဝင်မှု ကွဲပြားသည်။ ပုံ-၄ တွင် ရှု။</p>
<p>ကြမ်းခင်းဈေး တွက်ချက်ရေး ကော်မတီ</p> <p>ငှားရမ်းရောင်းချမည့် နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း အတွက် ကြမ်းခင်းဈေး နှုန်းကို တွက်ချက်ပြီး တင်ဒါကော်မတီသို့ တင်ပြရသည်။ မှတ်ချက်- ယခုကော်မတီသည် ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း အတွက် မဟုတ်ပါ။</p>	<p>“ငှားရမ်းရောင်းချမည့် နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်း၏ ဈေးကွက်အခြေအနေ ကို” နားလည်တတ်ကျွမ်းသည့် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး (၃) ဦး ပါဝင်ရသည်။</p>
<p>တင်ဒါလက်ခံရေး နှင့် စိစစ်ရေး ကော်မတီ</p> <p>တင်ဒါများ လက်ခံခြင်းနှင့် ဖွင့်ဖောက်ခြင်း၊ တင်ဒါများကို စိစစ် အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် တင်ဒါကော်မတီသို့ အကဲဖြတ်မှု အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရသည်။</p>	<p>ဌာန ကိုယ်စားလှယ်များ အပြင် တည်ဆောက်ခြင်း၊ ဝယ်ယူမည့် ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တတ်ကျွမ်း နားလည်သည့် ဆက်စပ်ဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး (၃) ဦး မှ အများဆုံး (၅) ဦး ဖြင့် ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်း ထားသည်။</p>
<p>အရည်အသွေး စစ်ဆေးရေးနှင့် လက်ခံရေးကော်မတီ</p> <p>ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအား စာချုပ်တွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည့် အချက်များ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိ စိစစ်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း၊ ဝယ်ယူမည့် ဌာန၊ အဖွဲ့ အစည်း ကိုယ်စား ပေးပို့လာသည့် ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်သည်။^{၃၆}</p>	<p>ဝယ်ယူမည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး (၃) ဦးဖြင့် ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းထားသည်။</p>

ပုံ (၃)

ညွှန်ကြားချက် ၁/ ၂၀၁၇ အရ ဖွဲ့စည်းရမည့် ကော်မတီများ နှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

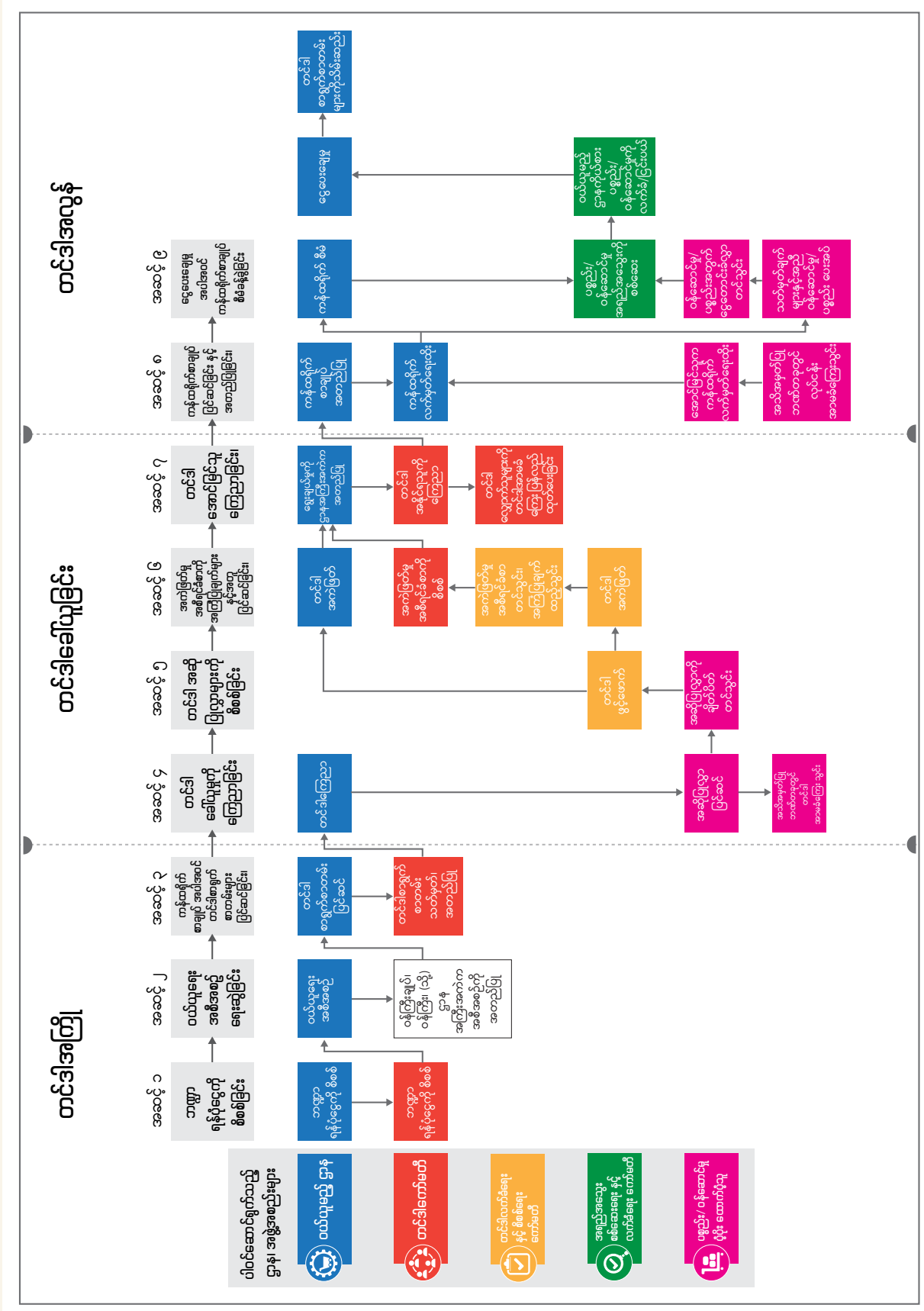

နိုင်သည်။ တင်ဒါ ဖွင့်ဖောက်ရာတွင်လည်း တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်းတွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် နည်းလမ်း၊ နေရာ နှင့် အချိန်အတိုင်း တင်ဒါ တင်သွင်းသူများ ရှေ့တွင် ဖွင့်ဖောက်ရမည် ဖြစ်သည်။ တင်ဒါဖွင့်ဖောက်စဉ်တွင် တင်ဒါ တင်သွင်းသူများ၏ အမည်၊ တင်သွင်းသည့် ဈေးနှုန်း နှင့် တင်ဒါ အာမခံကြေး၏ ပမာဏနှင့် တည်မြဲမှုကာလ တို့ကို ကြေညာရမည် ဖြစ်သည်။ တင်ဒါအောင်မြင်သူကိုလည်း တင်ဒါ တင်သွင်းသူများ၏ ရှေ့တွင် ကြေညာရမည် ဖြစ်သည်။

- **တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းခြင်း။** တင်ဒါရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တင်ဒါတင်သွင်းသူမှ “ခိုင်လုံသည့်” အကြောင်းပြချက် အထောက်အထား များဖြင့် နစ်နာကြောင်း တိုင်ကြားမှု ပေါ်ပေါက်ပါက တင်ဒါကော်မတီ မှ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ တင်ဒါကော်မတီ ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အား ကျေနပ်မှု မရှိပါက တိုင်ကြားမှုအား စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနထံသို့ တင်ပြနိုင်သည်။ ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ် အနည်းဆုံး (၃) ဦး ပါဝင်သည့် တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းရေးအဖွဲ့သည် တိုင်ကြားမှုများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း နှင့် စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း၊ တိုင်ကြားသည့် တင်သွင်းသူများအား ခေါ်ယူ၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ နှင့် တိုင်ကြားမှုအပေါ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းရေးအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်သာ အတည်ဖြစ်သည်။ ကန်ထရိုက် စာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ရာမှ ပေါ်ထွက်လာသည်

အငြင်းပွားမှုများကိုမူ ဥပဒေစနစ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ချက် ခံယူရမည် ဖြစ်သည်။

- **အကျိုးစီးပွား ပဋိပက္ခဖြစ်မှု။** တင်ဒါအောင်မြင်သည့် လုပ်ငန်းရှင် ကုမ္ပဏီသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန အကြီးအကဲများ၊ ဝန်ကြီးချုပ်များ၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ နှင့် မိသားစုအရ၊ လူမှုရေးအရ၊ စီးပွားရေးအရနှင့် လုပ်ငန်းအရ ပတ်သက်ခြင်းတို့ရှိပါက အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြ၍ ခွင့်ပြုချက်ရယူရမည် ဖြစ်သည်။
- **လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားခြင်း။** လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အဂတိလိုက်စားခြင်းတို့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည့် ဖြစ်ရပ်များ ပေါ်ပေါက်ပါက အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်မည်ဟု ညွှန်ကြားချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ အရေးယူမှု များတွင် စာချုပ်နှင့် တင်ဒါကို ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ဝယ်ယူမည့် ဌာန/ အဖွဲ့အစည်းမှ ဝန်ထမ်းများအား တည်ဆဲ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့်အညီ ဌာနဆိုင်ရာ အရေးယူခြင်း နှင့် အပြစ်ပေးခြင်း၊ တင်ဒါတင်သွင်းသူများ၊ ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများ သို့မဟုတ် ဝယ်ယူသူများအား တင်ဒါယှဉ်ပြိုင်ခွင့် ကန့်သတ်ခြင်း တို့ ပါဝင်သည်။ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု နှင့် အဂတိလိုက်စားမှု အပေါ် မည်ကဲ့သို့ စုံစမ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မည်မှာမူ ရှင်းလင်းခြင်း မရှိပါ။^{၃၇}

ကောက်နုတ်ချက် (၆)

ထွက်ပေါ်လာမည့် ဥပဒေ - အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပုံသေပိုင် ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း^{၃၅}

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း များအား စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ဥပဒေမူဘောင်ဖြင့် ထိန်းကျောင်းနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနေသည်။ အစိုးရပစ္စည်း ဝယ်ယူမှု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြုစုရေး ကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ (Public Procurement Rules and Regulations Supervision Committee - PRRSC) က အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းထားပြီး ဖြစ်ကာ ယင်းဥပဒေဖြင့် လက်ရှိ ကျင့်သုံးနေသည့် သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက် တို့ကို အစားထိုးမည် ဖြစ်သည်။

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ အပြီး လွှတ်တော်အသစ် ကျင်းပမည့် အချိန်တွင် ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုနိုင်မည် ဟု (ယခုစာတမ်း ရေးသားနေသည့် အချိန်တွင်) မျှော်မှန်းထားသည်။ ဥပဒေကြမ်း ရေးဆွဲရာ၌ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများထံမှ အကြံဉာဏ်သဘောထားမှတ်ချက် များရယူသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကိုဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဝန်ကြီးဌာနသည် ဥပဒေကြမ်းကို ၁၈ ကြိမ် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင် ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ တွင် ယခုဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် အထူးကိစ္စရပ်များ လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်ရေး ကော်မရှင်၊ အစိုးရပစ္စည်း ဝယ်ယူမှု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြုစုရေး ကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ၊ ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၊ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးရာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြံဉာဏ် သုံးသပ်ချက် များ ပါဝင်သည်။

ဥပဒေကြမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်စီမံမှု တစ်ခုလုံးကို ပြောင်းလဲသွားစေမည့် ဥပဒေမူဘောင် တစ်ခု ဖန်တီးပေးလိုက်သည်။ ယင်းတွင် မူဝါဒများနှင့် နည်းဥပဒေများ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ဆက်နွယ်ပါဝင်သူများကို တာဝန်ခွဲဝေပေးအပ်ခြင်း၊ နှင့် ဗဟိုမှ ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းခြင်း နှင့် မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဖြစ် ပေါ်လာနိုင်သည့် အပြောင်းအလဲများမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းတွင် -

- ပြည်တွင်းစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရန် အတွက် ပြည်တွင်းအသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို အားပေးမြှင့် တင်နိုင်မည့် ကန့်သတ်တင်ဒါဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်ရေးနှင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ရေး သတ်မှတ်တိုက်တွန်းထားသည်။
- အသေးစိတ် ညွှန်ကြားချက်များ ပါဝင်မည့် နောက်ဆက်တွဲ ဥပဒေများ (နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ) ထပ်မံ ထွက်ရှိလာရန် လမ်းကြောင်းပေး ထားသည်။ ပင်မ ဥပဒေဖြင့် ခွဲခြမ်းထားခြင်းကြောင့် မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်မှု သင်ခန်းစာများ နှင့် အခြေအနေ၊ အချိန်အခါအလိုက် အပြောင်းအလဲ တို့ကို နောက်ဆက်တွဲ ဥပဒေများ၌ ထည့်သွင်း သတ်မှတ်နိုင်သည်။
- မူဝါဒချမှတ်ခြင်း တာဝန်ကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေး နှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MoPFI) အား ပေးအပ်ထားသည်။ MoPFI သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူ ခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ရေးဆွဲပြုစုရန် တာဝန်ရှိသည်။ ယင်းတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ၊ ညွှန်ကြားချက်များ နှင့် တင်ဒါစာရွက်စာတမ်းများ ပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် ကာလလတ်နှင့် ကာလရှည်မူဝါဒများ ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက်လည်း တာဝန်ယူရမည် ဖြစ်သည်။
- အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန်နှင့် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရန် MoPFI ကို တာဝန် ပေးအပ်ထားသည်။ ယင်းတာဝန်တွင် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများထံမှ သတင်းအချက်အလက် များကို စုစည်းရန်၊ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာ ပြုစု၍ ပြည်ထောင်စု အစိုးရထံ တင်ပြရန်တို့ ပါဝင်သည်။ ယင်းတာဝန်များအရ ပိုမိုပြည့်စုံသော ထိန်းကျောင်းမှု စနစ်ဖြစ်ရေး ပံ့ပိုးနိုင်ရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများနှင့် အရပ် ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့ အခြား ဆက်နွယ်ပါဝင်သူများဖြင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်သည်။
- အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ အသိပညာ ဗဟုသုတနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိစေရန် သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချနိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် ဝယ်ယူသည့် ဌာန အဖွဲ့အစည်းများအား အကြံဉာဏ်များ ပေးခြင်း၊ နည်းပညာ အကူအညီများပေးခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် MoPFI အား တာဝန်ပေးအပ်ထားသည်။
- တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းရေး နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရေး တာဝန်များကို MoPFI အား ပေးအပ်ထားသည်။ ယင်းတာဝန်များတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ယူစုစည်းနိုင်ရန် သတင်း အချက်အလက် အခြေခံ အဆောက်အအုံ ထူထောင်ခြင်း နှင့် တင်ဒါနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ကြားလာမှုများ အပေါ် ခုံအဖွဲ့ဖြင့် ကြားနာ စစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။
- ဝယ်ယူရေးစနစ် စီမံခန့်ခွဲမှု လွယ်ကူရိုးရှင်းစေရန် တင်ဒါကော်မတီ တစ်ခုက တင်ဒါ ကော်မတီခွဲ သုံးခု ထပ်မံဖွဲ့စည်းရမည့် သတ်မှတ်ချက် ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။
- တင်ဒါကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို ပြောင်းလဲလိုက်ပြီး ဝယ်ယူမှုအတွက် ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/ တိုင်း ဒေသကြီး ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကုမ္ပဏီသုံးစွဲမှုအပေါ် အခြေခံခြင်း မရှိတော့ပါ။ ဝယ်ယူသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်း အကြီးအမှူးက တင်ဒါကော်မတီ ကို ဦးဆောင်ရမည် ဖြစ်ပြီး ကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင်သုံးဦး (အဖွဲ့ဝင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် အတိုအကျ မရှိ) ပါဝင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများက မည်သည့်အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ရမည်မှာ ရှင်းလင်းခြင်း မရှိပါ။
- ဝယ်ယူသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ ရွေးချယ် အသုံးပြုနိုင်မည့် တင်ဒါနည်းလမ်း (၇) မျိုး ကို ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ- ကန့်သတ်မှုမရှိ သော တင်ဒါ (အိတ်ဖွင့်တင်ဒါ)၊ ဈေးနှုန်းအဆိုပြုလွှာ တောင်းခံခြင်း၊ ကန့်သတ်တင်ဒါ၊ နှစ်ဆင့်တင်ဒါ၊ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်း၊ အဆိုပြုလွှာ တောင်းခံခြင်း နှင့် အိတ်ဖွင့်တင်ဒါ၊ ဈေးနှုန်းအဆိုပြုလွှာ တောင်းခံခြင်း၊ တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဝယ်ယူခြင်း အများစုမှာ ကန့်သတ်မှု မရှိသော တင်ဒါ (အိတ် ဖွင့်တင်ဒါ) နည်းလမ်းကို အသုံးပြုကြသည်။

အခန်း ၄

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးမှုများ - ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးတို့အား ဆန်းစစ်လေ့လာချက်

အုပ်ချုပ်စီမံမှုစနစ်တစ်ခုအတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်များကို ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်များက ပုံဖော်ပေးသည်။ ၎င်းတို့သည် ပါဝင်ဆက်နွယ်သူ အသီးသီး၏ အမှုအကျင့်များ အပေါ် လွှမ်းမိုးမည့် “ကစားပွဲ၏စည်းကမ်းများ” ၏ အစိတ်အပိုင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကို လမ်းညွှန်တစ်ခု အဖြစ် အသုံးပြုနိုင် သော်လည်း ပြီးပြည့်စုံရန်မှာမူ မဖြစ်နိုင်ချေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆို သော် ဥပဒေများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များ ကို ရေးဆွဲသူများထက် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် အသုံးပြု မည့်သူများကသာ အနက်ဖွင့်ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကောင်အထည်ဖော်သူများလုပ်ဆောင်ရသည့် အခြေအနေနှင့် ဆီလျော် အောင်လည်း ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရမည်လည်းဖြစ်သည်။

ယခင်အခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သော ပြည်ထောင်စုက ရေးဆွဲသည့် ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင် များအား ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီး အစိုးရတို့ မည်ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည် ကို ယခုအခန်းတွင် ဆန်းစစ်လေ့လာထားသည်။^{၃၉} အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာအလေ့အထအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိသူများ ကို သရုပ်ခွဲလေ့လာထားပြီး အဓိကအားဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲရသူ နှင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းကို ကြီးကြပ်ရသူများ အပေါ် အုပ်စုခွဲ လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူ ခြင်း စနစ်အတွင်း ပါဝင်နေသော အဖွဲ့အစည်း၊ ဌာနများ နှင့် ၎င်း

တို့၏ အခန်းကဏ္ဍများ အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်နေမှု၊ ရောထွေးနေ မှုတို့ကို စာဖတ်သူများ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်သဘောပေါက် ရန် ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများ လိုအပ်နေသည်ဟု စာရေးသူများက ယုံကြည်ကြသည်။

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ကြီးကြပ်မှု အလေ့အထများကို နားလည်နိုင်ရန် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၊ အဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေးမှုများ နှင့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ယခုအခန်းတွင် ယင်းလေ့လာတွေ့ရှိချက် များကို ဖော်ပြသွားမည် ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ် တို့တွင် တူညီသော အလေ့အထများကို တွေ့ရှိရသော်လည်း အခန်း (၃) တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်များ အပေါ် အနက်ဖွင့်ရာ၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ ဌာန၊အဖွဲ့အစည်း တို့အကြား မတူညီမှု များစွာ ရှိကြသည်။ စာဖတ်သူတို့ အနေဖြင့် ယင်းတွေ့ရှိချက်များအား မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် ရှိသည့် အလေ့အထများအနေဖြင့် အတိအကျမယူဆသင့်ပါ။ ဒေသ အခြေအနေနှင့် အညီ မူဝါဒများဖြင့် ကိုက်ညီအောင် လုပ်ဆောင်မှု ဥပမာများကို ယခုစာတမ်းတွင် အသားပေး ဖော်ပြသွား ပါမည်။ ယခုစာတမ်းတွင် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ ၏ အခြေခံ အဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အဓိကထား၍ သုတေသနပြုထား ပါသည်။

အုပ်ချုပ်စီမံမှုစနစ်တစ်ခုအတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်များကို ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်များက ပုံဖော်ပေးသည်။ ၎င်းတို့သည် ပါဝင် ဆက်နွယ်သူ အသီးသီး၏ အမှုအကျင့်များ အပေါ် လွှမ်းမိုးမည့် “ကစားပွဲ၏စည်းကမ်းများ” ၏ အစိတ်အပိုင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကောက်နုတ်ချက် (၅)

မူဝါဒ အနက်ဖွင့်ခြင်း နှင့် ဆီလျော်စွာ အသုံးပြုခြင်း

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု နှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များတွင် လေ့လာချက်များအရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒသည် ထင်ထားသည်ထက် ပိုမိုအားကောင်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရတို့သည် ၎င်းတို့ဒေသရှိ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် မူဝါဒ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းမျိုး မရှိလှသော်လည်း မူဝါဒဝယ်များကို စမ်းသပ်မှု၊ သုံးသပ်မှု နှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အသုံးပြုမှု တို့ကို တက်ကြွစွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အခက်အခဲများ အပေါ် အခြေခံ၍လည်းကောင်း ကနဦး စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်မှုများမှ သင်ခန်းစာယူ၍လည်းကောင်း ပြင်ဆင်မှုများ၊ တရားဝင်နှင့် အလွတ်သဘော ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းများလည်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်သည့် မူဝါဒချမှတ်ပုံနည်းလမ်းသည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အထူးသဖြင့် တန်ဖိုးရှိလှသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သည့်နည်းလမ်းက အလုပ်ဖြစ်သည်ဆိုသည့် အထောက်အထားမျိုး နည်းပါးလှသည့်အတွက် နှင့် “စဉ်ဆက်မပြတ်ကစားရမည့်ကစားပွဲ”တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကိုရှုမြင်ထားလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးများနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ်၏ အားနည်းချက်များအား ရှာ၍ ကိုယ်ကျိုးအတွက် အမြတ်ထုတ်နေသူများအား ထိုသို့မလုပ်နိုင်စေရန် နည်းလမ်းများရှာ၍ ပိတ်ပင်တားဆီးနေသည့်ကြားကပင် နောက်ထပ် အားနည်းချက်များဆက်ရှာ၍ အမြတ်ထုတ်လိမ့်မည်ဟုသိ၍ ဆက်ပြီး အင်တိုက်အားတိုက် တုံ့ပြန်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။ ယင်းသို့အင်တိုက်အားတိုက်ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ဖြင့် ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ အစောပိုင်းနှစ်များတွင် တွေ့ခဲ့ရသည့်အားနည်းချက်များကို ကိုင်တွယ်ရန်အတွက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ညွှန်ကြားမှုများဖြင့် အစိုးရ၏ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရာ၌လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏အခန်းကဏ္ဍများ ပိုမိုများပြားလာခဲ့သည်။

ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့် ဤသုတေသနတွင် (တရားဝင်) ညွှန်ကြားချက်ကို သေချာစွာထုတ်ပြန်ပေးထားသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသည် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများအားလုံးအတွက် စံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (SOPs) ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက် တို့နှင့်အညီ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (SOPs) ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ အတွက် တင်ဒါခေါ်ယူမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အဆင့်လိုက် ညွှန်ကြားချက်များဖြင့် စနစ်တကျ ဖော်ပြပေးထားပါသည်။ အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများရှိနေသည့်အကြားမှပင် ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ယင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အပြုသဘောဆောင်သည့်အမြင်များရှိကြသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် အခြားပြည်နယ်များနှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအတွက်လည်း ဆီလျော်မှုရှိသည့် အရေးကြီးသည့် သင်ခန်းစာများကိုလည်း ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်အကောင်အထည်ဖော်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်မှ ရရှိခဲ့ကြသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနက တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရေးဆွဲရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများဖြင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနေခြင်းကြောင့် ဧရာဝတီတိုင်းရှိ SOPs အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ရပ်တန့်ထားလိုက်ရသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို စမ်းသပ်လုပ်ကိုင်ကြည့်မည့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုခုမှ လေ့လာသင်ယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများ ရှိသည်။

၄.၁ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်စီမံအုပ်ချုပ်မှု နှင့် ထိန်းကျောင်းမှုအတွက် မည်သူ့တွင်တာဝန်ရှိသနည်း။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းတွင် တာဝန်ရှိသော ဌာန၊အဖွဲ့အစည်း များစွာ ရှိပါသည် (ပုံ-၅ တွင်ရှု)။ ဌာန၊အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်နွယ်သူ များစွာက ဝယ်ယူခြင်း

အဆင့် အသီးသီးတွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ အဓိက အခန်းကဏ္ဍ တစ်ခုတည်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြရန် ခက်ခဲပါသည် (ဥပမာ- လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များသည် ဝယ်ယူခြင်း

ကို ကြီးကြပ်ရသည့် ကော်မတီများစွာတွင် ပါဝင်နေပြီး လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင် ပါသည်။) စာရေးသူတို့သည် ယင်းအခြေအနေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြနိုင်ရန် အတွက် စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန် အမျိုးအစား နှစ်မျိုး ခွဲခြား၍ ရှင်းလင်းတင်ပြထား ပါသည်။

စီမံအုပ်ချုပ်မှု။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်း များကို ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချထားခြင်းကြောင့် အစိုးရ ဌာနများ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဦးစီးဌာနများ နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ တို့သည် ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် အတွင်း ဝယ်ယူသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ဦးဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍကို အဓိကယူထားရသည်။ ၎င်းတို့သည် တင်ဒါအကြိုကာလတွင် ဝယ်ယူမှု လိုအပ်ချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဝယ်ယူရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း၊ လိုအပ်သော စာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း၊ တင်ဒါအောင်မြင်သူအားရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် တိုင်ကြားချက်များကို ဖြေရှင်းခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းတာဝန် များကို ထမ်းဆောင်ရသည်။ တင်ဒါကော်မတီ နှင့် ကော်မတီခွဲ များတွင် ၎င်းတို့သည် တိုက်ရိုက် အကောင်အထည်ဖော်သူ အဖြစ် ပါဝင်ရသည်။ စီမံကိန်းများနှင့် အနီးစပ်ဆုံး ရုံးများမှာ မြို့နယ်တွင် ရှိသောကြောင့် တင်ဒါအောင်မြင်သူနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ရသူများ သောအားဖြင့် မြို့နယ်အဆင့်တွင် ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများမှာ ဌာနများစွာကို တာဝန်ယူရလေ့ ရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာ တင်ဒါကော်မတီများတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူရ

သည်။ ယခုစာတမ်းအတွက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ဝန်ကြီးများသည် အခြားသော ဆက်နွယ်ပါဝင်သူ အသီးသီးနှင့် ညှိနှိုင်းချိတ်ဆက်ရသည့် အရေးကြီးသော တာဝန်ကို ယူထား ရသည်။ ဝယ်ယူခြင်းစက်ဝန်း အဆင့်တိုင်းတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှု ပေးရသော ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီး ဌာနသည်လည်း အရေးကြီး အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက် ရှိသည်။ ဥပမာ- ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန မှ အင်ဂျင်နီယာ များက နည်းပညာအဆိုပြုလွှာများကို စိစစ်ပေးခြင်း၊ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် များကို အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း နှင့် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများကို စစ်ဆေးခြင်း စသည့် တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရသည်။

ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ခြင်း။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် စီမံကိန်းများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ဝယ်ယူမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ အသုံးပြုမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝန်ကြီးများအား အကြောင်းကြားခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သည်။ ၎င်းတို့သည် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ စိစစ်ရေး ကော်မတီ (တည်/ကော်) နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီများ ကဲ့သို့ ကော်မတီများတွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်မှုကို အသုံးပြု၍ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆောင်ရွက်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများကလည်း ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ စ၍ လွတ်လပ်သော စီမံကိန်း အရည်အသွေး စစ်ဆေးသူအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ပုံ - ၅

ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းတွင် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နှင့် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရေး တာဝန်ရှိသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ

ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း	အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းတွင် တာဝန်ယူမှု
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ ဝန်ကြီးများ	 <p>ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ အရ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး များတွင် ခေါ်ယူသည့် တင်ဒါများအတွက် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများမှ တင်ဒါကော်မတီများ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး စီမံခန့်ခွဲ ရသည်။ ယင်းတွင် ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက် နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက် တို့ကို အသုံးပြုထားသည့် ဝယ်ယူခြင်း အားလုံး ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ညီညွတ်ရန် တာဝန်ယူရပြီး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် တင်ဒါကော်မတီကို ပံ့ပိုးပေးရသည်။ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ် အတွင်း ဆက်နွယ်ပါဝင်သူ အသီးသီးအကြား ညှိနှိုင်းမှု အတွက်လည်း ပံ့ပိုးပေးရသည်။</p>
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ	 <p>ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ အရ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများသည် ဝယ်ယူသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်း အဖြစ် တင်ဒါတင်ခြင်း နှင့် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ် ကို စီမံခန့်ခွဲရသည်။ ဝယ်ယူသည့် ဌာန၏ ကိုယ်စားလှယ် များနှင့် ဆက်စပ်ဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များက တင်ဒါကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ရသည်။ ဌာနကို ကိုယ်စားပြုသူ အများစုမှာ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် အင်ဂျင်နီယာချုပ်များကဲ့သို့ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။</p>

ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း	အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းတွင် တာဝန်ယူမှု
ပြည်ထောင်စု ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များ	 <p>ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ အရ ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ကျခံ၍ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များတွင် ခေါ်ယူသည့် တင်ဒါများဆိုပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များက တင်ဒါကော်မတီတွင် ပါဝင်ရမည် ဖြစ်သည်။</p>
ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများ	 <p>ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက် အရ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အင်ဂျင်နီယာက နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရပြီး အရည်အသွေး စစ်ဆေးရေး ကုမ္ပဏီများကို ရွေးချယ်ရာတွင် အကြံပြု ရသည်။ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းအကြို ဆန်းစစ်ချက်များ အတွက်ပံ့ပိုးပေးရာတွင် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးပါသည်။ စီမံကိန်း ဒီဇိုင်းဆွဲခြင်း၊ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်း တင်ဒါ ခေါ်ခြင်း နှင့် စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အင်ဂျင်နီယာများသည် ကော်မတီများတွင် ပါဝင်ရသည်။</p>
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များ	 <p>ဝန်ကြီးချုပ်များမှာ တင်ဒါကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ အဖြစ် မပါဝင်ရသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ သုံးစွဲခြင်းများကို ကြီးကြပ်ရမည့် တာဝန်ရှိသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်များက ဝယ်ယူရေး အစီအစဉ် အချို့ကို အတည်ပြုရပြီး ရှုပ်ထွေးပြီး အတိမ်းအစောင်း မခံသော ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်ပါက လမ်းညွှန်မှု နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုတို့တွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများ နှင့် ဌာနများကို ပံ့ပိုးခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူရေး မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်မှု အပေါ် လွှမ်းမိုးရသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မူဝါဒများကို အနက်ဖွင့်၍ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး စနစ် ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရေး လွှမ်းမိုးဆောင်ရွက် ရသည်။</p>
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ	 <p>ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ တွင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို သီးသန့်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ သို့သော်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များသည် ၎င်းတို့ မဲဆန္ဒနယ်၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် တာဝန်ရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် စီမံကိန်းများ ပြီးမြောက်မှု နှင့် အရည်အသွေး စစ်ဆေးသည့် အပိုင်းတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ကော်မတီများတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ရသည် (အောက်ပါ ကော်မတီများတွင်ရှု)။ ဝန်ကြီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များသည် ဝယ်ယူရေးဖြစ်စဉ် အတွင်း ဝန်ကြီးများ၏ တာဝန်ကို ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးတွင် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ထား ခဲ့သည်။</p>
ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီ (PACs) (ကရင်ပြည်နယ်တွင်မူ ပြည်သူ့ ငွေစာရင်း ပူးပေါင်း ကော်မတီ)	 <p>၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ အရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တို့ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ရသည့် ပြည်သူ့ ငွေစာရင်း ကော်မတီများ (PACs) ကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ သုံးစွဲ ရာတွင် ထိရောက်မှု ရှိစေရေး PACs က တာဝန်ယူထား ရသည်။ ယင်းတာဝန်အရ ၎င်းတို့သည် အဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ပြီးစီးမှု တို့ကို အကဲဖြတ် စောင့်ကြည့်သည်။ အရည်အသွေး အားနည်းသော ကန်ထရိုက်တာများ အား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရသည့်အပိုင်းတွင်လည်း ၎င်းတို့သည် ပံ့ပိုးပေးနေသည်။</p>
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး	 <p>အဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများ၏ ပြီးစီးမှုကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးများက အတည်ပြုရသည်။^{၄၀}</p>

ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း	အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းတွင် တာဝန်ယူရမှု
<p>တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်း စီစစ်ရေး ကော်မတီ (တည်/ကော်)</p>	 <p>နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် (၉/၂၀၁၆) ဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းစီစစ်ရေး ကော်မတီ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ကော်မတီ၏ တာဝန်မှာ နိုင်ငံတော်အဆင့် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများကို အတည်ပြုရန်၊ ဆိုင်းငံ့ရန်၊ ပယ်ဖျက်ရန် နှင့် ပြင်ဆင်အတည်ပြုရန် ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေးပိုင်း ထိန်းချုပ်မှု တာဝန်ယူနိုင်ရန် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင် နှင့် မြို့နယ်အဆင့် ကော်မတီများကို နောက်ပိုင်းတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အထက်ပါ ကော်မတီများတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဝယ်ယူသည့် ဌာန ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများ ပါဝင်ကြသည်။ တည်/ကော်သည် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများတွင် စီမံကိန်း အရည်အသွေးပိုင်းကို စစ်ဆေးသည်။</p>
<p>တတိယ အဖွဲ့အစည်း (Third Party)/ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး အဖွဲ့များ</p>	 <p>လွတ်လပ်သော တတိယ အဖွဲ့အစည်းများကို ငှားရမ်း၍ တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ၏ အရည်အသွေးပိုင်းကို စစ်ဆေးရန် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆောက်လုပ်ရေး ဌာနများကို ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ စစ်ဆေးမှုတွေ့ရှိချက်များကို အရည်အသွေး စစ်ဆေးရေးနှင့် လက်ခံရေး ကော်မတီထံသို့ ပြန်လည် တင်ပြရသည်။ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး တွင်မူ ယင်းတာဝန်ကို နှစ်ပိုင်းခွဲထားသည်။ ‘အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး’ အဖွဲ့က တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ၏ အရည်အသွေးပိုင်းကို စစ်ဆေးပြီး အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်ပါက ‘တတိယ အဖွဲ့အစည်း’ များက စစ်ဆေးသည်။</p>
<p>ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်း ဦးစီးဌာန နှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးများ</p>	 <p>အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်း ဦးစီးဌာနများသည့် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ပါဝင်ရသည်။ စီမံကိန်းအတွက် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ အတည်ပြုပြီးပါက ဘတ်ဂျက်ဌာန၏ တာဝန်မှာ စီမံကိန်းများ၏ ရန်ပုံငွေ အသုံးပြုမှု အခြေအနေ အပေါ် စောင့်ကြည့်ရန်သာ ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် တင်ဒါကော်မတီများ တွင်လည်း အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ပါဝင်ခြင်း မရှိပါ။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးများမှာလည်း (ဝန်ကြီးသည် အခြားဌာနများအတွက်ပါ ပူးတွဲတာဝန်ယူထားရသည့် အခြေအနေမှလွဲ၍) တင်ဒါကော်မတီများ တွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိပါ။ ၎င်းတို့သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒပိုင်းတွင်လည်းပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။</p>

၄.၂ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် ကြီးကြပ် ထိန်းကျောင်းမှုနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ဆောင်နေသနည်း

စီမံအုပ်ချုပ်မှု
 ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်း များအတွက် အဓိက ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ မူဘောင်မှာ ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူ အားလုံးက ဆိုသည်။ အထူးသဖြင့် မေးမြန်းမှုကို ဖြေဆိုခဲ့သူ အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်း အားလုံးနီးပါးက ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် တင်ဒါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အကျွမ်းဝင်မှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက်မှာမူ အကျိုးဝင်မှု

နယ်ပယ် ကျဉ်းသောကြောင့် အရာရှိများ အကြား ရင်းနှီးမှု အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ကို မလိုက်နာပါက ဥပဒေချိုးဖောက်ရာ ရောက်ကြောင်း အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကို စတုတ္ထအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကို ကိုးကား၍ အဆင့်အသီးသီးရှိ ဝန်ထမ်းများက ဖြေဆိုကြသည်။ ယင်းသို့ ဖြေဆိုချက် များကို ကြည့်ပါက ဌာနများသည် အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အစိုးရ၏ ကန်ထရိုက်တာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အရည်အသွေး စစ်ဆေးသည့် တတိယအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း အဓိကလမ်းညွှန်ချက်များကို နားလည်သိရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်ကြသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ပါ တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၉) ဆင့်အပေါ် နားလည်မှုမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှစ်ခုလုံးရှိ မေးမြန်းမှု ဖြေဆိုခဲ့သော အစိုးရအရာရှိ များကမူ တင်ဒါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အဓိက အဆင့် (၉) ဆင့်အပေါ် လိုက်နာလျက်ရှိကြောင်း ပြောဆိုသည်။

ယင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အဆင့်တို့တွင် သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းမှု၊ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်း ပြင်ဆင်မှု၊ အများပြည်သူ သိစေရန် တင်ဒါ ကြေညာမှု၊ တင်ဒါ စိစစ်အကဲဖြတ်မှုနှင့် ရွေးချယ်မှု ဖြစ်စဉ်များ၊ တင်ဒါလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ နှင့် တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဥပဒေမူဘောင်ပါ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အညီ စီမံခန့်ခွဲရာ၌ လစ်ဟာမှုများ ရှိနေပြီး ၎င်းလစ်ဟာမှုများကို အထက်ပါ အဓိက အဆင့် ၉ ဆင့်ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အတွင်းတွင်လည်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့ကို ယခုအခန်းနောက်ပိုင်းတွင် ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှု

ယခုစာတမ်း အတွက် သုတေသနပြုချက်အရ ရှုပ်ထွေးပြီး အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် တာဝန် များကို အခြေခံ၍ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့၏ ဝယ်ယူမှုများအား ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ၁/

၂၀၁၇၏ပြင်ပမှညွှန်ကြားချက်များဖြင့်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နှင့်ကော်မတီများအနေဖြင့် ထိန်းကျောင်းလုပ်ဆောင်မှုများရှိသည်။ ယင်းတို့က သူတို့အား ပိုမိုအရေးပါစေခြင်းမရှိသကဲ့သို့ ထိခိုက်မှုလည်းမရှိစေပါ။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့၏ ပြုမူလုပ်ဆောင်ချက်များကို မည်သည့်မူဝါဒမူဘောင်များကပုံဖော်ပေးနေသည်ဆိုကိုလည်း ဖော်ထုတ်ပြောဆိုရန်မှာ ပို၍ပင်ခဲယဉ်းပါသေးသည်။

၁/၂၀၁၇ နှင့် ၂၀၁၆ ဆောက်လုပ်ရေးလမ်းညွှန်ချက်နှစ်ခုစလုံးတွင် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်မပါရှိသည်မှာ သတိပြုစရာပင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း က ယင်းအခြေအနေကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ပြီး ယင်းတွင် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOPFI) က ဥပဒေနှင့် မူဝါဒလိုက်နာမှု အပေါ် အကဲဖြတ်စောင့်ကြည့်သည့် တာဝန်ကို ယူသွားမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်လာပါက ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့၏ ဝယ်ယူခြင်းများ အပေါ် မည်ကဲ့သို့ သက်ရောက်မှု ရှိမည်ကို စောင့်ကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ယခု သုတေသနအရ လက်ရှိ ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်စဉ်အပေါ် ယင်းကဲ့သို့ တာဝန်ယူမှုပုံစံအသစ် ထည့်သွင်းရန်ကို သေချာစွာ ဆန်းစစ်ပြီးမှသာ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ MOPFI တွင် မူဝါဒရေးဆွဲသည့် အတွေ့အကြုံ နည်းပါးသကဲ့သို့ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒ ကိုလည်း ယခုမှ ပထမဆုံးအကြိမ် ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တို့ရှိ ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၏ မူဝါဒများဖြင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်နေကြသည့် အတွေ့အကြုံများမှ များစွာ လေ့လာသိရှိနိုင်ပါသည်။

၄.၃ လက်တွေ့ စီမံခန့်ခွဲလုပ်ဆောင်မှုအခြေအနေ

ယခုအပိုင်းတွင် တင်ဒါကော်မတီများ နှင့် ဝယ်ယူသည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ (နောက်ပိုင်းတွင် “ဝယ်ယူသည့်ဌာနများ” ဟုသာ သုံးသွားပါမည်) ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုရာမှ တွေ့ရှိချက်များကို အလေးထားတင်ပြသွားမည် ဖြစ်သည်။ တင်ပြရာတွင် ဝယ်ယူခြင်း စက်ဝန်း အဆင့်သုံးဆင့် အပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ ဖြစ်ရပ်လေ့လာချက်အချို့ကိုတင်ပြပြီးနောက် နှစ်နေရာစလုံးမှ အရေးကြီးသည့်စိန်ခေါ်ချက်များကိုလည်း မီးမောင်းထိုး၍ တင်ပြသွားပါမည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ သဘောထားအမြင်များမှ အရေးပါသည့်အချက်အချို့ဖြင့် နိဂုံးချုပ်တွင် ဆွေးနွေးသွားမည်။

တင်ဒါအကြို - ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း

ဤသုတေသနတွင် အစိုးရဌာနအသီးသီးနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများက အကြိုအင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းများနှင့် ဝယ်ယူမှု

အတွက် ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ပုံအမျိုးမျိုးကိုတွေ့ရှိရပြီး နောက်ထပ်၍ သုတေသနပြုလုပ်ရန်လည်း လိုအပ်ဦးမည့်ပုံ ရှိသည်။ ဝယ်ယူမှု ပြင်ဆင်ခြင်း အတွက် မည်သည့် စာရွက်စာတမ်းများ လိုအပ်သည်နှင့် မည်သူက အတည်ပြုရမည်ဆိုသည်ကို ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ တွင် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ လမ်းညွှန်ထားသည်။ ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရမည် ဖြစ်ပြီး ယင်းအစီအစဉ်ကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း အကြီးအကဲ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ် က အတည်ပြုရမည် ဟုသာ ညွှန်ကြားချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ စီမံကိန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ပြင်ဆင်မှု သီးခြားအစီအစဉ် လိုအပ်သလား၊ သို့မဟုတ် စီမံကိန်း အစီအစဉ်များကို စုစည်း၍ အတည်ပြုချက် ရယူနိုင်သလား ဆိုသည်ကို မူ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ အရ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ဌာန

**ကောက်ခံချက် (၈)
တင်ဒါကော်မတီများ၏ လက်တွေ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု**

ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ အရ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းများအား စီမံခန့်ခွဲရမည့် တာဝန်ကို တင်ဒါကော်မတီများ ထံသို့ ပေးအပ်ထားသည်။ တင်ဒါကော်မတီသည် ကော်မတီခွဲ (၃) ခု ဖွဲ့စည်းရန် နှင့် ယင်းတို့ကို စီမံခန့်ခွဲရန် အပါအဝင် ညွှန်ကြားချက်ပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း နှင့် အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရာ၌ ကော်မတီများ မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို ညွှန်ကြားချက်တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုအရ လမ်းညွှန်မှုအပိုင်းတွင် အားနည်းသည်ဖြစ်ရာ တင်ဒါကော်မတီများ၏ လက်တွေ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် ကွဲပြားမှုများကို တွေ့ရပါသည်။ မေးမြန်းချက်များအရ တွေ့ရှိရသည့် တူညီသည့်အချက် တစ်ခုမှာ တင်ဒါကော်မတီများသည် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ နှင့် အခြားတာဝန်ရှိသူများကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရာတွင် ညှိနှိုင်းပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အဖြစ် လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့်ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ် များကို လိုက်နာခြင်းရှိမရှိတို့ကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ တာဝန်ခံရသည်။ ၎င်းတို့ ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် ကော်မတီခွဲများ ကိုလည်း အလားတူအဖွဲ့ဝင်များဖြင့်ပင် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

ကော်မတီများ၏ လက်တွေ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု များမှာ ဆက်နွယ်ပါဝင်သူ အသီးသီး၏ ပင်ကိုယ်စရိုက်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် ခွဲဝေအာဏာရှိမှုနှင့်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ဝယ်ယူသည့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ တို့အပေါ် မူတည်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် ဌာန အင်ဂျင်နီယာများ (အထူးသဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ) သည် အချို့ ကော်မတီများတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ကြသည်။ တင်ဒါကော်မတီ တစ်ခု၏ လက်တွေ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေကို မြင်သာထင်သာရှိစေရန် အောက်ပါလေ့လာစရာဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို တင်ပြပေးလိုပါသည်။ သို့ရာတွင် အောက်ပါနမူနာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုအပေါ် အခြေခံ၍ တင်ဒါကော်မတီအားလုံး ယင်းသို့ပင်လုပ်ဆောင်နေကြသည်ဟု ခြုံ၍ ကောက်ချက်မဆွဲကြရန်လည်း မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးရှိ ပညာရေးကဏ္ဍ ဝယ်ယူခြင်းများအတွက် တင်ဒါကော်မတီ

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးရှိ ပြည်ထောင်စု ရန်ပုံငွေအသုံးပြု ထားသည့် အခြေခံပညာဦးစီးဌာန၏ ဝယ်ယူခြင်းများတွင် တိုင်းဒေသကြီး လူမှုရေးဝန်ကြီးက တင်ဒါကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူသည်။ တခါတရံတွင်မူ တိုင်းဒေသကြီး ပညာရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးက အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန်ယူသည်။ အခြား ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ အဖြစ် လမ်းဦးစီးဌာန ကိုယ်စားလှယ် (ပုံမှန်အားဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး တည်/ကော် တွင် အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် တာဝန်ယူရသည့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး)၊ နှင့် အင်ဂျင်နီယာ ဝန်ထမ်းရှိသော အခြား ဌာနများလည်း ပါဝင်သည်။

စီမံကိန်း အရေအတွက် များပြားခြင်းကြောင့် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးရှိ ပညာရေးဌာန ဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ၏ တင်ဒါ အစီအစဉ်များကို ခရိုင်အလိုက် ပြင်ဆင်သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းအချက်မှာ စီမံကိန်း အရွယ်အစား အပေါ်မူတည်၍ ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ နှင့်အညီ တင်ဒါအကြို ဖြစ်စဉ် နှင့် တင်ဒါကြေငြာခြင်း ပြီးစီးပါက တင်ဒါကော်မတီသည် တင်ဒါ လက်ခံရေး နှင့် စိစစ်ရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းသည်။

ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်အတွင်း ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်တစ်ခု၏ တင်ဒါအကြို ကာလ မှ ကန်ထရိုက် စာချုပ် ချုပ်ဆိုသည့် အထိကြာချိန်မှာ တစ်လ မှ သုံးလ အထိ ရှိနိုင်သည်။ စီမံကိန်း မြောက်မြားစွာ ရှိခြင်းနှင့်အတူ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများရှိနေခြင်းကြောင့် လူမှုရေးရာ ဝန်ကြီးသည် တင်ဒါဖြစ်စဉ် အားလုံးတွင် ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိပဲ ဝယ်ယူသည့် ဌာနများကသာ အဓိက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရက ယင်းအချက်ကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် တင်ဒါခေါ်ယူမှုအားလုံးအပေါ် ဝန်ကြီးများကိုယ်စား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား စိစစ်အကဲဖြတ်ခွင့်ပြုရန် တရားဝင်စာထုတ်ပြန်၍ တာဝန်ပေးအပ်ထားသည်။

များအကြား လုပ်ဆောင်ပုံများ ကွာခြားကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် သီးခြားဝယ်ယူမှုကဏ္ဍအလိုက် နှင့် ဝယ်ယူမည့် အမျိုးအစားအလိုက် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို စုစည်းထားလေ့ ရှိသည်။ မြို့နယ်တစ်ခု၊ ခရိုင်တစ်ခု နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုလုံးရှိ ဝယ်ယူမှုအားလုံးအလိုက်လည်း အစီအစဉ်များကို အတည်ပြုနိုင်သည်။ ရှုပ်ထွေးသော စီမံကိန်းများ အတွက်မူ တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ခွင့်ပြုချက် လိုအပ်နိုင် သည်။ ပုံတွင် ဖော်ပြပါရှိ သည့်အတိုင်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကျောင်းတည်ဆောက်မှု စီမံကိန်းများတွင် ပညာရေးဌာန တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်က ခွင့်ပြုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေကို ပထမဆုံး စစ်ဆေးပြီးနောက် မြို့နယ်အသီးသီးရှိ စီမံကိန်းများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်တွက်ချက်သည်။ ထို့နောက် ခရိုင်တစ်ခုလုံး အတွက် အစီအစဉ်များကို ပေါင်းစည်းကာ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး လူမှုရေးရာဝန်ကြီး ထံသို့ တင်ပြရပါသည်။ သို့သော် တပုံစံတည်းသတ်မှတ်လုပ်ကိုင်သည့်နည်းလမ်းမရှိချေ။

ကရင်ပြည်နယ် နှင့် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး နှစ်ခုလုံးတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များမသိရှိခင် တင်ကြို ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ထားခြင်း(ဥပမာ - တံတားတစ်စင်းအတွက် ဘတ်ဂျက်မည်မျှဟု သတ်မှတ်ထားခြင်း)က ဝယ်ယူမှုအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းအတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်။ ယင်းဒေသနှစ် ခုလုံးမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် စီမံကိန်းအတွက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏ နည်းပါးလွန်းခြင်းကို ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ပြဿနာဖြစ်သည့်ကိစ္စမှာ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအလိုက် အချို့သော ပစ္စည်းဝယ်ယူရန်နှင့် သွားလာရန် ခက်ခဲသည့်ဒေသများတွင် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များ မတူညီခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဌာနများက အဆောက်အအုံ စီမံကိန်း တည်နေရာ မည်သည့်ဒေသ တွင် ရှိသည်ဖြစ်စေ တပြေးညီနှုန်းထားဖြင့် တွက်ချက်လျာထား လေ့ ရှိသောကြောင့် တင်ဒါခေါ်ရာတွင် လာရောက်လျှောက်ထား သူ မရှိခြင်း သို့မဟုတ် အရည်အသွေးနိမ့်သော တင်ဒါ လျှောက်ထား သူများသာရှိခြင်း စသည်တို့နှင့် ကြုံတွေ့ကြရသည်။ ယင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အချို့သောအစိုးရဌာနများသည် ကုန်ကျစရိတ် များကို ညှိနှိုင်းပေးခြင်းနှင့် အချို့ဌာနများကမူ တန်ဖိုးများသည့် စီမံကိန်းများနှင့် တန်ဖိုးနည်းသည့်စီမံကိန်းကို တွဲ ပေးပြီး လုပ်ငန်းရှင် အနေဖြင့် စီမံကိန်းတစ်ခုတွင် ရှုံးသော်လည်း တခြားစီမံကိန်း တစ်ခု၏ အမြတ်များဖြင့် ကာမိနိုင်ရန် စီစဉ်ပေး ခြင်းမျိုးပြုလုပ်ကြသည်။

တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း - တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်း၊ ကြေညာခြင်း နှင့် တင်ဒါဖွင့်ခြင်းများ

တင်ဒါဖြစ်စဉ်တွင် အောင်မြင်နိုင်သောတင်ဒါတစ်ခုကို ယှဉ်ပြိုင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် တင်ဒါလျှောက်ထားလိုသူများသည် တင်ဒါနောက်ဆုံးတင်သွင်းရမည့် နေ့ရက်၊ အချိန်ကို သိရှိရန်၊ တင်ဒါအတွက်ပြင်ဆင်ရန် လုံလောက်သည့်အချိန်ရှိရန် နှင့် အမြတ်အစွန်းရနိုင်ပြီး လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နိုင်၍ အောင်မြင်နိုင် သည့် တင်ဒါအဆိုပြုလွှာ ရေးဆွဲနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် သတင်း

အချက်အလက်များလိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီများကို ပေး သည့် သတင်းအချက်အလက်များက ဝယ်ယူရေးစနစ်တစ်ခုလုံး ၏ မျှတမှုရှိခြင်း နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအတွက် အရေးပါလှသည်။ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်းများတွင် သတင်း အချက်အလက်မပါရှိခြင်း က ပစ္စည်း/ဝန်ဆောင်မှု ရောင်းချသူ အနေဖြင့် အမြတ်အစွန်းရရှိ အောင် တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ် တိုးမြှင့်ခြင်း သို့မဟုတ် အရည်အသွေး လျော့ချခြင်းစသည့် ကြီးမားသည့်ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရစေနိုင်သည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ အရ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရတို့သည် တင်ဒါ ကြော်ငြာခြင်းနှင့် တင်ဒါ ဖွင့်ခြင်း တို့တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရန် အထူးအလေးထား လုပ်ဆောင်ကြပြီး ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ကို လိုက်နာကြသည့် အထောက်အထားများလည်း တွေ့ရှိရသည်။ အချို့သော အစိုးရ ဌာန နှင့် ဝန်ကြီးဌာနများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ပိုမိုရှိရန်အတွက် နည်းလမ်းသစ်များကိုပင် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများရာတွင် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်း အချက်အလက်များ (ဥပမာ- ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းပုံများ) ကို ဖော်ပြရာတွင် တာဝန်ပေးထား မရှိခြင်း ကြောင့် အချို့သော လုပ်ငန်းများကို တင်ဒါရွေးချယ်စိစစ်ရာတွင် အသာရရှိသွားစေပြီး ဝယ်ယူရေးစနစ်၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ မျှတ မှုနှင့် သမာသမတ်ကျမှု အားနည်းသွားသည့်အချက်အပေါ် စိုးရိမ် ပူပန်မှုရှိကြောင်းပြောကြားကြသည်။

စီမံကိန်း ဘတ်ဂျက်ပမာဏ နည်းပါးခြင်းကြောင့် တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်း အတွက် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ကို စုဆောင်းနိုင်သည့် အရည်အသွေးကို အကန့်အသတ် ဖြစ်စေ ခြင်းမှာလည်း နောက်ထပ် စိုးရိမ်စရာအချက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်တွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့မှုများအရ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်း အများစုမှာ အချက်အလက် ပြည့်စုံမှု မရှိသဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ဒီဇိုင်းနှင့် စိတ်ကူးရှိသည့် အတိုင်းသာ ပြင်ဆင်ရပြီး လုပ်ငန်းကိုကိုင်ညီမှု ရှိမရှိ ဆန်းစစ်နိုင်ရန် အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း အကြို ဆန်းစစ်ချက်များ မလုပ်ဆောင်ထားချေ။ အင်ဂျင်နီယာ လုပ်ငန်း အကြို ဆန်းစစ်ချက်များအတွက် ဘတ်ဂျက် အသုံးပြုမှု ရှိသည့်တိုင်အောင်ပင် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေသေးသည်။ နမူနာ အနေဖြင့် ၂၀၁၈-၁၉ ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသ ကြီး သည် ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းတင်ဒါများ၏ သတင်း အချက်အလက်များကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖော်ပြနိုင်ရန် ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ သည်။ ယင်းတို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စွမ်း လေ့လာမှု (feasibility study)၊ မြေသားစမ်းသပ်ခြင်းနှင့် Bill of Quantities (BQ) ဟု ခေါ်ဆိုသည့် ဈေးနှုန်း တင်သွင်းလွှာပြုစုမှု ပိုမိုတိကျပြည့်စုံစေရန် အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း အကြို ဆန်းစစ် ချက်များ ပါဝင်သည်။ အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း အကြို ဆန်းစစ်ချက် များ ဆောင်ရွက်ရန် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ငှားရမ်းခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယင်းကုမ္ပဏီမှာ မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း

ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ ငှားရမ်းခဲ့သည့် အင်ဂျင်နီယာများ၏ အတွေ့အကြုံ နည်းပါးခြင်းကြောင့် BQ ပြင်ဆင်ရန်နှင့် ဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်းရာတွင် အသုံးပြုရန် သတင်းအချက်အလက်များမှာ တိကျ မှုမရှိခြင်းမျိုးဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင် အကန့် အသတ်ရှိခြင်းများသည် ထူးဆန်းသည့်ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ပဲ အထူး သဖြင့် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခိုင်းမျိုးဖြစ်လျှင် ကြုံတွေ့ ရနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၏ ယင်း ဆောင်ရွက်မှုမှာ ချီးကျူးဖွယ်ရာ ဖြစ်ပြီး ယခုအတွေ့အကြုံမှ သင်ယူကာ နောက်နှစ်လုပ်ငန်းစဉ် တွင် ပြန်လည်အသုံးပြုလျက်ရှိ သည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အဆင့် အစိုးရဌာနများသည် ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ တင်ဒါအချက်အလက် များအား ဌာနကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် တင်ဒါပိတ်ရက် မတိုင်ခင် အနည်းဆုံး နှစ်ပတ်ကြိုတင်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ကျပ် ၁၀ သန်းအထက် တင်ဒါအတွက် သတင်းစာတွင် နှစ်ပတ်ကြိုတင်၍ လည်းကောင်း စနစ်တကျ နှင့် ပုံမှန် ကြော်ငြာသည်ကို တွေ့ရ ပါသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး လူမှုရေးရာဝန်ကြီးက “ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ဖြစ်နိုင်သမျှဖြစ်စေရန်” ဆောင်ရွက်နေသည့် ကြိုးပမ်းချက်အချို့ ကို ပြောပြသည်။ တင်ဒါ အဆိုပြုလွှာများကို တင်ဒါလျှောက်ထား သူ အားလုံး၏ ရှေ့တွင် ဖွင့်ဖောက်သကဲ့သို့ ပရိုဂျက်တာဖြင့်လည်း ပြသသည်ဟု သိရပါသည်။ ယင်းတွင် တင်ဒါ အမှတ်ပေးသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း နှင့် စီမံကိန်း အလိုက် အမှတ်ရမှု အခြေအနေ ကို ပရောဂျက်တာဖြင့် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီတိုင်း လူမှုရေးရာ ဝန်ကြီး၏ ဖြေဆိုချက်အရ အခြားသော မူဝါဒရေးရာ ဆန်းသစ်သော အစီအစဉ်တစ်ခုမှာ တင်ဒါဖွင့်ပွဲကို ဖွဲ့စည်းတွဲဖက် လူမှုကွန်ရက် စာမျက်နှာမှ တိုက်ရိုက် ကျင်းပနေစဉ်တွင် ပြသပေး ခြင်း ဖြစ်သည်။ COVID-19 ကပ်ရောဂါ ကာကွယ်တုံ့ပြန်မှု အဖြစ် လူအချင်းချင်း ခပ်ခွာခွာနေရသည့် စည်းကမ်းများလည်း ချမှတ် ထားရာ ယင်းကဲ့သို့ အစီအစဉ်များမှာ အစိုးရဌာနများအတွက် ထိုသို့သောလုပ်ဆောင်ချက်မှာ အထူးသဖြင့် တန်ဖိုးရှိလှသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် တင်ဒါ အကြောင်း အတွက် သီးသန့်စာမျက်နှာ တစ်ခု ပါဝင်သည်။ သို့သော်လည်း ယခု စာတမ်းရေးသားနေသည့် အချိန်ထိ ယင်း စာမျက်နှာတွင် မည်သည့်အကြောင်းအရာမှ ရေးသား တင်ပြ ထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။^{၁၁} ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရ၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင်မူ တင်ဒါအကြောင်း သီးသန့်စာမျက်နှာ မရှိပါ။ သို့သော်လည်း ကရင် ပြည်နယ် ဌာနအချို့၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်နှင့် ဖွဲ့စည်း တွဲဖက် စာမျက်နှာများတွင်မူ တင်ဒါအကြောင်းကို တွေ့ရပါသည်။ သုတေသနပြုချက်အရ အလေ့အထ ကွဲပြားမှုများကို ထင်ထင်ရှား ရှား တွေ့ရပြီး စီမံကိန်းအကျိုးခံစားရမည့်သူများကို သီးသန့်ထား ပြီး ဆက်သွယ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းကို တာဝန်ရှိသူများက ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုအားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ခြွင်းချက်မှာ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး မြို့ပြနှင့် အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့ ဖြစ်သည်။

တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း - တင်ဒါ စီမံခြင်း

တင်ဒါစီမံခြင်းချယ်ခြင်းနယ်ပယ်တွင် မူဝါဒများ ချမှတ်သုံးစွဲမှု အမျိုးမျိုးနှင့် လက်တွေ့တွင် အမျိုးမျိုးကွဲပြားမှုများကို လေ့လာ တွေ့ရှိခဲ့သည်။ စီမံကိန်းများအား မည်ကဲ့သို့ စီမံအကဲဖြတ် စောင့် ကြည့်ရမည်ကို ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ တွင် တိတိကျကျ ဖော်ပြ ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ များသည် ညွှန်ကြားချက်ကို ၎င်းတို့နှင့် ဆီလျော်သလို အနက်ဖွင့် ပြီး ကိုယ်ပိုင်မူဝါဒ ရပ်တည်ချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ အရ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အဆင့် ဌာနများစွာ တို့သည် ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ပါ ‘ရှုပ်ထွေး ကြီးမားသော စီမံကိန်းများ (ယင်းစကားရပ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖွင့်ဆိုထားခြင်း မရှိပါ) အတွက် အကဲဖြတ်မှု အမှတ်ပေးစနစ်’ ကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ညွှန်ကြားချက်တွင် ရှုပ်ထွေးပြီး ကြီးမားသည့် စီမံကိန်းကြီးများ အတွက်ဟု ရည်ညွှန်း ထားသော်လည်း ဌာနအဖွဲ့အစည်း များက ယင်းအကဲဖြတ် အမှတ်ပေးစနစ်ကို တည်းဖြတ်မွမ်းမံပြီး အသုံးပြုကြသည်။

ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ၏ ရှုပ်ထွေးကြီးမားသည့် စီမံကိန်းများ အတွက် အကဲဖြတ်မှုစနစ်တွင် ကမ်းလှမ်းသည့် ဈေးနှုန်းအပေါ် ဦးစားပေးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည် (အမှတ် ၅၀ အထက် ပေး ထားသည်) ။ အခြား လမ်းညွှန်ချက်များလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မရှိ သည့်အတွက် ဌာနအချို့ အနေဖြင့် တင်ဒါအဆိုပြုချက်များကို အကဲဖြတ်ရာတွင် ကမ်းလှမ်းဈေးနှုန်းကိုသာ အရေးကြီးဆုံး အချက် အဖြစ် သတ်မှတ်လျက် ရှိသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ လမ်းညွှန်ချက်ကလည်း ယင်းကဲ့သို့ ဈေးနှုန်း အပေါ် ဦးစားပေးသည့် အလေ့အထကို အားပေးလျက် ရှိသည်။ လမ်းညွှန်ချက်အရ တင်ဒါအကဲဖြတ်မှု အတွက် အဆင့်နှစ်ခုကို သတ်မှတ်ထားပြီး ပထမအဆင့်မှာ ကျွမ်းကျင်မှု အဆိုပြုချက် (technical proposals) များကို စစ်ဆေးရန် ဖြစ်ပြီး ပထမအဆင့် ပြည့်စုံသူများသာ ဒုတိယအဆင့်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။ ဒုတိယ

ကောက်နုတ်ချက် (၉) မျှတစွာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှု

ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ တွင် သိသာထင်ရှားသည့်ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး စီမံကိန်းများတွင် ငွေကြေး အရ ထိုက်တန်မှု ရှိစေရေးအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုဖြင့်တင်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ သီအိုရီအရ ယှဉ်ပြိုင်မှု ပိုရှိလာလျှင် တင်ဒါ အရည်အသွေး ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သော တင်ဒါကို ရွေးချယ်နိုင်ပါက စီမံကိန်းရလဒ်များ ပိုမို ကောင်းမွန်မည်။ သို့ရာတွင် ယင်းရည်ရွယ်ချက် ပြည့်မီနိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အနှံ့ရှိ ဝန်ကြီးများတွင် များစွာစိုးရိမ်ပူပန် မှုရှိကြသည်။

တင်ဒါ အောင်နိုင်ရေးအတွက် အဓိက အရေးကြီးသော အချက်မှာ တင်ဒါ လိုအပ်ချက်များကို ကောင်းစွာ နားလည်မှုရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ကုန်ကျစရိတ်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အဆိုပြုလွှာ ဒီဇိုင်းတို့အပေါ် မူတည်သည်။ သို့သော်လည်း ကုမ္ပဏီများစွာ တို့သည် အဆိုပြုချက်များကို တိကျစွာ ရေးသားတင်ပြ နိုင်ရန် လိုအပ်သော အချက်အလက်များ လုံလောက်စွာ ရရှိခြင်း မရှိကြောင်း သုတေသနအရ သိရှိရသည်။ တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်း များတွင် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာပုံစံများ ပါဝင်ခြင်း မရှိသကဲ့သို့ လုပ်ငန်းဖြစ်မြောက်နိုင်မှု လေ့လာချက်များ မရှိ သောကြောင့် ဈေးနှုန်းတင်သွင်းလွှာ (BQ) မတိကျခြင်း သို့မဟုတ် မပါဝင်ချေ။

အဆိုးဆုံး အခြေအနေမှာ သတင်း အချက်အလက်များကို ရည်ရွယ်ချက် ရှိရှိ ထိမ်ချန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ မျက်နှာသာပေးလိုသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့သာ အရေးကြီး သတင်းအချက်အလက်များ ဖော်ပြ၍ အခြား လုပ်ငန်းများ အား အချက်အလက် ထိမ်ချန်ထားခြင်းဖြင့် မိမိအလိုရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို တင်ဒါအောင်မြင်စေရန် ကူညီမှု ဖြစ် ပါသည်။ ထိမ်ချန် အချက်အလက်များမှာ တန်ဖိုးရှိသောကြောင့် မရိုးသားသည့် အရာရှိများက ယင်းကို ငွေကြေး၊ လက်ဆောင်ပစ္စည်း နှင့် မျက်နှာသာရမှု စသည်တို့ဖြင့် လဲလှယ်နိုင်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့အလေ့အကျင့်များကို ကျင့်သုံးနေသည်ဆိုသည့် သဲလွန်စများရှိနေသည်။ တင်ဒါကော်မတီက တင်ဒါအတွက် လက်ခံမည့် အနိမ့်ဆုံးဈေးနှုန်းအတိုင်း (သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသော တင်ဒါများမှာ စီမံကိန်း သတ်မှတ်ချက်များ မကိုက်ညီဟု ယူဆခြင်း ခံရပြီး ငြင်းပယ်ခံရတတ် ပါသည်) တသွေမတိမ်း တင်သွင်းနိုင်ခဲ့သည့် တင်ဒါများစွာ ရှိခဲ့ပြီး ယင်းကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များက “လုပ်ကီးနံပါတ်” ဟု ရည်ညွှန်းခေါ်ဆို ကြပါသည်။ ယင်းသို့သောလုပ်ဆောင်မှုများသည် ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး စနစ်၏ သမာသမတ်ကျမှု ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို အားနည်းစေခြင်း၊ ယှဉ်ပြိုင်မှုကို လျှော့ချခြင်းနှင့် ကုန်ပစ္စည်း/ ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ငွေကြေးအရ ထိုက်တန်မှုကို ယုတ်လျော့စေခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ၎င်းတို့အနေဖြင့် သတိထားရမည့် အချက်များအပေါ် ပိုမို တိုးမြှင့်စောင့်ကြည့် နေသကဲ့သို့ ပြုလုပ်နိုင်သည့် “လှည့်ကွက်” အဟောင်းများရော အသစ်များကိုပါ ဂရုတစိုက် ခြေရာခံလျှက်ရှိကြောင်း ပြောပြကြသည်။

သတင်းအချက်အလက် ချန်လှပ်ထားတိုင်း မသမာမှုပြုလုပ်လို၍ မဟုတ်ပေ။ တခါတရံတွင် သွေးရိုးသားရိုး မသိရှိလိုက်ခြင်း၊ အချက်အလက်တန်ဖိုးကို နားမလည်ခြင်း နှင့် အရင်းအမြစ် နည်းပါးခြင်း စသည့် အကြောင်းရင်း များကြောင့်လည်း သတင်း အချက်အလက်များ မရခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်တတ်သည်။ ပစ္စည်း/ဝန်ဆောင်မှု ပေးသွင်းသူများ လိုအပ်သည့် သတင်း အချက်အလက်များ ပေးနိုင်ရေးအတွက် အင်ဂျင်နီယာ လုပ်ငန်းအကြို ဆန်းစစ်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရန်ပုံငွေ လုံလောက် စွာ မရရှိသည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိများ နှင့် ဝန်ကြီးများက ရှင်းပြကြသည်။ သို့သော်လည်း အချက်အလက်များကို ဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိသည့်အခါ ပစ္စည်း/ဝန်ဆောင်မှု ပေးသွင်းသူများက ယင်းအတွက် အကုန်အကျခံ ရ ပါသည် (ခြုံငုံကြည့်ပါက ၎င်းတို့၏ ကုန်ကျစရိတ်မှာ ပိုမိုမြင့်မားလေ့ ရှိပါသည်)။ တင်ဒါခေါ်ယူထားသည့် စီမံကိန်းများ အတွက် တည်ဆောက်ရေး ပုံများနှင့် အချက်အလက်များ ရရှိခြင်းမရှိပဲ ကိုယ့်နည်းကိုယ်ဟန်ဖြင့် ရှာဖွေပြင်ဆင်ရသည် ဟု ကရင်ပြည်နယ်ရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များက ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြိုင်ဆိုင်မှုများကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပြီး အလားတူ စီမံကိန်းများလုပ်ကိုင်ပြီးသား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကြီးများအတွက် မျက်နှာသာပိုပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်စေသည့် တင်ဒါအဆိုပြုလွှာ တင်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များ ပို၍များစေသည်။

ကောက်နုတ်ချက် (၁၀)

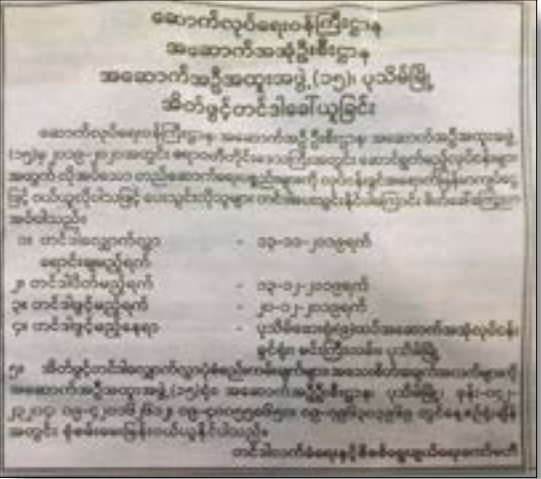
အင်တာနက်ကို အသုံးချလာခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ E-GOVERNMENT ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအနေဖြင့် အစိုးရ ဌာနများစွာတို့သည် ၎င်းတို့၏ သတင်းအချက်အလက်များကို တင်ပြရန် နှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်မှု လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ပလက်ဖောင်းများ အဖြစ် ကိုယ်ပိုင်ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များနှင့် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ် စာမျက်နှာများ ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ယင်းတို့အနက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ တင်ဒါစိစစ်ကြီးကြပ်ရေး အဖွဲ့၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ချက်မှာ ထူးခြားပြောင်မြောက် လှသည်။ တင်ဒါဖိတ်ခေါ်စာများ၊ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များနှင့် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး အဖွဲ့များ၊ နှင့် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များ စသည့် အချက်အလက် အားလုံးတို့ကို အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် ရယူနိုင်ရန် စီစဉ်ထား ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူအများစု (နှင့် အသေးစား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ) မှာ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များကို အသုံးပြု သည့် အလေ့အထ နည်းပါးခြင်းကြောင့် တင်ဒါစိစစ်ကြီးကြပ် ရေး အဖွဲ့သည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ် စာမျက်နှာ အသစ်တစ်ခု ဖန်တီးခဲ့ ပါသည်။ ယင်းစာမျက်နှာကို လိုက်လံ ကြည့်ရှုသူ (FOLLOWER) ၁၃၀၀၀ ဦး အနေဖြင့် နောက်ဆုံး ရ တင်ဒါကြေငြာချက် များကို ရယူနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းဖေ့စ်ဘွတ်ခ် စာမျက်နှာ၌ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှစ၍ အကြောင်း အရာအသစ်တင်ခြင်း မရှိ တော့သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

ရှုပ်ထွေးပြီး ကြီးမားသည့် စီမံကိန်းကြီးများ အတွက် အကဲဖြတ်မှု အမှတ်ပေးစနစ် ၂	ရမှတ်
တင်ဒါ တင်သွင်းသူများ၏ အရည်အချင်း နှင့် အတွေ့အကြုံ	၀ - ၁၀
အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း	၀ - ၁၀
အရေးကြီးသည့် စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ချက် များနှင့် ကိုက်ညီမှု	၀ - ၂၀
အဓိကကျသော ဝန်ထမ်းများ	၀ - ၁၀
ကမ်းလှမ်းသည့် ဈေးနှုန်း	၅၀ - ၇၀

အဆင့်တွင် ဈေးနှုန်းအဆိုပြုချက် အနိမ့်ဆုံးကို ရွေးချယ်ပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ် နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တို့မှ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဌာနများသည် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေ သော လမ်းညွှန်ချက်များအား ဆီလျော်သလို အနက်ဖွင့်ကာ ၎င်း တို့ ဒေသ နှင့် မူဝါဒဦးစားပေးများဖြင့် ကိုက်ညီမည့် ကိုယ်ပိုင် အမှတ်ပေး စနစ်အဖြစ် ဖန်တီးခဲ့သည်။ ယင်းအမှတ်ပေးစနစ်များ ကို အသုံးပြုရာမှ ရရှိလာသည့် သင်ခန်းစာများကို ယူ၍ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် စနစ်ကို စီမံခန့်ခွဲမှု ပိုမို ကောင်းမွန်စေရန်လည်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ ယင်း(အတွေ့အကြုံများ)က လက်တွေ့တွင် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသည့် မတူသည့်ကွဲလွဲချက်များကို ဖြစ်စေပြီး အသီးသီး တွင် ကိုယ်ပိုင်အကြောင်းပြချက်များရှိနေသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အဆိုပြုလွှာ (ယင်းတွင် ဈေးနှုန်း၊ အရည်အသွေး နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပါဝင်သည်) အတွက် အမြင့်ဆုံး အမှတ် ၇၀ မှတ် (အမှတ် ၁၀၀ တွင်) ပေးထားပြီး တင်ဒါ အဆိုပြုလွှာ (မေးမြန်းမှုများအရ ယင်း တွင် ယခင်လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံ အပါအဝင် ကုမ္ပဏီ၏ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည်) အတွက် အမှတ် ၃၀ ပေးထား ပါသည်။ ယင်းမှာ ယခင်စွမ်းဆောင်ရည် အပေါ် အခြေခံ၍ ကုမ္ပဏီ များကို အဆင့်သတ်မှတ်ထားသည့် လက်ရှိစာရင်းများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး တွင်မူ

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး - တင်ဒါ အကဲဖြတ် အမှတ်ပေး စနစ် ^{၆၃}	ရမှတ်
တင်ဒါ တင်သွင်းသူများ၏ အရည်အချင်း နှင့် အတွေ့အကြုံ	၀ - ၂၂
အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း	၀ - ၁၅
အရေးကြီးသည့် စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ချက် များနှင့် ကိုက်ညီမှု	၀ - ၁၆
အဓိကကျသော ဝန်ထမ်းများ	၀ - ၁၇
ကမ်းလှမ်းသည့် ဈေးနှုန်း	၂၀ - ၃၀

လုပ်ငန်းရှင်သည် ကျန်းမာရေး နှင့် ပညာရေး စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဖူးသည့် အတွေ့အကြုံ ရှိပါက ၂၂ မှတ် (အမှတ် ၁၀၀ တွင်) ရရှိပြီး ကမ်းလှမ်းသည့် ဈေးနှုန်းမှာ အမှတ် ၂၀-၃၀ အထိ ရရှိမည် ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ နည်းလမ်း နှစ်ခုလုံးက အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စနစ်ရှိ အခြား စိန်ခေါ်ချက်များကို လိမ္မာပါးနပ်စွာကိုင်တွယ်လိုက်ခြင်း လည်းဖြစ်သည်။ စွမ်းဆောင်ရည် မကောင်းသည့် လုပ်ငန်းများကို နာမည်ပျက်စာရင်း သွင်းသည့် နည်းလမ်းကို ယခင်က အသုံးပြုခဲ့ပြီး ကုမ္ပဏီများက နာမည်သစ်ပြောင်း၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံအပေါ်

ပုံ (၁၁)

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ တင်ဒါတင်သွင်းသူများ၏အမြင်များ

အစိုးရအနေနဲ့ တင်ဒါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာမှုမှာ တိုးတက်လာပါတယ်။

“အရင်အစိုးရခေတ်နဲ့နှိုင်းယှဉ်ရင် တင်ဒါကိစ္စတွေက တချို့နေရာတွေမှာ တိုးတက်ပါတယ်။ ၇၀ - ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်တော့ ဝင်တယ်လို့ ပြောလို့ရမယ်။ ခြစားတာ၊ လာဘ်စားတာက ယခင်ကထက်တော့ နည်းတော့ နည်းလာတယ်။”
ကရင်လူငယ်စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအဖွဲ့ဝင်

အစိုးရက ဘတ်ဂျက်သုံးတာများလာသလို တောင်းဆိုတာကလည်း များလာတယ်။

“ကြမ်းခင်းဈေး တိုးလာပေမယ့် structure နဲ့ ဒီဇိုင်းကိုတော့ ညှိနေရတုန်းပဲ။ ဝယ်ယူရေးဌာနက ကျွန်တော်တို့အပေါ် တောင်းဆိုချက်တွေကလည်း များလာတယ်။” - ကရင်ပြည်နယ်တင်ဒါလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအဖွဲ့ဝင်

အစိုးရရဲ့ဝယ်ယူရေးကို အွန်လိုင်းပေါ်ကို ရွှေ့သင့်တယ်။

“ကျွန်တော်က လက်နက်ကိုင်နယ်မြေတွေထဲက အိုင်အန်ဂျီအိုဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းတွေကို လုပ်တယ်။ သူတို့ရဲ့အွန်လိုင်းစနစ်က သိပ်ထိရောက်တယ်။ အွန်လိုင်းကနေ လိုအပ်တဲ့သတင်းအချက်အလက်တွေ အကုန်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့အွန်လိုင်းကနေပဲ တင်ဒါတွေကို တင်ရတယ်။ အီးမေးလ်နဲ့ပဲ လုပ်တယ်။ လူချင်းမတွေ့ဘူး။ ဒါကအရမ်းထိရောက်တယ်လေ။ မြန်တယ်။ ကျွန်တော် နားမလည်တာက အစိုးရက ဘာလို့အွန်လိုင်းစနစ်ကို မသုံးတာလဲ။” - ကရင်ပြည်နယ်အင်ဂျင်နီယာအသင်းအဖွဲ့ဝင်

လုပ်ငန်းရှင်များက သူတို့ရဲ့လုပ်ငန်းအာမခံကြေးအတွက် ပေးရမယ့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို သူတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာဘဏ်မှာပဲ အပ်နှံချင်တယ်။

“ကရင်မှာက မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်ကိုသုံးပြီး လုပ်ရမယ်လို့ ကရင်ပြည်နယ်ရှေ့နေချုပ်ရုံးက ညွှန်ကြားချက်ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့က တစ်နှစ်ကို ၁ ရာခိုင်နှုန်း အာမခံပေးရတယ်။ နှစ်နှစ်ဆိုတော့ ၂ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သွားတာပေါ့ဗျာ။ ဒီလောက်ပမာဏက ကျွန်တော်တို့မှာ မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကုန်ကျစရိတ်တွေ များလာတဲ့အခါ ငွေချေးရတယ်။ ငွေချေးရတာ များလာတဲ့အခါမှာ အာမခံငွေအတွက်ပေးရတဲ့ငွေက ကျွန်တော်တို့အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအတွက် ပေးရတာလည်း များလာတယ်။”
- ကရင်ပြည်နယ်အင်ဂျင်နီယာအသင်းအဖွဲ့ဝင်

အစိုးရက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ငွေကြေးလည်ပတ်မှုအခက်အခဲကို နားမလည်ဘူး။

“စီမံကိန်း ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပြီးတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့က ငွေရရမှာ။ ဒါပေမယ့် ငွေကို တစ်ရစ်ချင်း ရသလိုဖြစ်နေတယ်။ ဒါကလည်း လပေါင်းများစွာ။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့က ဆောက်လုပ်ရေးကို ရပ်လိုက်ပြီး ငွေကို စောင့်နေလို့ မရဘူး။ စီမံကိန်း ၃၅ - ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးရင် ငွေပြန်ရဖို့ စောင့်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အမြတ် ရ/မရ သူတို့ စိတ်မဝင်စားဘူးဗျ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ငွေလည်/မလည်ဆိုတာ သူတို့အတွက် အရေးမကြီးဘူး။ ဒါကို သူတို့ နားမလည်ဘူး။ ကန်ထရိုက်အခွဲတွေနဲ့ အလုပ်သမားတွေကြားက အခြေအနေကို သူတို့ ကောင်းကောင်း နားမလည်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ငွေကြပ်တယ်ဗျာ။” - ကရင်ပြည်နယ်ကန်ထရိုက်တာ အသင်းအဖွဲ့ဝင်

အမှတ်ပေးခြင်းကြောင့် နာမည်ပျက် စာရင်းဝင် ကုမ္ပဏီများ အနေဖြင့် နာမည်သစ်ဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုများ လုပ်ဆောင် လိုခြင်း မရှိတော့ပါ။ သို့သော်လည်း ယခုမှ ဈေးကွက်တွင်း ဝင် ရောက်ခါစ အမှန်တကယ် ကုမ္ပဏီအသစ်များ အတွက်မူ တင်ဒါ ယှဉ်ပြိုင်ရန် အခက်အခဲ ဖြစ်စေသည်။ ဒေသအလိုက် အလုပ်ဖြစ် နိုင်သည်များ ကို လေ့လာ၍ မူဝါဒပြောင်းလဲရန်နှင့် ယင်းကဲ့သို့ သော ခက်ခဲလှသည့် ပေးဆပ်ရမှုများကို အမြဲမပြတ် ထိန်းညှိလုပ် ဆောင်လျက်ရှိသည်။

စိစစ်ရွေးချယ်သည့်နည်းလမ်းများတွင် နောက်ထပ် မှတ်သားစရာ ခြားနားချက်သည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များမတူညီမှုအပေါ် ထင်ဟပ်လျက်ရှိသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်ကို အသုံးပြု၍ ဒေသတွင်းရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို မြှင့် တင်လိုသည်။ မွန်ပြည်နယ်တွင်လုပ်ဆောင်သကဲ့သို့ပင် ဒေသ တွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပါက ထပ်တိုး အမှတ် ၂၀ ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်ပြည်နယ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များကို မေးမြန်းချက် အရ ဒေသတွင်း ကုမ္ပဏီဖြစ်ပါက ရသည့် ထပ်တိုးအမှတ်ကို ၂ မှတ် အထိ တဖြည်းဖြည်းလျှော့ချခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ပြည်နယ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဒေသ တွင်း ကုမ္ပဏီ အများစုမှာ တပ်မတော်အရာရှိဟောင်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့်ဒေသတွင်း ခရိုနီများ တည်ထောင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီအများစုဖြစ်နေပြီး နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုများလည်းမရှိ ကြဟုဆိုသည်။ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးတွင် စိစစ်ရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်၌ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အကြံပြုချက်များ ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသော်လည်း လက်တွေ့တွင် ယင်းအကြံပြု ချက်များက စိစစ်ရွေးချယ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် မည်မျှလွှမ်းမိုး နိုင်သည်ဆိုသည့်အချက်မှာမူ မရှင်းလင်းလှချေ။

တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း - တိုင်ကြားမှု ယန္တရား

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် မျှတမှုရှိစေရေး အတွက် အရေးကြီး သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ မမှန်မကန် လုပ်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် စွပ်စွဲချက်များကို တင်ဒါ လျှောက်ထားသူများ အနေဖြင့် တိုင်ကြားသည့် ယန္တရားတစ်ခုရှိ ရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များအား မေးမြန်းချက်များအရ တိုင်ကြားမှုဖြေရှင်းရေး ယန္တရားအား စနစ်၏ သမာသမတ်ကျမှုအား ကာကွယ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခုထက် ပြဿနာ တစ်ခုအဖြစ် ပို၍ရှုမြင်နေကြ သည်။ မကျေနပ်သည့် တင်ဒါလျှောက်ထားသူများက လုပ်ငန်းစဉ် ကြန့်ကြာနှောင့်နှေးစေ၍ အစိုးရကိုအနှောင့်အယှက်ပေးရန် အတွက် တိုင်ကြားမှုဖြေရှင်းရေး ယန္တရားကို အသုံးပြုမည်ကို ဝန်ကြီးများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုမှာ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု ရှိ ကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရက လုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် အချိန် ကာလတစ်ခု အတွင်းသာ တိုင်ကြားနိုင်ရန် ညွှန်ကြားချက်ကို ၁/

၂၀၁၇ ကိုအခြေခံ၍ ကန့်သတ်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် တင်ဒါကော်မတီထံ တိုင်ကြားမှု ပြုလုပ်လိုပါက တင်ဒါ လျှောက်ထားသူများအားလုံးရှိသည့် တင်ဒါစိစစ်ရွေးချယ်သည့် အစည်းအဝေးများကျင်းပချိန်တွင် တင်ဒါတည်း တိုင်ကြားနိုင်ပြီး ယင်းနေ့ ကျော်လွန်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် တိုင်ကြားနိုင်ခွင့်မပေး တော့ချေ။

စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို မေးမြန်းရာတွင် တိုင်ကြားမှုလုပ်ငန်းစဉ် အပေါ် မည်သည့်မှတ်ချက်မျှမပေးကြချေ။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ ၌ အခြားတိုင်ကြားနိုင်သည့်နည်းလမ်းများရှိနေပြီး ကုမ္ပဏီများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၎င်းတို့နှင့် ပိုမို ရင်းနှီးသောသူ)၊ အစိုးရဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ကော်မရှင်များ ထံသို့ တိုက်ရိုက် တိုင်ကြားကြသည်။ နိုင်ငံတော် သမ္မတရုံးနှင့် နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရုံးသို့ ပေးပို့တိုင်ကြား သည့် တိုင်စာများ အပါအဝင် အထက်ပါ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ ထံသို့ တိုင်ကြားထားသည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် အဖြစ်အပျက် များကို တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက ပြောပြသည်ကိုလည်း သုတေသန တွင် တွေ့ခဲ့ရသည်။

တင်ဒါခေါ်ယူပြီးကာလ - ကန်ထရိုက်စာချုပ် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အရေးယူ အပြစ်ပေးခြင်း နှင့် အမည်ပျက်စာရင်းသွင်းခြင်း

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အကြား အဓိက ကွဲပြားခြားနားချက်များအနက် တစ်ခုမှာ တင်ဒါအောင်မြင်သည့် စီမံကိန်းများကို စာချုပ်အရ စီမံခန့်ခွဲသည့် အပိုင်းတွင် ဖြစ်သည်။ မေးမြန်းမှုများအရ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်သည် တင်ဒါ အောင်မြင်သည့် စီမံကိန်းများကို ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ပြီးစီးစေရန် တွန်းအားပေးလေ့ ရှိပြီး စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မည့် ကန်ထရိုက်တာများကို လိုအပ်သည့်ပံ့ပိုးမှုများပေးရန် အဆင်သင့် ရှိနေသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စီမံကိန်းများ ပို များသည့် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးတွင်မူ အစိုးရအဖွဲ့သည် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်သူများဖြင့် တိုက်ရိုက်ဆက်ဆံ သည့် ပုံစံမျိုးမလုပ်ဘဲ ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်အတွင်း စီမံကိန်းဖော် ဆောင်မှု မပြီးစီးပါက ပိုလျှံရန်ပုံငွေ အဖြစ် ပြန်အပ်သည်။

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ် နှစ်ခုလုံးတို့တွင် စာချုပ်နှင့်အညီ မဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း နှင့် အရာရှိများကို လာဘ်ထိုးခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်ခဲ့သူများအား အရေးယူမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ လာဘ်ထိုးရန် ကြိုးစားခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီများကို ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရက နာမည်ပျက်စာရင်း သွင်းခဲ့ သည်။ ကရင်ပြည်နယ်ကမူ ဆောက်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီများ၏ စွမ်း ဆောင်ရည်များကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး စွမ်း ဆောင်ရည်အလိုက် ကုမ္ပဏီများအား အမျိုးအစားလေးမျိုး (က၊ ခ၊ ဂ နှင့် ဃ) ခွဲခြားသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ စွမ်းဆောင်ရည် သင့်တင့် ကောင်းမွန်သည့် ကုမ္ပဏီများအား (က) နှင့် (ခ) အဖြစ် အမျိုး အစား သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အကယ်၍ အစိုးရအနေဖြင့် အရေးပေါ်

အမြန် ဆောင်ရွက်ရမည့် စီမံကိန်း ပေါ်ပေါက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကနဦး တင်ဒါခေါ်ယူမှုအရ ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိခြင်း စသည့် အခြေအနေများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါက (က) နှင့် (ခ) စာရင်းဝင် ကုမ္ပဏီများကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်စေသည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ အရ အမည်ပျက် စာရင်းဝင် သို့မဟုတ် အမှတ်နည်းပါးသည့် ကုမ္ပဏီများက ၎င်းတို့၏ အမည်ကို ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် အခြား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ထံသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် နိုင်ခြင်းကြောင့် အထက်ပါ စနစ်များ၏ ထိရောက်မှုမှာ အားနည်းနေသည်။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) တွင် ကုမ္ပဏီများကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်

ပေးထားသည့် စနစ်အရ ပိုင်ရှင်များအား အချိန်ကြာသည်အထိ ခြေရာခံစောင့်ကြည့်နိုင်ရန် ခက်ခဲသည်။ ထို့ပြင် စွမ်းဆောင်ရည် နိမ့်သည့် ကုမ္ပဏီများအား ခြေရာခံနိုင်မည့် ဗဟိုထိန်းချုပ်စနစ် တစ်ခု မရှိသကဲ့သို့ အစိုးရဌာနများ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် မှုမှာလည်း အားနည်းနေပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အားနည်းချက်များ ကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ကို ရောပတ် တိုင်းဒေသကြီး ၏ တင်ဒါ အကဲဖြတ် အမှတ်ပေးစနစ်တွင် တွေ့ရပါသည်။ ကုမ္ပဏီ ၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် အတွေ့အကြုံအပေါ် အမှတ်များများ ပေး ထားခြင်းကြောင့် ကုမ္ပဏီသစ်များ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ခက်ခဲစေ သော်လည်း ကုမ္ပဏီများ အမည်ပြောင်း၍ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို နည်းပါးသွားစေခဲ့သည်။

၄.၄ လက်တွေ့ ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုများ

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ် နှစ်ခုလုံးတို့သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး အတွက် အပိုဆောင်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ဒေသနှစ်ခုစလုံးသည် တတိယအဖွဲ့အစည်း(third party) အဖြစ် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှု ဆန်းစစ်ချက်များ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အတွက် ပြင်ပ ကုမ္ပဏီများကို ငှားရမ်းခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ကလည်း မြို့နယ်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ကော်မတီများ မှတဆင့် စီမံကိန်းများ အား စစ်ဆေးသည့်ကဏ္ဍတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။ မေးမြန်းမှုများအရ ၎င်းတို့သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် တွင် လုပ်ဆောင်နေသူများအပေါ် တာဝန်ကျေပွန်ခြင်း ရှိမရှိ အကဲဖြတ်စောင့်ကြည့် ခြင်းဖြင့် “ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်သူများ အား ပြန်လည်ကြီးကြပ်သည့်” တာဝန်ကိုလည်း ယူထားပါသည်။

အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှု - တတိယအဖွဲ့အစည်းမှ စစ်ဆေးသည့် စနစ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ် နှစ်ခုလုံးသည် အရည်အသွေး စစ်ဆေးမှု အတွက် တတိယ အဖွဲ့အစည်း (Third Party) ကုမ္ပဏီများကို ငှားရမ်းအသုံးပြုသကဲ့သို့ တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများ အတွက် လည်း တတိယကုမ္ပဏီကို ငှားရမ်းဆုံးဖြတ်စေသည်။ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အဆိုပြုချက်အရ တတိယ အဖွဲ့အစည်း (Third Party) စနစ်ကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် စတင်၍ အသုံးပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးက ပြည်ထောင်စု နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး အဆင့်များ၌ စနစ်တစ်ခု ချမှတ်ခဲ့သည်။ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ယင်းညွှန်ကြားချက်အား ၎င်းတို့ ဒေသ အခြေအနေဖြင့် (ဥပမာ- ပြည်နယ်အရွယ်အစား နှင့် စီမံကိန်း အရေအတွက်) ကိုက်ညီမည့် ချဉ်းကပ်ပုံ အသီးသီးဖြင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကရင်ပြည်နယ်တွင် တင်ဒါစီမံကိန်း

အားလုံး၏ အရည်အသွေးကို စစ်ဆေးနိုင်ရန် “တတိယအဖွဲ့ အစည်း (third party) ကုမ္ပဏီ” တစ်ခုတည်းကိုသာ ငှားရမ်းခဲ့ ပါသည်။

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ၏ အရည်အသွေးကို လွတ်လပ်စွာ ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ရန် “ အရည်အသွေး စစ်ဆေးရေး ကုမ္ပဏီ” များအား ငှားရမ်းခဲ့သည်။ ၎င်းကုမ္ပဏီများသည် ဝန်ဆောင်မှု အတွက် စီမံကိန်းတန်ဖိုး၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်း ကို ရရှိပါသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၂၀၁၉-၂၀ ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီ ၉ ခုကို ငှားရမ်းခဲ့ပြီး ကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်းစီအား မြို့နယ်များခွဲ၍ တာဝန်ယူစေသည်။ ကန်ထရိုက်တာ နှင့် အစိုးရအကြား သို့မဟုတ် ကန်ထရိုက်တာ နှင့် ရပ်ရွာ အသိုက်အဝန်း အကြား အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာပေါ်ပေါက်ပါက စီမံကိန်းအပေါ် နည်းပညာ ဆန်းစစ် ချက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တတိယအဖွဲ့အစည်း (third party) ကုမ္ပဏီများအဖြစ်ဖြင့် အခြားမြို့နယ်များ အတွက် အရည်အသွေး စစ်ဆေးသည့်ကုမ္ပဏီများကို လုပ်ဆောင်စေသည်။ အစိုးရသည် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီများ အတွက် သီးသန့်တင်ဒါ ခေါ်ယူပြီး ရွေးချယ်ကာ တင်ဒါအနိုင်ရသူများသည် အခြားမြို့နယ် များရှိ စီမံကိန်းများတွင် “တတိယအဖွဲ့အစည်း (third party)” အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသည်။

ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရေး ကော်မတီများ

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်း ခဲ့မှုများ အရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များသည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ထိန်းကျောင်း ကြီးကြပ်မှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည် မြို့နယ် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း စီမံရေး ကော်မတီ (မြို့နယ် တည်/ကော်) နှင့် ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီ ကဲ့သို့ ကော်မတီ

ကောက်ခံချက် (၁၂)

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကျောင်းတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း စစ်ဆေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းပြီးစီးကြောင်းအတည်ပြုခြင်းဖြစ်စဉ်များ

ကန်ထရိုက်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသည့် ဆောက်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီသည် ကျောင်းတည်ဆောက်မှု (သို့မဟုတ်) စာချုပ်ပါ သတ်မှတ် အဆင့် တစ်ခု ပြီးစီးပါက ကျောင်းအုပ်ကြီး ထံသို့ အကြောင်းကြား ရပါသည်။ ထို့နောက် စီမံကိန်းကို စစ်ဆေးခံရန် အသင့် ဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းအုပ်ကြီး က မြို့နယ် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း စီမံရေးကော်မတီ (တည်/ကော်) ထံသို့ အကြောင်းကြား မည် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီကို ငှားရမ်းထားပါက ၎င်းက စီမံကိန်း ပြီးမြောက်မှု နှင့် အရည်အသွေးပိုင်းကို ဆန်းစစ်လေ့လာအကဲဖြတ်မည် ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီက တွေ့ရှိချက်များကို တည်/ကော် ထံသို့ ပြန်လည် တင်ပြပြီး သတ်မှတ် အရည်အသွေး ပြည့်စုံပါက တည်/ကော် အနေဖြင့် စီမံကိန်း ပြီးစီးကြောင်းကို အတည်ပြု ရပါသည်။ တည်/ကော် မှ သတ်မှတ်အဆင့် (သို့မဟုတ်) စီမံကိန်း ပြီးမြောက် ကြောင်းကို အတည်ပြု ပြီးပါက ဝယ်ယူသည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်း အနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီထံသို့ ငွေပေးချေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသ ကြီးမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု အရ စီမံကိန်းတစ်ခုသည် စာချုပ်ပါ သတ်မှတ်အဆင့် နှင့် ငွေ ပေးချေမှု အချိန်သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ လေးကြိမ် စစ်ဆေးခံရမည် ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း တိုးတက်မှု အခြေအနေ နှင့် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီမှ တင်ပြသည့် စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ တို့ကို တိုင်းဒေသကြီး တည်/ကော် က မှတ်တမ်း တင် သိမ်းဆည်းထားလေ့ ရှိပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးမှ ဝန်ထမ်းများက စီမံကိန်းအပြီးတွင် လုပ်ငန်းခွင်ကို သွားရောက်စစ်ဆေးလေ့ ရှိပါသည်။

စီမံကိန်းများကို စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အတည်ပြုခြင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးသည် တာဝန်ရှိသူ ပါဝင်မှု ပုံစံ အမျိုးမျိုးဖြင့် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက် နေပါသည်။ လူမှုရေးရာ ဝန်ကြီးသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ပိုမိုတက်ကြွစွာ ပါဝင် ခွင့်ရသည့် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေး ကော်မတီ အမည်ရှိ ကော်မတီ အသစ်ဖြင့် တည်/ကော် ၏ အခန်း ကဏ္ဍအား ၂၀၁၈/၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အစားထိုးခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ အရ ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုတွင် ပါဝင်သူများ ခြင်းနှင့် ရလဒ်ကောင်း ရရှိမှုအကြား အချိုးကျသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ စီမံကိန်း ပြီးမြောက်မှု အတည်ပြုသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်သူများများ ထားရှိပါက နှောင့်နှေးမှုများ ပိုမို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပြီး လုပ်ငန်းစဉ် မြန်ဆန်စေရန်အတွက် လာဘ်ပေးမှုများလည်း ရှိ လာပါသည်။ နှောင့်နှေးမှု ဖြစ်ပေါ်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပါ အကျိုးရှိမည် မဟုတ်ကဲ့သို့ ရန်ပုံငွေရရှိသည့် ဘဏ္ဍာနှစ် အတွင်း စီမံကိန်းပြီးမြောက်ရေး ဆောင်ရွက်ရသော ဌာနများအတွက်လည်း အကျိုးရှိမည် မဟုတ်ပါ။

ထို့ပြင် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီများ နှင့် ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်အချို့ တို့က စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွင်သို့ အမှန်တကယ် သွားရောက် စစ်ဆေးမှု မရှိခဲ့ခြင်း၊ နှင့် အချိန်မှန်ငွေပေးချေမှု ရရှိနိုင်ရန် ကော်မတီဝင် အချို့ကို လာဘ်ပေးခြင်း စသည့် ကိစ္စ ရပ်များ ရှိနေသည့် အပေါ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အနေဖြင့် စိတ်ပူပန်နေရ ပါသည်။ စီမံကိန်းကြန့်ကြာရခြင်းမှာ အရင်းအမြစ်အကန့်အသတ်ကြောင့်လား၊ ဌာနချင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့်လားနှင့် ဌာနများအချင်းချင်းပညာ ပြခြင်းကြောင့်လားဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်ခက်ခဲလှသည်။ ဒေသအခြေအနေကို အပြည့်အစုံ နားလည်မှသာ အထက်ပါ ကိစ္စရပ် များ အပေါ် နားလည်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ထို့ကြောင့်ပင် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်သူများအား ထိန်းကျောင်းနိုင်ရန် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို တာဝန်ပိုမို ပေးအပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

များ၌ ပါဝင်၍ ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုများကို လုပ်ဆောင်ကြ သည်။ ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ၏ ၂၀၁၆ လမ်းညွှန်ချက် တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီး အစိုးရတို့က လက်ရှိ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းပိုင်းတွင် ရှိသည့် ဟာကွက်များကို ဖြည့်ဆည်းလုပ်ကိုင်၍ ဖန်တီးပေါ်ထွက်လာ သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အတွင်းတွင် ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ၌ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်ရေး ကုမ္ပဏီနှင့် တည်/ကော်တို့၏ အခန်းကဏ္ဍအား မြို့နယ်အဆင့် လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေး ကော်မတီများဖြင့် အစားထိုး ခဲ့သည်။ ယင်းကော်မတီများတွင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ က အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပါဝင်သလို မြို့နယ် ကျန်းမာရေးမှူးနှင့် ပညာရေးမှူးများက ဥက္ကဋ္ဌများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး လမ်း ဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာများက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်

ဆောင်ရွက်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် သမာသမတ်ရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းကြီးကြပ် ရမည့် တည်/ကော်များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ တုန့်ပြန်ဖြေရှင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အခြားထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရေး တာဝန်ရှိသူ များဖြစ်သည့် အရည်အသွေးစစ်ဆေးရေး - ပုဂ္ဂလိကတတ်ယ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကော်မတီ အသီးသီးတွင် ပါဝင်နေသည့် အစိုးရ အရာရှိများကိုလည်း အကဲဖြတ် စောင့်ကြည့်ဟန်ရှိသည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ သုံးစွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရန် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ၌ တာဝန်ရှိပါသည်။ လွှတ်တော်

ကိုယ်စားလှယ် များသည် ကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်တက်ရောက်သကဲ့သို့ စီမံကိန်းများ ကိုလည်း ကိုယ်တိုင် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးသည်။ ထို့ပြင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များသည် ၎င်းတို့၏ မြို့နယ်တွင်းရှိ အဆက်အသွယ် ကွန်ရက်များမှတစ်ဆင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ကြီးကြပ်မှု အခြေအနေများကို စုံစမ်း သိရှိနိုင်သည်။ မေးမြန်းမှုများအရ အရည်အသွေး စစ်ဆေးရေး ကုမ္ပဏီများသည် အမှန်တကယ် ကွင်းဆင်း စစ်ဆေးခြင်း မရှိပဲ တည်ဆောက်ရေး ကုမ္ပဏီများ ပေးသည့် ဓါတ်ပုံများကို အသုံးပြု၍ အစီရင်ခံခြင်းများ လုပ်ဆောင်ကာ စာချုပ်စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှု ရှိနေခြင်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက စုံစမ်းဖော်ထုတ် နိုင်ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်များ ရှိခဲ့သည်။

အခန်း ၅

နိဂုံး

၅.၁ တွေ့ရှိချက်များ

တွေ့ရှိချက် (၁) မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ထိန်းကျောင်းရေးတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ ပြည်ထောင်စု နှင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး နှစ်ရပ်လုံး၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများမှ ကျခံသုံးစွဲကာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဝယ်ယူရေး တင်ဒါ အများစုကို စီမံခန့်ခွဲရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

တွေ့ရှိချက် (၂) ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်များကို ချဲ့ထွင်အသုံးပြုထားမှုများက ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့၏ ဝယ်ယူရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို လမ်းညွှန်ပေးနေသည်။ လက်ရှိတွင် သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ သည် မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး တို့ရှိ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ အတွက် အဓိက ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်များဖြစ်သည်။ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် ဆိုပါက ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် လမ်းညွှန်ချက်မှာလည်း အရေးပါပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် ယင်း ဥပဒေမူဘောင်များ နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်လာကြပြီး အကတိလိုက်စားမှုလည်း လျော့နည်းလာသည်။ သို့သော်လည်း ယင်း ညွှန်ကြားချက်နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များမှာ အဆင့်မြင့်လွန်းနေပြီး သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများ အပေါ် ထိရောက်စွာ စီမံထိန်းကျောင်း နိုင်ရန် နှင့် ကြပ်မတ်ကွပ်ကဲရန် လိုအပ်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကို မပေးနိုင်ချေ။

တွေ့ရှိချက် (၃) တူညီသည့်အချက်များ များစွာရှိသော်လည်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြားနှင့် အစိုးရဌာနများအကြားတွင် လုပ်ဆောင်ချက်ပိုင်းတွင် များစွာကွဲပြားခြားနားမှုများလည်း ရှိနိုင်သည်။ ဆီလျော်ပြီး အသေးစိတ်ကျသော လမ်းညွှန်ချက်များ မပါဝင်သည့် လက်ရှိ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင် အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရသောကြောင့် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် မူဝါဒဆိုင်ရာ အနက်ဖွင့်ရေးနှင့် လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းတွင် ခက်ခဲစွာလုပ်ဆောင်ကြရသည်။ အားနည်းချက်

အနေဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအနှံ့တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် တင်ဒါစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း ကဲ့သို့ မလိုအပ်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ ထပ်နေပါသည်။ အားသာချက် အနေဖြင့်မူ စံလုပ်ထုံးလုပ်နည်း (SOPs) ရေးဆွဲမှု နှင့် ဒေသဦးစားပေးမှုနှင့် ယခင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆောင်ရွက်ခြင်းများမှ အတွေ့အကြုံများဖြင့် ကိုက်ညီသော တင်ဒါအမှတ်ပေးစနစ် ဖန်တီးခြင်း တို့ကဲ့သို့ ဆန်းသစ်တီထွင်ထားသည့်မူဝါဒများ ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

တွေ့ရှိချက် (၄) စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန တို့အနေဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အတွေ့အကြုံများမှ လေ့လာနိုင်သည်။ ယခုပြုလုပ်ခဲ့သည့်သုတေသနလေ့လာမှုအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အတွေ့အကြုံများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနများက လေ့လာမေးမြန်းသည့် အရိပ်အယောင်ကို မတွေ့ခဲ့ရချေ။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများ အတွက် တာဝန်ယူထားသည့် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း မရှိခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းမှာ ပြည်ထောင်စု အစိုးရက မူဝါဒရေးဆွဲပြီးနောက် အောက်အဆင့်ရှိ အစိုးရများက ၎င်းမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ရပြီး အားနည်းချက်များကို အထက်သို့ ပြန်လည်တင်ပြခွင့်မရှိသည့် အခြေအနေကိုလည်း ဖော်ပြနေသည်။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများ အကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ပြီးမှ “အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း” ကို ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်ပြီး ယင်းဆွေးနွေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ပါဝင်မှုကိုမူ မတွေ့ရှိရချေ။

တွေ့ရှိချက် (၅) မူအားဖြင့် ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းအား စီမံအုပ်ချုပ်မှုသည် တင်ဒါကော်မတီ များနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဝယ်ယူသည့်အစိုးရဌာနများ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ ဝယ်ယူသည့် အစိုးရဌာနက အကောင်အထည်ဖော်မှု အပိုင်းတွင် ဦးဆောင်ရပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးက တင်ဒါကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရသည့် တာဝန်ကို ယူရသည်။

တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ ဆိုပါက ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ အင်ဂျင်နီယာများနှင့် အခြား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများက တင်ဒါကော်မတီတွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ အဖြစ် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ရသည်။

တွေ့ရှိချက် (၆) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း များကို ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုတွင် လက်ရှိအခြေအနေ၌ ဗဟိုမှ ထိန်းချုပ်ထားခြင်း မရှိပဲ တာဝန်ရှိသူများစွာက အခန်းကဏ္ဍအမျိုးမျိုးဖြင့် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို ထိန်းကျောင်းမှုသည် ရှုပ်ထွေး၊ ကွဲပြားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များမှ အခြေခံသည်။ တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများကို ထိန်းကျောင်းနိုင်ရန် သီးခြားကုမ္ပဏီများကို ငှားရမ်းသည့် အရည်အသွေး စစ်ဆေးမှုစနစ် သို့မဟုတ် တတိယ အဖွဲ့အစည်း (third party) မှ စစ်ဆေးသည့် စနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက် ရှိသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ၏ ပြင်ပရှိ ဥပဒေနှင့်မူဝါဒများ အရဖြစ်သော်လည်း တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း ကော်မတီများ၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်သော်လည်းကောင်း တက်ကြွသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

တွေ့ရှိချက် (၇) ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဝယ်ယူခြင်းအပေါ် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်ရာ၌ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များသည် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်။ စီမံကိန်းများကို စစ်ဆေးမှုတွင် ပံ့ပိုးခြင်း၊ ဝယ်ယူမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ကိုက်ညီခြင်း ရှိမရှိ အကဲဖြတ်ခြင်း နှင့် ဝန်ကြီးနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ ထံသို့ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ သုံးစွဲမှုအပေါ် စိစစ်ခြင်း တို့ဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှုများကို လုပ်ဆောင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တည်/ကော် နှင့် ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီကဲ့သို့ ကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်သော်လည်းကောင်း အထက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သည်။

တွေ့ရှိချက် (၈) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ မူဝါဒပန်းတိုင်များကို ပံ့ပိုးပေးရာ၌ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ- မီဒီယာနှင့် CSOs) ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အစိုးရအနေဖြင့် ထည့်သွင်း စဉ်းစားထားခြင်း မရှိသေးပါ။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းအပေါ် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း များက ထိန်းကျောင်းမှု လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် ဥပမာ အနည်းငယ် ရှိသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ် လွှဲပြောင်းမှုများ အပေါ် ထောက်ပြဝေဖန် ရာ၌ မီဒီယာများ၏ အခန်းကဏ္ဍက လည်း အရေးကြီးသည်။ ၎င်းတို့သည် စနစ် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်ရေး အတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်သည်။ ၎င်းတို့၏ အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍအပေါ် လျှော့ပေါ့စဉ်းစားသည်လော သို့မဟုတ် အလျှင်းထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိသလောက်ကို မရှင်းလင်းပါ။ သို့သော်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ၏ အခန်း

ကဏ္ဍမှ အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရပြီး ထိန်းကျောင်းသည့် လုပ်ငန်းတွင် ၎င်းတို့ကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။

တွေ့ရှိချက် (၉) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးမှာ တစ်နိုင်လုံးနီးပါးတွင် အားနည်းနေသေးသည်။

အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အစတွင်ပင် ရှိနေသေးသောကြောင့် ယင်းအချက်မှာ အံ့အားသင့်ဖွယ်ရာ မဟုတ်ပါ။ လက်ရှိ၌ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းတွင် အထူး ကျွမ်းကျင်သည့် ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ မရှိပါ။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးစနစ် တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းကလည်း အခက်အခဲတစ်ခုဖြစ်သည့်အတွက် သင်တန်းများ၊ လမ်းညွှန်မှုများ နှင့် သင်ယူနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေးရန် တောင်းဆိုမှုများ ရှိနေသည်။ ယင်းတို့တွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်နေသူများ၏ အတွေ့အကြုံများမှ လေ့လာသင်ယူခြင်း ကဲ့သို့ သော သင်တန်းပေးခြင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးရန် တောင်းဆိုမှုများလည်း ပါဝင်သည်။

တွေ့ရှိချက် (၁၀) သတင်းအချက်အလက်မရရှိနိုင်ခြင်းက စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ထိန်းကျောင်းမှုကို အားနည်းခက်ခဲစေသည်။ ဝယ်ယူသည့်

ဌာန၊ တည်နေရာ၊ အမျိုးအစား၊ ရန်ပုံငွေ အရင်းအမြစ် (ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး)၊ ဝယ်ယူမှု တစ်ခုအတွက် ပျမ်းမျှကြာမြင့်ချိန် စသည်တို့ကဲ့သို့ ဝယ်ယူမှု ဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်များကိုပင် လွယ်လွယ်ကူကူမရရှိနိုင်ချေ။ ၎င်းဒေတာ အများစုကို စာရွက်ဖြင့်သာ မှတ်တမ်းတင်ထားလေ့ ရှိပြီး ပုံမှန်အားဖြင့် ၎င်းတို့ကို တစုတစည်းထဲ ပေါင်းစပ်ထားခြင်း မရှိသကဲ့သို့ ဗဟိုမှထိန်းချုပ်သည့် စနစ်လည်း မရှိပါ။ ဒေတာပေါင်းစည်းရာတွင်လည်း အကျဉ်းချုပ် ပုံစံဖြင့်သာ ပေါင်းစည်းမှု ရှိပြီး ဒေတာစိစစ်လေ့လာမှု ပြုလုပ်နိုင်မည့် နယ်ပယ်ကျဉ်းသွားစေပါသည်။ ဒေတာများကို ပိုမို၍ လက်လှမ်းမီ ရရှိလာပါက MoPFI၊ ဝယ်ယူသည့် ဌာနများ၊ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အနေဖြင့် ဒေတာ စိစစ်လေ့လာခြင်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်မှုတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်သည်။

တွေ့ရှိချက် (၁၁) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် အဓိက အပြောင်းအလဲတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာမည် ဖြစ်ပြီး ယင်းမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့၏ အခန်းကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်သည်။ ပြဌာန်းလာမည့် “အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း” တွင် စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MoPFI) အား မူဝါဒချမှတ်မှု နှင့် ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှု တာဝန်ပေးအပ်ထားခြင်းကြောင့် ဗဟိုမှ မူဝါဒချမှတ်သည့် ပုံစံသို့ ပြောင်းမည်ဟု ယူဆရသည်။ MoPFI သည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းများတွင် အောင်မြင်မှု ရနေသော်လည်း မူဝါဒချမှတ်သည့် တာဝန်သည် အသစ်ဖြစ်နေသေးသည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ

ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရာတွင် ပံ့ပိုးခြင်း မှလွဲ၍ MoPFI သည် ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် တာဝန်ယူခဲ့ခြင်း မရှိသေးပါ။ MoPFI အနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအား မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ထည့်သွင်းမည်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)

ခု၏ ကွဲပြားခြားနားသော စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်ချက်များ နှင့် အညီ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများအား မည်ကဲ့သို့ ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်မည်မှာ စောင့်ကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။

၅.၂ အကြံပြုချက်များ

အကြံပြုချက် (၁) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်း၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုအပိုင်းအဖြစ်ဖြင့် MoPFI သည် ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများဖြင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသင့်သည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းသည့် အလေ့အထကောင်းကို တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်ပြီး နည်းဥပဒေ ရေးဆွဲရေးအတွက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီး ဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိများဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်သည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ကိုဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သကဲ့သို့ MoPFI အတွက်လည်း ဝယ်ယူရေးမူ ဝါဒပြန်လည်သုံးသပ်ရန်အတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက် (၂) MoPFI အနေဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ အကောင်အထည်ဖော်မှု နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ ထံမှ သဘောထား မှတ်ချက် ရယူနိုင်မည့် ယန္တရားများ ဖန်တီးသင့်သည်။ ယင်း

လုပ်ငန်းတွင် အစီရင်ခံတင်ပြလာသည့် အချက်အလက်များကို ပေါင်းစည်းခြင်းထက် ပိုမို၍ တွေ့ကြုံရသည့် မရှောင်လွှဲနိုင်သည့် အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ဆွေးနွေးရန် နှင့် မူဝါဒများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင် ရန်အတွက် သော မူဝါဒများ ဖော်ထုတ်ရန် ဆွေးနွေးနိုင်သည့် အခြေအနေတစ်ခုကို ထည့်သွင်းသင့်သည်။ ဝယ်ယူရေးမူဝါဒ ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးအတွက် လိုအပ်သောသတင်း အချက်အလက်များအား MoPFI သည် ပုံမှန်ပေးပို့သော သဘောထားမှတ်ချက်များမှ ရရှိပါမည်။ နှစ်စဉ် ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း/ အကြံဉာဏ် ရယူခြင်း ဖြင့် စတင်လုပ်ဆောင် သင့်ပါသည်။

အကြံပြုချက် (၃) MoPFI နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန (MoC) တို့အနေဖြင့် မူဝါဒများအား တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ အတွက် မချမှတ်ရသေးမီ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ ဖြင့် မူဝါဒအကြံဉာဏ်များကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ရန်နေရာများ အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုရန် စဉ်းစားသင့်သည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေသစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာန နှစ်ခုလုံး အနေဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ စံ စာရွက်စာတမ်းများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကဲ့သို့ လမ်းညွှန်ချက်များကို ရေးဆွဲရမည်

ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူမှုလုပ်ဆောင်မည့်သူများ၏ အရည်အချင်း မြှင့်တင် ရေး အတွက်လည်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ MoPFI နှင့် MoC တို့အနေဖြင့် ရေးဆွဲထားသည့် မူဝါဒများကို စမ်းသပ်လုပ်ဆောင် ရန်ဆန္ဒရှိသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် စမ်းသပ် ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး ယင်းစမ်းသပ်လုပ်ဆောင် မှုများမှလေ့လာ တွေ့ရှိမှုများကို မူဝါဒများပိုမိုကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်ရန် ထည့်သွင်းရေးဆွဲသင့်သည်။ ထို့နောက် စမ်းသပ်မှု အတွေ့အကြုံ များမှ သင်ယူကာ မူဝါဒများကို ပြုပြင်နိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ eGovernment ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအများစုတွင် အားနည်းချက် များကို တွေ့မြင်နေရသည် ဖြစ်ရာ အီလက်ထရောနစ် စနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူမှု ဆောင်ရွက်ခြင်း (e-procurement) အပိုင်းကို အဓိက အနေဖြင့် စမ်းသပ်နိုင်သည်။^{၄၄}

အကြံပြုချက် (၄) MoPFI အနေဖြင့် အီလက်ထရောနစ် နည်း လမ်းဖြင့် မှတ်တမ်းတင်သည့် စနစ်ကို အနည်းဆုံး ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုတွင် စမ်းသပ် အသုံးပြုကြည့်သင့်သည်။

အီလက်ထရောနစ် မှတ်တမ်းတင် စနစ်ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဒေ တာပေါင်းစည်းမှုတွင် ပိုမို လွယ်ကူလာနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး MoPFI အနေဖြင့် MoPFI၊ ဝယ်ယူသည့် ဝန်ကြီးဌာနများ နှင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အားလုံးတို့အတွက် တန်ဖိုးရှိသည့် ဒေ တာစိစစ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ MoPFI အနေဖြင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအား ဒေတာ အသုံးပြုသူများ အဖြစ် စဉ်းစားပြီး ၎င်းတို့၏ စနစ်အပေါ် ထိန်းကျောင်းမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင် မည့် ဒေတာပုံစံ ထုတ်ဖော်နိုင်ရန် စမ်းသပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။^{၄၅} ဒေတာစုဆောင်းရမည့် သူများကို ဒေတာ၏တန်ဖိုးအကြောင်း နားလည်စေရန် လက်တွေ့ပြသခြင်းဖြင့် MoPFI သည် ၎င်းတို့၏ ဒေတာစုဆောင်းမှု ပိုမို တိကျရန် နှင့် အချိန်မှန်ကန်စေရန် တိုက်တွန်းအားပေး နိုင်သည်။

အကြံပြုချက် (၅) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းရည်မှန်းချက်များကို ပံ့ပိုး ကူညီရာတွင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပံ့ပိုးနိုင်မည်ဆိုသည်ကိုလည်း MoPFI နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အနေဖြင့် စဉ်းစားသင့်သည် ။ အိုအီးစီဒီ အဖွဲ့၏ အစိုးရဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံမူများတွင် “ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းများကို စိစစ်နိုင်ရန် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း များ၊ မီဒီယာ နှင့် အရပ်ဘက်လူထုတို့ကို ပါဝင်ခွင့်ပေးရန်” ဟု

တိုက်တွန်းထားသည်။ လက်ရှိတွင် အစိုးရအရာရှိများ အနေဖြင့် အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရန် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများက ပါဝင်ကူညီနိုင်မည့် အခန်းကဏ္ဍကို မူဝါဒအရ မချမှတ်နိုင်သေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ လက်တွေ့ ပုံဖော်ရပါက ကြီးမားသော သို့မဟုတ် လူအများစိတ်ဝင်စားသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ အတွက် လူထုဖြင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ် စောင့်ကြည့်စစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်း စသည့် အခန်းကဏ္ဍတို့တွင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများက ပါဝင်ကူညီနိုင်သည်။

အကြံပြုချက် (၆) MoPFI သည် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် အတွင်း ပါဝင်နေသူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်နိုင်ရေး အတွက် မဟာဗျူဟာတစ်ခု ရေးဆွဲချမှတ်သင့်သည်။ ယင်းတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း နှင့် ရေးဆွဲမည့်ဥပဒေ တို့အပေါ် ပိုမို သဘောပေါက် နားလည်စေရေးလည်း ပါဝင်သည်။ အသစ်ဖွင့်လှစ် ထားသည့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းကျောင်း (PFM Academy) တွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးရာ တာဝန်ယူထားရသည့် အလယ်အလတ်အဆင့် အစိုးရ ဝန်ထမ်းများ တက်ရောက်နေပြီး ၎င်းသင်တန်းတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် ဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာလည်း ပါဝင်သည်။ သို့သော်လည်း ဝယ်ယူခြင်းစနစ် အုပ်ချုပ်ရေး နှင့် ထိန်းကျောင်းရေး တွင် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း နှင့် အခြားသူများစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက် နေရသည့်ဖြစ်ရာ ဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုသာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရုံဖြင့် လုံလောက်ခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ တင်ဒါကော်မတီများ၏ အခြားသော အဖွဲ့ဝင်များ၏ စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ရန်မှာလည်း အရေးကြီးသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၂၀ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက် ဝန်ကြီး နှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်သစ် များစွာ ပေါ်ထွက်လာအုံးမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အတွက်လည်း စွမ်းရည်မြှင့် အစီအစဉ်များ လိုအပ်နေမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက် (၇) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အနေဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်နေသည့် အစိုးရအရာရှိများ၊ ဝန်ကြီးများ နှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအား အခြားသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများမှ ၎င်းတို့နည်းတူ လုပ်ငန်းတာဝန်ယူသူများနှင့် ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ရန် တိုက်တွန်းသင့်သည်။ လုပ်ငန်းတူ ကွန်ရက်များ ဆိုသည်မှာ တူညီသော အရေးကိစ္စတစ်ခု အတွက် ဆောင်ရွက်နေသူများ ချိတ်ဆက်နိုင်မည့် အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင် အချင်းချင်း သတင်းအချက်အလက်များ ဝေမျှနိုင်သောကြောင့် (အွန်လိုင်း ဆွေးနွေးမှု ပုံစံဖြင့်) အလေ့အထကောင်းများ နှင့် စွမ်းရည် တည်ဆောက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ သန္တီအုပ်ချုပ်စီမံမှုအဖွဲ့ (Sandhi Governance Institute) ၏ ကနဦးလုပ်ငန်းများအရ ယင်းကဲ့သို့ အသိပညာနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှနိုင်မည့် ကွန်ရက်များ ဖွဲ့စည်းပေးရန် တောင်းဆိုမှုများလည်း ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

အကြံပြုချက် (၈) အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်း စနစ်အား ဒေသတွင်း ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း များက ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ် သည်ကို ပြန်ကျနေမှုများအစား ဗဟိုမှ အကဲဖြတ်စောင့်ကြည့်သည့်စနစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် MoPFI နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အနေဖြင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အစိုးရဝယ်ယူရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစည်းရန် နှင့် တပြေးညီသတ်မှတ်ရန် ခိုင်လုံသော အကြောင်းရင်း ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဆောင်ရွက်မှုသည် ထိန်းကျောင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်ရည်ရွယ်သော ကျယ်ပြန့်သည့်မဟာဗျူဟာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သင့်ပြီး၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအတွက် အခန်းကဏ္ဍလည်း ပါဝင်ရမည်။ ယခု သုတေသနတွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းစနစ် အပေါ် ထိန်းကျောင်းနိုင်ရေး တက်တက်ကြွကြွ လုပ်ဆောင်နေသည့် ဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကို များစွာတွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။ MoPFI နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အနေဖြင့် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးစနစ်အပေါ် ထိန်းကျောင်းမှု အားကောင်းစေရေး အတွက် ပါဝင်သူ အုပ်စု အသီးသီး၏ အားသာချက်များ နှင့်အညီ တာဝန်ခွဲဝေပေးထားသော ထိန်းကျောင်းကြီးကြပ်မှု ဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ တစ်ခု ရေးဆွဲနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းကောင်းလည်း ရှိနေသည်။

အကိုးအကား

- Batcheler, Richard. *State and Region Governments in Myanmar. New edition.* Yangon: The Asia Foundation, 2018.
- Batcheler, Richard., Lu Min Lwin, Ney, David, Owen, James, Power, James. *Developing Myanmar's Local Data Ecosystem.* Yangon: The Asia Foundation, 2020. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2020/04/Developing-Myanmars-Local-Data-Ecosystem_3.31.20.pdf.
- အစိုးရ၏ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများ ထုတ်ဝေခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်း, accessed on August 16, 2020 <https://pyidaungsu.hluttaw.mm/laws/bill29102019>.
- Dickenson-Jones, Giles. *Public Finances and the Social Contract in Myanmar: Reflections from the City Life Survey.* Yangon: The Asia Foundation, 2020. <https://asiafoundation.org/publication/public-finances-and-the-social-contract-in-myanmar-reflections-from-the-city-life-survey/>.
- Ford, Michael., Gillan, Michael and Htwe Htwe Thein. *From Cronyism to Oligarchy? Privatisation and Business Elites in Myanmar.* Journal of Contemporary Asia, Issue 46, 18-41, 2016.
- Further Education Library of Procurement. "What is value for money?" ND, accessed 25 August 2020. <https://www.felp.ac.uk/content/what-value-money>.
- Hook, David, U Tin Maung Than, and Ninh, Kim N.B. Conceptualizing Public Sector Reform. Yangon: The Asia Foundation, 2015. <https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2015/08/Conceptualizing-Public-Sector-Reform-in-Myanmar.pdf>.
- Simpson, Paul. "Behind Brazil's Corruption Crisis". Chartered Institute of Procurement and Supply, 5 April 2019. <https://www.cips.org/supply-management/analysis/2019/april/brazils-corruption-crisis/> <https://www.cips.org/supply-management/analysis/2019/april/brazils-corruption-crisis/>.
- Jones, David S. "Public Procurement in Southeast Asia: Challenge and Reform". Journal of Public Procurement, Volume 7, Issue 1, 3-33, 2007. http://www.ippa.org/jopp/download/vol7/issue-1/Article_1_JONES.pdf.
- Khan, Naushad. *Public Procurement Fundamentals: Lessons from and for the Field.* UK: Emerald Publishing, 2018. <https://pdfs.semanticscholar.org/c494/2704fcd23e4feab49d8072d219c1f85f51e2.pdf?ga=2.86489304.1352583738.1601386470-1625287855.1601386470>.
- Mamiro, Reginald G. "Value for money: The limping pillar in public procurement -Experience from Tanzania". International Public Procurement Conference 4, July 20, 2010. <http://ippa.org/images/PROCEEDINGS/IPPC4/01ComparativeProcurement/Paper1-2.pdf>.
- Moller, Anders K. *An Economic Analysis of Solid Waste Management.* Yangon: The Asia Foundation, 2020. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2020/03/An-Economic-Analysis-of-Solid-Waste-Management-Outsourcing-in-Myanmar_EN.pdf.
- Oriana, Bandiera et al., "The Allocation of Authority in Organizations: A Field Experiment with Bureaucrats." Working Paper, National Bureau of Economic Research, April 2019. <https://www.nber.org/papers/w26733>.
- Owen, James and Hay Mhan Htun. *Attitudes Towards Taxation in Myanmar: Insights from Urban Citizens.* Yangon: The Asia Foundation, 2020. <https://asiafoundation.org/publication/attitudes-towards-taxation-myanmar-insights-urban-citizens/>.
- Pink, Dan. *Drive: The Surprising Truth About What Motivates Us.* New York: Riverhead Books, 2009.

- PricewaterhouseCoopers. "Are Public Projects Doomed to Failure From The Start? Transformation Assurance," 2017. <https://www.pwc.ch/en/insights/public-sector/are-public-projects-doomed-to-fail.html>.
- Rothery, Robert "Understanding Public Procurement, The Governance Brief, Issue 3". Asian Development Bank, 2002. <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/28646/governancebrief03.pdf>.
- Shotton, Roger. *Financing Local Development in Myanmar*. Yangon: The Asia Foundation, 2019.
- Wilson, Andrew., Chaw Su Min Han, Shun Lae May. *Managing Subnational Finance: Improving the Quality of Subnational Capital Expenditures*. Yangon: Renaissance Institute, 2019.
- World Bank and Department for International Development. *Linking Procurement and Political Economy: A Guide*, 2010. <https://www.cmi.no/publications/3955-linking-procurement-and-political-economy-a-guide>.
- World Bank. Subnational Public Expenditure Review 2019: Fostering Decentralization in Myanmar. Yangon: World Bank, 2019. <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/subnational-public-expenditure-review-2019-fostering-decentralization-in-myanmar>.
- World Bank. *Myanmar Economic Monitor*. Yangon: World Bank, 2020. <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-economic-monitor-reports>.
- World Bank. "Policy Note for Operationalizing Proposed Public Procurement Law in Myanmar". Unpublished. 2020.

အခန်းဆုံး မှတ်စုများ

- ၁. World Bank. *Subnational Public Expenditure Review 2019: Fostering Decentralization in Myanmar*. (Yangon: World Bank, 2019). <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/subnational-public-expenditure-review-2019-fostering-decentralization-in-myanmar>.
- ၂. World Bank. *Myanmar Economic Monitor*. (Yangon: World Bank, 2020). <https://www.worldbank.org/en/country/myanmar/publication/myanmar-economic-monitor-reports>.
- ၃. Robert Rothery. "Understanding Public Procurement, The Governance Brief Issue." (Asian Development Bank, 2002). <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/28646/governancebrief03.pdf>.
- ၄. Reginald G. Mamiro. "Value for money: The limping pillar in public procurement - Experience from Tanzania." International Public Procurement Conference 4, 20 July 2010. <http://ippa.org/images/PROCEEDINGS/IPPC4/01ComparativeProcurement/Paper1-2.pdf>.
- ၅. Giles Dickenson-Jones. *Public Finances and the Social Contract in Myanmar: Reflections from the City Life Survey*. (Yangon: The Asia Foundation, 2020). <https://asiafoundation.org/publication/public-finances-and-the-social-contract-in-myanmar-reflections-from-the-city-life-survey/>.
- ၆. OECD က အကြံပြုထားသည့် အစိုးရများ၏ဝယ်ယူခြင်းအတွက် အခြေခံမူများအရ သမာသမတ်မရှိမှုဆိုသည်မှာ "ပြည်သူ့လူထု၏ အကျိုးစီးပွားကို ရည်မှန်း၍ တရားဝင် ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်များနှင့်အညီ ရန်ပုံငွေများ၊ အရင်းအမြစ်များ၊ ပုံသေပိုင်ပစ္စည်းများနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။" သမာသမတ်မရှိမှုဆိုသည်မှာ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်စဉ်တွင် အဂတိလိုက်စားမှု၊ ဆွေမျိုးသားချင်းမျက်နှာသာပေးမှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာရင်းနှီးသူများကို မျက်နှာသာပေးမှု၊ ဆရာမွေးတပည့်မွေးခြင်းဖြင့် မျက်နှာသာပေးမှု၊ အရင်းအမြစ်များအား လိမ်လည်ရယူမှုနှင့် ခိုးယူမှု၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခရှိမှု၊ ပူးပေါင်းမသမာမှု၊ သတင်းအချက်အလက်အမှားများ ပြုလုပ်မှုနှင့် အလွဲသုံးမှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု စသည်တို့ကိုကျင့်သုံးခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းပိုင် အရင်းအမြစ်များကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်းနှင့် လေလွင့်ဆုံးရှုံးစေခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။
- ၇. James Owen and Hay Mhan Htun. *Attitudes Towards Taxation in Myanmar: Insights from Urban Citizens*. (Yangon: The Asia Foundation, 2020). <https://asiafoundation.org/publication/attitudes-towards-taxation-myanmar-insights-urban-citizens/>.
- ၈. World Bank and Department for International Development. *Linking Procurement and Political Economy: A Guide*. 2010. <https://www.cmi.no/publications/3955-linking-procurement-and-political-economy-a-guide>.
- ၉. Paul Simpson. "Behind Brazil's Corruption Crisis". Chartered Institute of Procurement and Supply. 5 April 2019. <https://www.cips.org/supply-management/analysis/2019/april/brazils-corruption-crisis/>
- ၁၀. Naushad Khan. *Public Procurement Fundamentals, Lessons from and for the Field*. (London: Emerald Publishing, 2018). https://pdfs.semanticscholar.org/c494/2704fcd23e4feab49d8072d219c1f85f51e2.pdf?_ga=2.86489304.1352583738.1601386470-1625287855.1601386470.
- ၁၁. သို့ရာတွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၊ လွှတ်တော်တို့သည် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာဒေသများရှိ PPP စီမံကိန်းများအပေါ် မှတ်ချက်ပြုကြပါသည်။
- ၁၂. Richard Batcheler. *State and Region Governments in Myanmar. New Edition*. (Yangon: The Asia Foundation, 2018). <https://asiafoundation.org/publication/state-and-region-governments-in-myanmar-new-edition-2018/>.
- ၁၃. Roger Shotton. *Financing Local Development in Myanmar*. (Yangon: The Asia Foundation, 2019).
- ၁၄. A. Wilson et al. *Managing Subnational Finance: Improving the Quality of Subnational Capital Expenditures*. (Yangon: Renaissance Institute, 2019).
- ၁၅. Richard Batcheler.
- ၁၆. Ibid.
- ၁၇. David S. Jones. "Public Procurement in Southeast Asia: Challenge and Reform". *Journal of Public Procurement*, Volume 7, Issue 1, 3-33, 2007. http://www.ippa.org/jopp/download/vol7/issue1/Article_1_JONES.pdf.

၁၈. Ibid.

၁၉. Reginald G. Mamiro.

၂၀. Ibid.

၂၁. David S. Jones.

၂၂. Dan Pink. *Drive: The Surprising Truth About What Motivates Us.* (New York: Riverhead Books, 2009).

၂၃. Oriana Bandiera et al. *“The Allocation of Authority in Organizations: A Field Experiment with Bureaucrats.”*. National Bureau of Economic Research. Working Paper, April 2019. <https://www.nber.org/papers/w26733>.

၂၄. Reginald G. Mamiro.

၂၅. Ibid.

၂၆. Further Education Library of Procurement. “What is value for money?” ND. Accessed 25 August 2020. <https://www.felp.ac.uk/content/what-value-money>.

၂၇. Anders K. Mollen. *An Economic Analysis of Solid Waste Management Outsourcing in Myanmar.* (Yangon: The Asia Foundation, 2020). <https://asiafoundation.org/publication/an-economic-analysis-of-solid-waste-management-outsourcing-in-myanmar/>.

၂၈. World Bank. Myanmar Economic Monitor.

၂၉. Michele Ford, Michael Gillan and Htwe Htwe Thein. *From Cronyism to Oligarchy? Privatisation and Business Elites in Myanmar.* Journal of Contemporary Asia. 2016

၃၀. World Bank. “Policy Note for Operationalizing Proposed Public Procurement Law in Myanmar”. Unpublished. 2020.

၃၁. Ibid.

၃၂. David Hook, Tin Maung Than, Kim N.B. Ninh. *Conceptualizing Public Sector Reform.* (Yangon: The Asia Foundation, 2015). <https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2015/08/Conceptualizing-Public-Sector-Reform-in-Myanmar.pdf>.

၃၃. သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများသည် PPP စီမံကိန်းများအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် တင်ဒါနည်းလမ်းများ ချမှတ်ရန်လိုအပ်သော်လည်း အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူများ၏ပြောကြားချက်များအရ ဝန်ကြီးဌာနအတော်များများသည် သမ္မတရုံးညွှန်ကြားချက် ၁/၂၀၁၇ ကိုသာ ရည်ညွှန်းသုံးစွဲနေကြသည်။

၃၄. World Bank. “Policy Note.”

၃၅. စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနအဖြစ် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် အမည်ပြောင်းလဲလိုက်သည်။

၃၆. Please note that infrastructure procurements are overseen by separate Construction Work Inspection Committees.

၃၇. ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင်ပြင်ဆင်လိုက်သည့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ (၂) တွင် တင်ဒါဖြစ်စဉ်များ မည်ကဲ့သို့အဂတိလိုက်စားမှုများရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

၃၈. <https://pyidaungsu.hluttaw.mm/laws/bill29102019> (accessed August 16, 2020).

၃၉. ဤအခန်းသည် သက်ဆိုင်သူများက သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၇ နှင့် အခြား ညွှန်ကြားချက်များတွင်ပါဝင်သည့် တင်ဒါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား လိုက်နာခြင်း ရှိ/မရှိ ကို စစ်ဆေးရန် မရည်ရွယ်ပါ။ (ဥပမာ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်သည့် ကန်ထရိုက်စနစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့်လမ်းညွှန်)

၄၀. လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏အင်တာဗျူးများအရ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ကရင်ပြည်နယ်တွင် စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးသည် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပြီး မွန်ပြည်နယ်တွင် (အခြားပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။) ပိုမိုအရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။

၄၁. <https://www.ayeyarwadyregion.gov.mm/ignite/page/4>.

၄၂. Source: Directive 1/2017.
၄၃. Source: Supplied by Ayeyarwady Region Social Affairs Minister.
၄၄. 2017. Price Waterhouse Coopers. Are Public Projects Doomed to Failure From The Start? Transformation Assurance. <https://www.pwc.ch/en/insights/public-sector/are-public-projects-doomed-to-fail.html>
၄၅. Richard Batcheler, Lu Min Lwin, David Ney, James Owen and James Powers. *Developing Myanmar's Local Data Ecosystem*. (Yangon: The Asia Foundation 2020). https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2020/04/Developing-Myanmars-Local-Data-Ecosystem_3.31.20.pdf.

သန္နိအုပ်ချုပ်စီမံမှုအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် မူဝါဒရေးရာ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား၌ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် နိုင်ငံတော်အတွက်အဓိကကျသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများနှင့် အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အကျိုးစီးပွားဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအားလုံး၏ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်မှု အားကောင်းလာစေရေးတို့အတွက် စူးစိုက်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ် အားကောင်း၍ ကောင်းမွန်သည့် အုပ်ချုပ်စီမံမှုပေါ်ထွန်းရေးကို ရည်မှန်းချက်ထားရှိပါသည်။

The Asia Foundation

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း (The Asia Foundation) သည် အကျိုးအမြတ် မယူသည့် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည့် အာရှဒေသနေပြည်သူများ၏ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား နိုင်ငံပေါင်း ၁၈ နိုင်ငံတွင် လုပ်ဆောင်နေပြီး ဆယ်စုနှစ်ခြောက်ခုကြာ ကာလအတွင်း ရရှိထားသည့် လုပ်ငန်းနှင့် ဒေသတွင်း အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံ၍ ၂၁ ရာစုတွင် အာရှဒေသတွင်း တွေ့ကြုံနေသည့် စိတ်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ရာတွင် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အားကောင်းစေရေး၊ စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများ ကျယ်ပြန့်စေရေး၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ခံနိုင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ရေးတို့အတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတွင် ရုံးချုပ်ဖွင့်လှစ်ပြီး အာရှနိုင်ငံ ၁၈ နိုင်ငံနှင့် ဝါရှင်တန်ဒီစီ ရုံးခန်းများ မှတစ်ဆင့် ဆောက်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ယခုသုတေသနစာတမ်းကို ရယူလိုပါက country.myanmar.general@asiafoundation.org သို့ ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။ အကြံပြုသဘောထား မှတ်ချက်များကိုလည်း လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုပါသည်။